

Ф.А. Исаева, Ҳ.Қ. Муъминов

ЗАБОНИ АРАБӢ

اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

Китоби дарсӣ барои синфҳои 7 ва 8

ДУШАНБЕ -2009

ББК

«Забони арабӣ» - дастури таълими забони арабӣ барои синфҳои 7-8 мактабҳои тоҷикӣ. Дастур дар асоси барномае, ки барои мактабҳои миёна омода шуда буд («Барномаи забони арабӣ» (Муаллифони: Исаева Ф.А., Худойдодова С., Раҳимов С., Ҷабборӣ Г., - Душанбе, 2007)), тартиб дода шудааст.

Ҳамчунин китоби мазкур идомаи дастури таълими забони арабӣ дар синфҳои 5-6 мактабҳои тоҷикӣ мебошад.

Маълумот дар бораи истифодаи китоби дарсӣ

№	Фамилия ва номи талаба	Соли таҳсил	Ҳолати китоб	
			Дар аввали Соли таҳсил	Дар охири соли таҳсил
1				
2				
3				
4				

ISBN 99947-710-0-0

М 43060206000
418(05) - 2000

© «Граф Полиграф»

Ф.А. Исаева, Х.Қ. Муъминов
Забони арабӣ барои синфҳои 7 ва 8 .

Китоби дарсӣ дар кафедраи филологияи
араби ДМТ омода гардидааст.

Мухаррир: С.Сулаймонов

СИНФИ ҲАФТУМ

ДАРСИ 1

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

بَدَايَةُ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ

اليَوْمَ الْأَوَّلُ مِنْ سَبْتَمْبَرِ (أَيْلُول). الْيَوْمَ بَدَايَةَ السَّنَةِ
الدرَّاسِيَّة. يَذْهَبُ التَّلَامِذَةُ وَالتَّلْمِيذَاتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
(أَنَا) أَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ أَيْضًا. هَذَا هُوَ صَدِيقِي. اسْمُهُ
أَحْمَدُ. أَقُولُ لَهُ:

- نَهَارَكَ سَعِيدًا يَا أَحْمَدُ!

وَيَقُولُ أَحْمَدُ:

- نَهَارَكَ مُبَارَكًا، يَا فَيْرُوزَ!

هَذَا صَفْنًا. نَدْخُلُ الصَّفَّ وَنَجْلِسُ وَرَاءَ الْمَقَاعِدِ.

يَدْخُلُ الْمُعَلِّمُ الصَّفَّ. (نَحْنُ) نَقُومُ وَنُسَلِّمُ عَلَيْهِ.

Машқи 2. Ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

بَدَايَةُ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ ОҒОЗИ СОЛИ ХОНИШ

рӯзатон ба نَهَارَكَ سَعِيدًا! - نَهَارَكَ مُبَارَكًا!

хайр! Рӯз муборақ!

Машқи 3. Дар расмҳо чӣ ифода ёфтааст,
нақл кунед.

ДАРСИ 2

Машқи 1. Номи моҳҳоро ба дафтаратон кӯчонед ва онҳоро аз ёд кунед:

يَنايرُ، فَبَرايرُ، مارَسُ، أَبريلُ، مايوُ، يُونيوُ،
يوليوُ، أَغسَطُسُ، سَبْتَمَبَرُ، أَكْتُوبَرُ، نوْفَمَبَرُ،
دَسَمَبَرُ

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

ما هُوَ تَارِيخُ الْيَوْمِ؟
الْيَوْمَ هُوَ الْأَوَّلُ
مِنْ سَبْتَمَبَرٍ.
فِي أَيِّ يَوْمٍ نَحْنُ؟
نَحْنُ فِي يَوْمِ الْأَثْنَيْنِ.

ДАРСИ 3

Машқи 1. Рӯзҳои ҳафтаро ба ёд оред:

يَوْمُ الْأَثْنَيْنِ душанбе

يَوْمُ الثَّلَاثَاءِ сешанбе

يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ чоршанбе

يَوْمُ الْخَمِيسِ панҷшанбе

يَوْمُ الْجُمُعَةِ чумъа

يَوْمُ السَّبْتِ шанбе

يَوْمُ الْأَحَدِ якшанбе

Машқи 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْأَثْنَيْنِ؟

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الثَّلَاثَاءِ؟

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْأَرْبَعَاءِ؟

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْخَمِيسِ؟

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ؟

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ السَّبْتِ؟

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْأَحَدِ؟

ДАРСИ 4

Машки 1. Ҳарфҳои алифбои арабиро ба ёд оред.

Машки 2. Овозҳои зеринро дуруст талаффуз кунед:

ز ذ ظ ض ث س ص ت ط خ ح ه ع غ

Машки 3. Садонокҳои кӯтоҳро номбар кунед. Ифодаи хаттии онҳоро нависед ва мисолҳо биёред.

Машки 4. Садонокҳои дарозро номбар кунед. Ифодаи хаттии онҳоро нависед ва мисолҳо биёред.

Машки 5. Калимаҳои зеринро саҳеҳ талаффуз карда, хонед ва ба дафтарадон нависед:

تَلْمِيزٌ، تَلْمِيزَةٌ، مُعَلِّمٌ، مُعَلِّمَةٌ، دَرَسٌ، مَدْرَسَةٌ، غُرْفَةٌ،
مَقْعَدٌ، كُرْسِيٌّ، كِتَابٌ، لَوْحٌ، دَفْتَرٌ، قَلَمٌ، مَسْطَرَةٌ

ДАРСИ 5

Машқи 1. Дар расм чӣ ифода ёфтааст, нақл кунед.

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед:

ما هذه؟ هذه مدرّسة. من هو؟ هو تلميذ.
ما اسمه؟ اسمه فيروز. وهذا أحمد. يقول أحمد
لفيروز:

– نهارك سعيد! يقول فيروز:

– نهارك مبارك، يا أحمد!

Машқи 3. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

يقول вай (ҷ.м.) мегӯяд

اليوم имрӯз

غدا пагоҳ, фардо

أمس дирӯз

ДАРСИ 6

Машки 1. Чонишинҳои шахсино номбар кунед.

Машки 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

مَا هَذَا؟ هَذَا كِتَابٌ. الْكِتَابُ مُفِيدٌ.
مَا هَذِهِ؟ هَذِهِ مَجَلَّةٌ. الْمَجَلَّةُ جَدِيدَةٌ.
مَا هَذَا؟ هَذَا قَلَمٌ. الْقَلَمُ أَحْمَرٌ.
مَا هَذِهِ؟ هَذِهِ مِسْطَرَةٌ. الْمِسْطَرَةُ طَوِيلَةٌ.
مَنْ هُوَ؟ هُوَ تَلْمِيزٌ.
مَا اسْمُهُ؟ اسْمُهُ سَلِيمٌ.
مَنْ هِيَ؟ هِيَ تَلْمِيزَةٌ.
مَا اسْمُهَا؟ اسْمُهَا مَرْيَمٌ.
مَنْ أَنْتَ؟ أَنَا تَلْمِيزٌ.
مَا اسْمُكَ؟ اسْمِي بَهْرَامٌ.
مَنْ أَنْتَ؟ أَنَا تَلْمِيزَةٌ.
مَا اسْمُكَ؟ اسْمِي نَادِرَةٌ.

مِنْ أَنْتُمْ؟ نَحْنُ تَلَامِيذُ.
 مَنْ هُمْ؟ هُمْ تَلَامِيذُ أَيْضًا.
 مَنْ هُنَّ؟ هُنَّ تَلْمِيزَاتُ.

ДАРСИ 7

Машқи 1. Калимаҳоеро ба ёд оред, ки дар худ ҳарфҳои зеринро доранд:

ه خ ح ع غ ق

Машқи 2. Калимаҳои зеринро дуруст талаффуз карда, хонед:

تَفَاحٌ، حَقْلٌ، حَدِيقَةٌ، جَرِيدَةٌ، خَرِيطَةٌ، قَلَمٌ،
 غُرْفَةٌ، لُغَةٌ، عَامِلٌ، سَاعَةٌ، صَدِيقٌ، أَرْضٌ، أَنَا، أَيْنَ،
 أَنْتَ، أَبٌ، أُمٌّ، هَذَا، هَذِهِ، هُوَ، هِيَ، مَقْعَدٌ، مَقَاعِدُ،
 طَاوِلَةٌ، تَلْمِيزٌ، تَلَامِيذٌ، تَلْمِيزَةٌ، تَلْمِيزَاتُ

Машқи 3. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед ва ба дафтаратон нависед:

Ин талаба аст. Номаш Маҳмуд аст. Маҳмуд чӣ кор мекунад? Маҳмуд китоб мехонад. Ин толиба аст. Номаш Зебо аст. Зебо чӣ кор мекунад? Зебо расм мекашад. Ин кӯдак аст. Кӯдак бозӣ мекунад.

يَكْتُبُ مُحَمَّدٌ

تَرَسِّمُ زَيْبَا

يَلْعَبُ الطِّفْلُ

تَلْعَبُ الطِّفْلَةُ

ДАРСИ 8

Машки 1. Тасрифи феъли **ذَهَبَ** (рафтан) –ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَذْهَبُ ман меравам	(نَحْنُ) نَذْهَبُ мо меравем
II қ.м.	(أَنْتَ) تَذْهَبُ ту меравӣ	(أَنْتُمْ) تَذْهَبُونَ шумо меравед
II қ.з.	(أَنْتِ) تَذْهَبِينَ ту меравӣ	(أَنْتُنَّ) تَذْهَبْنَ шумо меравед
III қ.м.	(هُوَ) يَذْهَبُ вай меравад	(هُمْ) يَذْهَبُونَ онҳо мераванд
III қ.з.	(هِيَ) تَذْهَبُ вай меравад	(هُنَّ) يَذْهَبْنَ онҳо мераванд

Машки 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

– هل (أَنْتَ) تَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟

– نَعَمْ (أَنَا) أَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ .

- هَلْ (أَنْتُمْ) تَذْهَبُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
- نَعَمْ (نَحْنُ) نَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
- هَلْ يَذْهَبُ التِّلْمِيزُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
- نَعَمْ يَذْهَبُ التِّلْمِيزُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
- هَلْ تَذْهَبُ التِّلْمِيزَةُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
- نَعَمْ تَذْهَبُ التِّلْمِيزَةُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

(نَحْنُ) نَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ

ДАРСИ 9

Машки 1. Калимаҳои зеринро хонед ва ба ба дафтаратон нависед. Аз онҳо истифода бурда, ҷумлаҳо соzed:

حَدِيقَةٌ، مَخْزَنٌ، مَلْعَبٌ، حَقْلٌ، مَصْنَعٌ، مَسْرَحٌ

Машки 2. Чумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:

Мо ба китобхона меравем. Оё ту имрӯз ба китобхона меравӣ? Оре, имрӯз ман ба китобхона меравам. Оё Аҳмад ба китобхона меравад? Оре, Аҳмад ба китобхона меравад. Оё Нодира ба китобхона меравад? Оре, Нодира ба китобхона меравад. Ту ба кучо меравӣ? Ман ба хона меравам. Вай (ҷ.м.) ба кучо меравад? Вай ба майдони варзиш меравад. Вай (ҷ.з.) ба кучо меравад? Вай ба мактаб меравад. Оё шумо ба боғ меравед? Оре, мо ба боғ меравем.

ДАРСҲОИ 10-11

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي السَّنَةِ أَرْبَعَةَ فُصُولٍ: الصَّيْفُ وَالْخَرِيفُ وَالشِّتَاءُ
وَالرَّبِيعُ. فِي الصَّيْفِ تَكُونُ عِنْدَنَا عَطَلَةٌ صَيْفِيَّةٌ.

الطَّقسُ فِي الصَّيْفِ حارٌّ. كُنَّا فِي الصَّيْفِ فِي مُعَسْكَرِ
 الْأَطْفَالِ الطَّلَائِعِ. هَذَا الْمُعَسْكَرُ وَاقَعَ فِي الْجِبَالِ.
 هُنَاكَ نَهْرٌ كَبِيرٌ. سَبَحْنَا فِي النَّهْرِ وَلَعَبْنَا بِالْعَابِ رِياضِيَّةٍ
 مُخْتَلَفَةٍ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро хонед ва онҳоро аз ёд кунед:

كُرَةُ الْقَدَمِ футбол

كُرَةُ السَّلَةِ баскетбол

الْكُرَةُ الطَّائِرَةُ волейбол

خَرِيفِ тирамоҳ

شِتَاءِ зимистон

رَبِيعِ баҳор

صَيْفِ тобистон

عَطْلَةٌ таътил

مُعَسَّكِرُ الْأَطْفَالِ الطَّلَاعِ урдугоҳи наврасон

الطَّاقِسُ обу ҳаво

رَكْضَ давидан

قَفْزَ чаҳидан

أَلْعَابُ رِيَاضِيَّةٍ бозиҳои варзишӣ

ДАРСИ 12

Машқи 1. *Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

-Тобистон ту дар кучо будӣ?

-Тобистон ман дар урдугоҳи наврасон будам.

-Ин урдугоҳ дар кучо воқеъ гардидааст?

-Урдугоҳ дар соҳили дарё воқеъ гардидааст.

-Тобистон шумо бо кадом навъҳои варзиш машғул будед?

-Тобистон мо шиноварӣ кардем, давидем, чаҳидем, футболбозӣ кардем.

Машқи 2. *Тасрифи феъли كان (будан) –ро дар замони гузашта ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед:*

Шахс, чинс	Танҳо	Чамъ
I	(أَنَا) كُنْتُ ман будам	(نَحْنُ) كُنَّا мо будем
II ч.м.	(أَنْتَ) كُنْتَ ту будӣ	(أَنْتُمْ) كُنْتُمْ шумо будед
II ч.з.	(أَنْتَ) كُنْتَ ту будӣ	(أَنْتَن) كُنْتَن шумо будед
III ч.м.	(هُوَ) كَانَ вай буд	(هُمْ) كَانُوا онҳо буданд
III ч.з.	(هِيَ) كَانَتْ вай буд	(هُنَّ) كُنَّ онҳо буданд

ДАРСИ 13

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед:

الْخَرِيفُ

الآن خريف. في الخريف نذهب إلى المدرسة.
 الجو في الخريف معتدل. الخريف هو موسم
 الفواكه. في تاجيكستان كثير من الفواكه: التفاح
 والرمان والعنب والكمثرى والبطيخ والشمام

Машқи 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

كمثرى murūd

بطيخ tarbuz

شمام xarbuzā

مَوْسَمُ الْفَوَاكِهَ مавсими мева

كَثِيرٌ مِنَ الْفَوَاكِهَ меваҳои бисёр

كَثِيرٌ مِنَ الْكُتُبِ китобҳои бисёр

كَثِيرٌ مِنَ التَّلَامِيذِ талабаҳои бисёр

Машқи 3. Дар бораи фасли тирамоҳи шаҳратон (деҳаатон) нақл кунед.

ДАРСИ 14

Машқи 1. Шумораҳои миқдории аз 1 то 10 – ро номбар кунед.

Машқи 2. Рақамҳои арабиро ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:

١ - 1, ٢ - 2, ٣ - 3, ٤ - 4, ٥ - 5, ٦ - 6, ٧ - 7, ٨ - 8, ٩ - 9, ١٠ - 10

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

كَمْ فَصْلًا فِي السَّنَةِ؟

كَمْ يَوْمًا فِي الْأُسْبُوعِ؟

هَلْ تَعْرِفُ أَشْهَرَ الْخَرِيفِ؟

تَحَدَّثْ عَنِ الْخَرِيفِ فِي قَرْيَتِكَ

ДАРСИ 15

Тасрифи феъли **دَخَلَ** (y) – (даромадан) дар

замони ҳозира-оянда

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَنَا أَدْخُلُ ман медароям	نَحْنُ نَدْخُلُ мо медароем
II ҷ.м.	أَنْتَ تَدْخُلُ ту медароӣ	أَنْتُمْ تَدْخُلُونَ шумо медароед

II қ.з.	(أَنْتَ) تَدْخُلِينَ ту медарой	(أَنْتَنْ) تَدْخُلْنَ шумо медароед
III қ.м.	(هُوَ) يَدْخُلُ вай медарояд	(هُمَّ) يَدْخُلُونَ онҳо медароянд
III қ.з.	(هِيَ) تَدْخُلُ вай медарояд	(هُنَّ) يَدْخُلْنَ онҳо медароянд

Тасрифи феъли **جَلَسَ** (и) – (нишастан) дар замони ҳозира-оянда:

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَجْلِسُ ман мешинам	(نَحْنُ) نَجْلِسُ мо мешинем
II қ.м.	(أَنْتَ) تَجْلِسُ ту мешинӣ	(أَنْتُمْ) تَجْلِسُونَ шумо мешинед

II қ.з.	(أَنْتَ) تَجْلِسِينَ ту мешинӣ	(أَنْتَن) تَجْلِسَنَّ шумо мешинед
III қ.м.	هُوَ يَجْلِسُ вай мешинад	(هُمْ) يَجْلِسُونَ онҳо мешинанд
III қ.з.	(هِيَ) تَجْلِسُ вай мешинад	(هُنَّ) يَجْلِسْنَ онҳо мешинанд

ДАРСИ 16

Машки 1. Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

يَدْخُلُ أَحْمَدُ الْغُرْفَةَ. (نَحْنُ) نَدْخُلُ حُجْرَةَ الدِّرَاسَةِ.

يَدْخُلُ الْمُعَلِّمُ حُجْرَةَ الدِّرَاسَةِ. تَدْخُلُ زَيْنَبُ الْغُرْفَةَ.

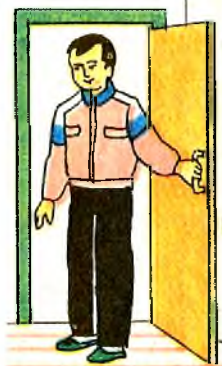
(أَنَا) أَجْلِسُ فِي الْغُرْفَةِ. يَجْلِسُ مُحَمَّدٌ مَعَ رُسْتَمِ.

يَجْلِسُ التَّلْمِيزُ فِي الْغُرْفَةِ. (أَنَا) أَكْتُبُ جُمْلَةً عَرَبِيَّةً.

يَكْتُبُ التَّلْمِيزَ كَلِمَةً "الْاَسْلَمَ" عَلَى اللُّوْحِ. تَكْتُبُ
التَّلْمِيزَةَ كَلِمَةً "الْاَسْلَمَ" عَلَى اللُّوْحِ.

Машки 2. Чумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:

Ин талаба аст. Номи ӯ Аҳмад аст. Аҳмад менависад. Ин толиба аст. Номаш Лола аст. Лола расм мекашад. Ман китоб мехонам. Дар мактаб мо мехонем, менависем, расм мекашем.

(هي) تَدْخُلُ

(هو) يَدْخُلُ

ДАРСИ 17

Машки 1. Аз калимаҳои зерин чумлаҳо тартиб диҳед. Онҳоро ба дафтарадон нависед:

مَدْرَسَةً، يَذْهَبُ، جُمْلَةً، تَلْمِيزٌ، يَكْتُبُ، يَدْخُلُ

Машки 2. Тасрифи феъли **كَتَبَ** (навиштан)-
ро дар замони гузашта ба дафтарадон
нависед ва аз ёд кунед.

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) كَتَبْتُ ман навиштам	(نَحْنُ) كَتَبْنَا мо навиштем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) كَتَبْتَ ту навишти	(أَنْتُمْ) كَتَبْتُمْ шумо навиштед
II ҷ.з.	(أَنْتِ) كَتَبْتِ ту навишти	(أَنْتُنَّ) كَتَبْتُنَّ шумо навиштед
III ҷ.м.	(هُوَ) كَتَبَ вай навишт	(هُمْ) كَتَبُوا онҳо навиштанд
III ҷ.з.	(هِيَ) كَتَبَتْ вай навишт	(هُنَّ) كَتَبْنَ онҳо навиштанд

ДАРСИ 18

Машқи 1. Тасрифи феъли **كَتَبَ** (y)-ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед:

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَكْتُبُ ман менависам	(نَحْنُ) نَكْتُبُ мо менависем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) تَكْتُبُ ту менависӣ	(أَنْتُمْ) تَكْتُبُونَ шумо менависед
II ҷ.з.	(أَنْتِ) تَكْتُبِينَ ту менависӣ	(أَنْتِنَّ) تَكْتُبْنَ шумо менависед
III ҷ.м.	(هُوَ) يَكْتُبُ вай менависад	(هُمْ) يَكْتُبُونَ онҳо менависанд
III ҷ.з.	(هِيَ) تَكْتُبُ вай менависад	(هُنَّ) يَكْتُبْنَ онҳо менависанд

Машки 2. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Имрӯз ман ба театр меравам. Оё ту ҳамроҳи ман ба кино меравӣ? Не, ман ба кино намеравам, ман имрӯз кор дорам. Ман ба майдони варзиш меравам. Аҳмад ба хона меравад. Фирӯза ба магазин меравад. Дехқон ба пахтазор меравад. Имрӯз ман ба бародарам хат менависам. Мо чумлаи арабиро менависем. Оё ту ба рафиқат хат навишти? Оре, ман ба рафиқам хат навиштам. Аҳмад калимаи навро навишт.

ДАРСИ 19

Машки 1. Тасрифи феъли **قال** (يَقُولُ)

(гуфтан) – ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда ба дафтарадон нависед:

Тасрифи феъли **قال** дар замони гузашта

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَنَا قُلْتُ ман гуфтам	نَحْنُ قُلْنَا мо гуфтем

II ч.м.	(أَنْتَ) قُلْتَ ту гуфтӣ	(أَنْتُمْ) قُلْتُمْ шумо гуфтед
II ч.з.	(أَنْتَ) قُلْتَ ту гуфтӣ	(أَنْتَن) قُلْتَن шумо гуфтед
III ч.м.	(هُوَ) قَالَ вай гуфт	(هُمْ) قَالُوا онҳо гуфтанд
III ч.з.	(هِيَ) قَالَتْ вай гуфт	(هُنَّ) قُلْنَ онҳо гуфтанд

Тасрифи феъли **قَالَ** дар замони ҳозира-

оянда

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَقُولُ ман мегӯям	(نَحْنُ) نَقُولُ мо мегӯем

II қ.м.	أَنْتَ تَقُولُ ту меғуӣ	أَنْتُمْ تَقُولُونَ шумо меғӯед
II қ.з.	أَنْتِ تَقُولِينَ ту меғуӣ	أَنْتِنَ تَقُلْنَ шумо меғӯед
III қ.м.	هُوَ يَقُولُ вай меғӯяд	هُمْ يَقُولُونَ онҳо меғӯянд
III қ.з.	هِيَ تَقُولُ вай меғӯяд	هُنَّ يَقُلْنَ онҳо меғӯянд

Машки 2. Ҷумлаҳои зеринро ба тоҷикӣ тарҷума кунед:

يَجْلِسُ التِّلْمِيزُ. تَجْلِسُ التِّلْمِيزَةُ. كَتَبَ بَهْرَامُ جُمْلَةً.
يَكْتُبُ بَهْرَامُ جُمْلَةً. كَتَبَتْ زَيْنَبُ جُمْلَةً. تَكْتُبُ زَيْنَبُ
جُمْلَةً. ماذا قال المعلم؟ ماذا قالت المعلمة؟ ماذا يقول
المعلم؟ ماذا تقول المعلمة؟

ДАРСИ 20

Машки 1. Феълҳои зеринро дар замони ҳозира-оянда тасриф кунед:

عَمَل (a) кор кардан

قَرَأَ (a) хондан

رَسَمَ (y) расм кашидан

سَاعَدَ (يُسَاعِدُ) ёрӣ расондан

Машки 2. Ҷумлаҳои зеринро тарҷума кунед:

- Фотима, ту баъди нисфирӯзӣ чӣ кор мекунӣ?
- Ман дарс тайёр мекунам, китоб мехонам, менависам, масъала ҳал мекунам, расм мекашам.
- Оё ту ба падару модарат ёрӣ мерасонӣ?
- Оре, ман ба онҳо ёрӣ мерасонам.
- Оё ту китоб мехонӣ?
- Оре, ман китоб мехонам.
- Оё хоҳарат китоб мехонад?
- Оре, хоҳарам китоб мехонад.

ШУМОРАИ ДУТОГӢ

قَلَم

كِتَاب

شَجَرَة

كِتَابَانِ

شَجَرَتَانِ

قَلَمَانِ

تَلْمِيزَة

تَلْمِيزَتَانِ

تَلْمِيز

تَلْمِيزَانِ

Шумораи дутогӣ ба воситаи илова кардани анчомаи **ان** (дар эъроби рафъ) ва **ين** (дар эъроби ҷар ва насб) сохта мешавад. Дар исмҳои чинси занона **ة** ба **ت** табдил мегардад:

کتاب ← کتابان ← کتابین،
کرة ← کرتان ← کرتین

ДАРСИ 22

Машқи 1. Шумораи дутогии исмҳои зеринро созед:

غرفة، بيت، وردة، شجرة، دفتر، نافذة،
محفظة

Машқи 2. Калимаҳои зеринро тасриф кунед:

نافذة ← نافذتان، قلم ← قلمان

Машқи 3. Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:

Ман ду китоб дорам. Рустам ду қалам дорад. Ман ду китоб хондам. Ман ду қалам харидам. Ман ду қалам дорам. Ман ду дона гул кандам. Дар ин ҷо ду хона ҳаст. Дар ин ҷо ду ҷевон ҳаст. Дар девор ду харита ҳаст. Дар боғ ду дарахт ҳаст. Ман ду хоҳар дорам.

ДАРСИ 23

ЧАМЪИ ШИКАСТА (جَمْعُ التَّكْسِيرِ)

Чамъи шикастаи исмҳо бо роҳи тағйирёбии сохти дохилии калима сохта мешавад:

بَيْتٌ хона → بِيوتٌ хонаҳо

كِتَابٌ китоб → كُتُبٌ китобҳо

صُورَةٌ расм → صُورٌ расмҳо

كُرْسِيٌّ курсӣ → كُرَاسِيٌّ курсиҳо

دَفْتَرٌ дафтар → دَفَاتِرٌ дафтарҳо

خَرِيْطَةٌ харита → خَرَائِطٌ харитаҳо

تَلْمِيْذٌ талаба → تَلَامِيْذٌ талабаҳо

قَلَمٌ қалам → أَقْلَامٌ қаламҳо

شَجَرَةٌ

أَشْجَارٌ

کتاب

ДАРСИ 24

کتب

ЧАМЪИ СОЛИМ (الْجَمْعُ السَّالِمُ)

Чамъи мардонаи солим ба воситаи ба асоси исм илова кардани анчомаи

ـون (дар эъроби рафъ) ва ـين (дар эъроби ҷар ва насб) сохта мешавад:

مُعَلِّمٌ ← مُعَلِّمُونَ، فَلَاحٌ ← فَلَاحُونَ،

رَسَامٌ ← رَسَامُونَ

Чамъи занонаи солим ба воситаи ба асоси исм илова кардани анчомаи ـات (дар эъроби

рафъ) ва анчомаи ـات (дар эъроби ҷар ва насб) сохта мешавад:

مُعَلِّمَةٌ ← مُعَلِّمَاتٌ، فَلَاحَةٌ ← فَلَاحَاتٌ،
رِسَامَةٌ ← رِسَامَاتٌ

ДАРСИ 25

Машки 1. Ба ҷойи нуқтаҳо шумораи дутогӣ ва ҷамъи калимаҳои зеринро гузоред:

قَلَمٌ ← قَلَمَانِ ← أَقْلَامٌ
كِتَابٌ ← ... ← ...
دَفْتَرٌ ← ... ← ...
شَجَرَةٌ ← ... ← ...
تَلْمِيزَةٌ ← ... ← ...
تَلْمِيزٌ ← ... ← ...
مُعَلِّمٌ ← ... ← ...

Машки 2. Шумораи дутогии калимаҳои зеринро гӯед:

باب، مَدْرَسَة، مَحَلَة، نَافِذَة، تَفَاحَة،
وَلَد، بِنْت، شَارِع، حَديقَة، تَلْمِیذَة

Машки 3. Шакли танҳои калимаҳои зеринро гуед:

قَلَمَان، دَفَاتِر، کُتُب، جِبَال، جَدْرَان،
جَرِيدَتَان، مُعَلِّمَتَان، مِسْطَرَّتَان

ДАРСИ 26

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

عَلَى الشَّجَرَةِ بُلْبُلٌ وَاحِدٌ.

عَلَى الْحَائِطِ صُورَتَانِ جَمِيلَتَانِ.

حَفِظْتُ قَصِيدَةً وَاحِدَةً الْيَوْمَ.

عَلَى الرَّفِّ كِتَابٌ وَاحِدٌ.

لِي كِتَابَانِ إِثْنَانِ.

عَلَى الشَّجَرَةِ سَبْعَةُ طُيُورٍ.

عَلَى الطَّائِلَةِ أَرْبَعَةُ أَقْلَامٍ.
 عِنْدِي خَمْسَةُ كُتُبٍ.
 سَافَرْتُ بِالطَّائِلَةِ ثَمَانِي مَرَّاتٍ.
 فِي الْمَحْفَظَةِ ثَلَاثَةُ كُتُبٍ وَثَلَاثُ مَجَلَّاتٍ.
 فِي الْمَقْلَمَةِ أَرْبَعَةُ أَقْلَامٍ.
 عَلَى الطَّائِلَةِ خَمْسَةُ دَفَاتِرٍ.
 أَرْبَعُ صُورٍ. عَشْرَةُ تَلَامِيذٍ.

ДАРСҲОИ 27-28

Машқи 1. Дар ибораҳои зерин шумораҳоро ба тарзи хаттӣ нависед:

۵ أَقْلَامٍ. ۸ مِسْطَرَاتٍ. ۶ غُرْفٍ. ۳ بَنَاتٍ.
 ۷ بُيُوتٍ. ۵ بَحَارٍ. ۹ سُفُنٍ. ۷ أَشْجَارٍ. ۶ مَدُنٍ. ۳

سَيَّارَاتٍ . ٩ أَقْفَالٍ . ٧ بَقَرَاتٍ . ٤ تَلَامِيذٌ . ٤
تَلْمِيزَاتٍ .

Машқи 2. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الْحَوَاسُ الْخَمْسُ

حَوَاسُ الْإِنْسَانِ خَمْسٌ: الْبَصَرُ وَالسَّمْعُ وَالْشَّمُّ
وَالذَّوْقُ وَاللَّمْسُ. أَنَا أَنْظُرُ الْأَشْيَاءَ بِعَيْنِي وَأَسْمَعُ الْكَلَامَ
بِأُذُنِي وَأَشُمُّ الْهَوَاءَ بِأَنْفِي وَأَذُوقُ الطَّعَامَ بِلِسَانِي
وَأَلْمَسُ الْأَشْيَاءَ بِيَدَيَّ.

Машқи 3. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

حَوَاسُ الْإِنْسَانِ узвҳои ҳисси инсон

الْبَصَرُ ҳисси биноӣ, чашм, басар

السَّمْعُ ҳисси шунавоӣ, гӯш

الشَّمَّ хисси бӯёй, шомма

الذَّوْق хисси чашой, зоика

اللمَّس хисси басовой, ламс

أَشْيَاءُ شَيْءٌ чиз

يَنْظُرُ (يَنْظُرُ) дидан

كَلَامٌ калом, сухан

يَذُوقُ (يَذُوقُ) мазаро чашидан

يَشُمُّ (يَشُمُّ) бӯй кашидан

ДАРСИ 29

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الْمَدِينَةُ وَالْقَرْيَةُ

الْمَدِينَةُ كَبِيرَةٌ، بَيْوتُهَا عَالِيَةٌ وَشَوَارِعُهَا وَاسِعَةٌ،
فِيهَا أَشْجَارٌ عَلَى جَانِبَيْنِ وَتَمْشِي بِهَا الْعَرَبَاتُ
وَالسَّيَّارَاتُ، وَفِيهَا الْمَعَامِلُ وَالْمَدَارِسُ وَالْحَدَائِقُ
الْجَمِيلَةُ.

وَالْقَرْيَةُ قَلِيلَةُ الْمَنَازِلِ، وَشَوَارِعُهَا ضَيِّقَةٌ وَبَيْوتُهَا
صَغِيرَةٌ وَيَسْكُنُهَا الْفَلَاحُونَ وَحَوْلَهَا الْمَزَارِعُ
وَالْحُقُولُ.

الْمَدِينَةُ

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

عَرَبَةٌ (عَرَبَات) мошина, ароба

مَزْرَعَةٌ (مَزَارِع) киштзор

ضَيْقٌ танг

حَقْلٌ (حَقُول) сахро, дашт, киштзор

Машки 3. Калимаҳои дар шумораи ҷамъ омадаро ба дафтаратон нависед. Шумораи танҳои онҳоро гӯед.

الْقَرْيَةُ

ДАРСИ 30

ПАЙВАНДАКҲОИ أَوْ، ثُمَّ، فَ، وَ

Пайвандакҳо барои пайваст кардани калима ва ё ҷумлаҳо хизмат мекунанд:

جاءَ الْمُعَلِّمُ وَالتَّالِمُذُ

Муаллим ва талабаҳо омаданд.

دَقَّ الْجَرَسُ فَاصْطَفَى التَّالِمُذُ

Занг зад ва талабаҳо саф кашиданд.

غَسَلْتُ وَجْهِي ثُمَّ تَنَاوَلْتُ فُطُورِي

Ман рӯямро шустам, пас нонушта кардам.

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

خَذْ بَرْتَقَالَةَ أَوْ تَفَاحَةً.

يَقْرَأُ التَّلْمِذُ الدَّرْسَ وَيَكْتُبُ الْوَاجِبَ.

Машки 2. Ба ҷойи нуқтаҳо пайвандакҳои мувофиқ ва муносибро гузоред:

وَقَفَ الْقَطَارُ... نَزَلَ الْمُسَافِرُونَ
 أَكْتُبْ صَفْحَةً... صَفْحَتَيْنِ
 اسْتَرَحْ قَلِيلًا... حَضَرَ دُرُوسَكَ لِلْيَوْمِ الْآتِي

ДАРСИ 31

ШУМОРАҲОИ МИҚДОРӢ АЗ 11 TO 19

إِحْدَى عَشْرَةَ	(١١)	أَحَدَ عَشَرَ	ëzdaχ
إِثْنَتَا عَشْرَةَ	(١٢)	اِثْنَا عَشَرَ	duvozdaχ
ثَلَاثَ عَشْرَةَ	(١٣)	ثَلَاثَةَ عَشَرَ	senzdaχ
أَرْبَعَ عَشْرَةَ	(١٤)	أَرْبَعَةَ عَشَرَ	chordaχ
خَمْسَ عَشْرَةَ	(١٥)	خَمْسَةَ عَشَرَ	ponzdaχ
سِتَّ عَشْرَةَ	(١٦)	سِتَّةَ عَشَرَ	шонздаχ
سَبْعَ عَشْرَةَ	(١٧)	سَبْعَةَ عَشَرَ	χabdaχ

ثَمَانِيَةَ عَشْرَ (۱۸) *ҳаждаҳ*

تِسْعَ عَشْرَةَ (۱۹) *нӯздаҳ*

Баъд аз шумораҳои микдории аз 11 то 99 предмети шумурдашуда аломати насб гирифта, дар шумораи танҳо меояд. Чинси шумора (ба ғайр аз шумораҳои 11 ва 12) баръакси чинси исми шумурдашуда меояд:

أَحَدَ عَشْرَ تَلْمِيذًا (*ёздаҳ талаба*)

إِحْدَى عَشْرَةَ تَلْمِيذَةً (*ёздаҳ толиба*)

ثَلَاثَةَ عَشْرَ دَفْتَرًا (*сенздаҳ дафтар*)

ثَلَاثَ عَشْرَةَ كَلِمَةً (*сенздаҳ калима*)

Машки 1. Шумораҳои аслии аз 11 то 19 -ро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед.

ДАРСИ 32

Машки 1. Шумораҳои дар байни қавс ҷойгир бударо хаттӣ нависед:

لِلْغُرْفَةِ بَابَانِ (٢) وَ شَبَّكَانِ (٢). فِي السَّنَةِ (١٢)
 شَهْرًا وَ فِي كُلِّ سَنَةٍ (٤) فُصُولٍ. عُمَرُ أَخِي (١٤)
 سَنَةٍ.

Машки 2. Чумлаҳои зеринро ба тоҷикӣ тарҷума кунед:

فِي الْغُرْفَةِ اثْنَا عَشَرَ كُرْسِيًّا.
 جَاءَ أَحَدَ عَشَرَ تَلْمِيزًا.
 عُمَرُ ثَلَاثَ عَشْرَةَ سَنَةً .
 زُرْتُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ مَدِينَةً.
 فِي الصَّفِّ خَمْسَ عَشْرَةَ تَلْمِيزَةً
 فِي حَدِيقَتِنَا سِتَّ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
 رَسَمَ مُحَمَّدٌ ثَمَانِي عَشْرَةَ صُورَةً .
 فِي السَّنَةِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا.

ДАРСИ 33

Машқи 1. Шумораҳои даҳиро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

(۲۰) – عَشْرُونَ – бист

(۳۰) – ثَلَاثُونَ – сӣ

(۴۰) – أَرْبَعُونَ – чил

(۵۰) – خَمْسُونَ – панҷох

(۶۰) – سِتُونَ – шаст

(۷۰) – سَبْعُونَ – ҳафтод

(۸۰) – ثَمَانُونَ – ҳаштод

(۹۰) – تِسْعُونَ – навад

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Дар синф 17 (нафар) толиба ва 13 (нафар) талаба ҳаст. Маҳмуд 3 қалам дорад. Дар боғ 16 дарахт ҳаст. Дар хона 6 курсӣ ҳаст. Ман 4 китоб дорам. Меҳрӣ 6 қалам дорад. Ин моҳ 30 рӯз дорад. Бародари ман 10 сола аст. Дар шаҳри мо 3 майдон ҳаст. Ман дар деҳа 7 рӯз боқӣ мондам.

ДАРСИ 34

ЧУМЛАИ ФЕЪЛӢ (الْجُمْلَةُ الْفَعْلِيَّةُ)

Дар чумлаи феълӣ феъл пеш аз ичрокунадаи амал дар шакли танҳо меояд: **جاء التلاميذُ** Талабаҳо омаданд.

Машки 1. Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онҳоро ба дафтарадон нависед:

حَفَظَ التِّلْمِذُ النَّشِيدَ .

حَفَظَ التِّلْمِذَانِ النَّشِيدَ .

حَفَظَ التِّلْمِذُ النَّشِيدَ .

حَفَظَتِ التِّلْمِذَةُ النَّشِيدَ .

حَفَظَتِ التِّلْمِذَتَانِ النَّشِيدَ .

حَفَظَتِ التِّلْمِذَاتُ النَّشِيدَ .

دَخَلَ الْمُعَلِّمُ الْغُرْفَةَ .

دَخَلَ الْمُعَلِّمُ وَالتِّلْمِذُ الْغُرْفَةَ .

کتاب 2. Тасрифи феъли **Машки**

(навиштан)- ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда такрор кунед.

Машки 3. Ҷумлаҳои зеринро тарҷума кунед:

Талаба ба рафиқаш хат навишт.

Талабаҳо имло навиштанд.

Толиба имло навишт.

Толибаҳо имло навиштанд.

ДАРСИ 35

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтарадон нависед.

الشتاءُ

الجَوُّ فِي الشَّتَاءِ بَارِدٌ. وَأَحْيَانًا يَنْزِلُ الثَّلْجُ عَلَى
الْأَرْضِ. وَنَلْبَسُ فِي الشَّتَاءِ الْمَلَابِسَ الْمُدْفئةَ. النَّهَارُ فِي
الشَّتَاءِ قَصِيرٌ. فِي يَنَائِرٍ تَكُونُ الْعُطلةُ الشَّتَوِيَّةُ. يَقُومُ
التَّلَامِذَةُ بِرَحَلَاتٍ مُمتعةٍ وَيَسَافِرُونَ إِلَى ضَوَاحِي
الْمَدِينَةِ وَيَزُورُونَ الْمَتَاحِفَ وَالْحَدَائِقَ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

يَنْزِلُ الثَّلْجُ барф меборад

العُطْلَةُ الشِّتَوِيَّةُ таътили зимистона

المَلَابِسُ الْمُدْفِئَةُ либосҳои гарм

ضَوَاحِي الْمَدِينَةِ атрофи шаҳр

ДАРСИ 36

Машқи 1. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

كَمْ شَهْرًا فِي الشِّتَاءِ؟

هَلِ الْجَوُّ فِي الشِّتَاءِ بَارِدٌ؟

هَلْ يَنْزِلُ الثَّلْجُ فِي الشِّتَاءِ فِي مَدِينَةِ دُوشَنبَه؟

ماذا تلبسون في الشتاء؟

هل يقوم التلاميذ برحلات ممتعة في الشتاء؟

هل سافر التلاميذ إلى ضواحي المدينة؟

Машки 2. Дар бораи фасли зимистони шаҳратон (деҳаатон) нақл кунед:

ДАРСҲОИ 37-38

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтарадон нависед:

رَأْسُ السَّنَةِ

اليَوْمَ فِي مَدْرَسَتِنَا حَفْلَةُ رَأْسِ السَّنَةِ. فِي الْقَاعَةِ

الْكَبِيرَةِ شَجَرَةُ رَأْسِ السَّنَةِ. هَذِهِ الشَّجَرَةُ خَضْرَاءُ.

وَعَلَى الشَّجَرَةِ لَعِبَ مَلَوْنَةٌ مُخْتَلِفَةٌ مِنَ الزَّجَاجِ . وَحَوْلَ
 الشَّجَرَةِ أَطْفَالٌ فِي لِبَاسٍ جَمِيلَةٍ . وَهُمْ يَلْعَبُونَ
 وَيَرْقَصُونَ وَيَغْنُونَ . وَدَخَلَ الْقَاعَةَ أَبَا مِيلَادٍ . وَلَهُ
 كَيْسٌ كَبِيرٌ . وَفِي الْكَيْسِ هَدَايَا لِلْأَطْفَالِ .

Машки 2. *Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:*

حَفْلَةُ رَأْسِ السَّنَةِ чашни соли нав

الْقَاعَةُ толор

شَجَرَةُ رَأْسِ السَّنَةِ дарахти соли нав

لَعِبَ مَلَوْنَةٌ бозичаҳои ҳархела

يَلْعَبُونَ бозӣ мекунанд

يَرْقَصُونَ рақс мекунанд

يَغْنُونَ суруд меҳонанд

بابا ميلاد бобои соли нав, бобои барфӣ

كيس¹⁸ халта

هدايا¹⁸ (هدية) ҳадя, тӯҳфа

ДАРСИ 39

Машқи 1. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيَّةُ حَفْلَةٍ الْيَوْمَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

أَيْنَ شَجَرَةُ رَأْسِ السَّنَةِ؟

مَا هُوَ لَوْنُ شَجَرَةِ رَأْسِ السَّنَةِ؟ هَلْ عَلَى شَجَرَةِ رَأْسِ

السَّنَةِ لُعْبٌ مِنَ الزَّجَاجِ؟

هَلِ الْأَطْفَالُ حَوْلَ شَجَرَةِ رَأْسِ السَّنَةِ؟

وَمَاذَا يَعْمَلُ الْأَطْفَالُ؟

وَمَاذَا يُوجَدُ فِي كَيْسِ بَابَا مِيلَادٍ؟

Машқи 2. Дар бораи соли нав нақл кунед.

ДАРСИ 40

Машки 2. Дар бораи синфхонаи худатон нақл кунед.

Машки 1. Матнро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтратон нависед.

صَفْنَا

هَذِهِ حَجَرَةُ الدِّرَاسَةِ. هِيَ وَاسِعَةٌ. لَهَا نَوَافِذُ
كَبِيرَةٌ. فِي حَجَرَةِ الدِّرَاسَةِ مَقَاعِدُ خَشَبِيَّةٌ. وَعَلَى
الْحَائِطِ الْأَمَامِيِّ سَبُورَةٌ (لَوْحٌ). عَلَى الْجُدْرَانِ خَرَائِطُ.
هَذَا صَفْنَا. فِي الصَّفِّ مُعَلِّمٌ وَتِلَامِذَةٌ. هَذَا دَرَسَ
اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ. أَمَامَ اللَّوْحِ بَهْرَامٌ. كَتَبَ بَهْرَامُ كَلِمَةَ
"السَّلَامُ" عَلَى اللَّوْحِ. كَتَبَ التَّلَامِذَةُ كَلِمَةَ "السَّلَامُ"
فِي الدَّفَاتِرِ.

Машки 3. *Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Дар синф муаллима, талабаҳо ва толибаҳо ҳузур доранд. Дарси забони арабӣ душвор аст. Ман дар дафтарам калимаи «сулҳ»-ро навиштам.

ДАРСИ 41

Машки 1. *Шумораҳои тартибии аз 1 то 10-ро ба ёд оред. Онҳоро ба дафтратон нависед:*

أَوَّل	أُولَى	якум
ثَانٍ	ثَانِيَّة	дујум
ثَالِث	ثَالِثَة	сејум
رَابِع	رَابِعَة	чорум
خَامِس	خَامِسَة	панҷум
سَادِس	سَادِسَة	шашум
سَابِع	سَابِعَة	ҳафтум
ثَامِن	ثَامِنَة	ҳаштум

تاسع ^{١٩}	تاسع ^{١٩}	nūxum
عاشرة ^{١٩}	عاشر ^{١٩}	дахум

Машки 2. *Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

هَذَا دَرْسٌ أَوَّلٌ. هَذَا دَرْسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. الدَّرْسُ
 الْأَوَّلُ هُوَ دَرْسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. أَنَا تَلْمِيزُ الصَّفِّ
 السَّابِعِ. وَأَحْمَدُ تَلْمِيزُ الصَّفِّ السَّابِعِ أَيْضًا.
 هَلْ هَذَا دَرْسٌ أَوَّلٌ؟ نَعَمْ، هَذَا دَرْسٌ أَوَّلٌ. لَا، هَذَا
 دَرْسٌ رَابِعٌ. هَلِ الدَّرْسُ الرَّابِعُ هُوَ دَرْسُ اللُّغَةِ
 الْعَرَبِيَّةِ؟ نَعَمْ، الدَّرْسُ الرَّابِعُ هُوَ دَرْسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ.
 هَلِ أَنْتَ تَلْمِيزُ الصَّفِّ السَّابِعِ؟ نَعَمْ، أَنَا تَلْمِيزُ الصَّفِّ
 السَّابِعِ. زَيْنَبُ تَلْمِيزَةُ الصَّفِّ السَّابِعِ أَيْضًا.

ДАРСИ 42

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтарадон нависед ва ҳаракот гузоред.

المَوَادُّ الْمَدْرَسِيَّةُ

نَدْرُسُ فِي الْمَدْرَسَةِ الْمَوَادَّ الْمَدْرَسِيَّةَ الْمُخْتَلِفَةَ.
وَبَيْنَهَا اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ وَاللُّغَةُ الرُّوسِيَّةُ وَالْأَدَبُ وَالتَّارِيخُ
وَعِلْمُ الْحِسَابِ وَغَيْرُهَا. أَحَبُّ جِدًّا دَرَسَ التَّارِيخِ
وَأُحْصِلُ عَلَى دَرَجَةٍ جَيِّدَةٍ دَائِمًا. أَحَبُّ كَذَلِكَ اللُّغَةَ
الْعَرَبِيَّةَ.

Машки 2. Ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

دَرَسُ التَّارِيخِ дарси таърих

دَرَسُ الْجُغْرَافِيَا дарси ҷуғрофия

دَرَسُ الْحِسَابِ дарси математика

دَرَسُ الرِّيَاضَةِ الْبَدَنِيَّةِ дарси тарбияи ҷисмонӣ

دَرْسُ اللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ дарси забони русӣ

دَرْسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ дарси забони арабӣ

دَرْسُ اللُّغَةِ التَّاجِيكِيَّةِ дарси забони тоҷикӣ

أَحَبُّ ман нағз мебинам, дӯст медорам

ДАРСИ 43

Машқи 1. Феъли *دَرْسَ* -ро дар замони ҳозира-оянда тасриф кунед.

Машқи 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيَّةَ مَوَادٍّ مَدْرَسِيَّةٍ تَدْرُسُونَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ فِي الْمَدْرَسَةِ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟

هَلْ تُحِبُّ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ التَّارِيخَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ الْأَدَبَ الْعَرَبِيَّ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ الْحِسَابَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

ДАРСҲОИ 44-45

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

دَرْسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ

هَذَا دَرْسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. فِي دَرْسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ

نَقْرَأُ الْقِصَصَ الْمُتَمَتِّعَةَ وَنَنْقُلُهَا وَنَكْتُبُ الْكَلِمَاتِ

وَالْجُمْلَ الْعَرَبِيَّةَ وَنَتَرْجِمُهَا وَنَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي

مَوْضُوعَاتٍ مُخْتَلَفَةٍ. وَنَكْتُبُ غَدَا الْإِمْلَاءَ. اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

صَعْبَةٌ جِدًّا لَكِنِّي أَبْذُلُ كُلَّ جُحُودِي وَسَأَتَكَلَّمُ فِي

الْقَرِيبِ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

ترجمه мо тарҷума мекунем

قصص ممتعة ҳикояҳои шавқовар

مختلفة гуногун

إملاء имло, диктант

سأتكلم дар оянда гап хоҳам зад, ман
сухан хоҳам гуфт

سهل осон

صعب душвор

أبذل كل جهودي бисёр кӯшиш мекунам

Машқи 3. Дар бораи дарсҳои мактабиатон нақл кунед.

Машқи 4. Ибораҳои зеринро ба арабӣ гӯед:

Хонаи якум, синфи якум, дарси якум, китоби якум, китоби дуйум, дарси сеюм, хонаи чорум, тирезаи чорум, рӯзи панҷум, рӯзи шашум

Машқи 5. Зарбулмасали зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

مَنْ جَدَّ وَجَدَّ

ДАРСИ 46

Машқи 1. Тасрифи феъли **تَكَلَّمَ** -ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтарадон нависед ва онро аз ёд кунед.

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَتَكَلَّمُ ман гап мезанам	(نَحْنُ) نَتَكَلَّمُ мо гап мезанем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) تَتَكَلَّمُ ту гап мезанӣ	(أَنْتُمْ) تَتَكَلَّمُونَ шумо гап мезанед

II қ.з.	(أَنْتِ) تَتَكَلَّمِينَ ту гап мезанӣ	(أَنْتِ) تَتَكَلَّمِينَ шумо гап мезанед
III қ.м.	(هُوَ) يَتَكَلَّمُ вай гап мезанад	(هُمْ) يَتَكَلَّمُونَ онҳо гап мезананд
III қ.з.	(هِيَ) تَتَكَلَّمُ вай гап мезанад	(هُنَّ) يَتَكَلَّمْنَ онҳо гап мезананд

Машқи 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هل هذا درسُ اللغة العربية؟

ماذا تعملون في درسِ اللغة العربية؟

هل تقرأون (تقرؤون) القصصَ المُمْتعةَ في درسِ اللغة العربية؟

هل تتكلمون باللغة العربية جيّداً؟

هَلْ تَكْتُبُونَ الْإِمْلَاءَ غَدًا؟
هَلِ اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ صَعْبَةٌ أَوْ سَهْلَةٌ؟
هَلْ تُحِبُّ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟

ДАРСИ 47

Машки 1. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

(أَنَا) أَدْرُسُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ
(أَنْتِ) تَدْرُسُ اللُّغَةَ الرُّوسِيَّةَ
(أَنْتِ) تَدْرُسِينَ التَّارِيخَ
(هُوَ) يَدْرُسُ اللُّغَةَ التَّاجِيكِيَّةَ
(هِيَ) تَدْرُسُ عِلْمَ الْحِسَابِ

Машки 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

هَلْ تَدْرُسُونَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ اللُّغَةَ الرُّوسِيَّةَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟
 هَلْ تَعْرِفُ الْكِتَابَةَ وَالْقِرَاءَةَ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟
 كَيْفَ تَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ؟
 أَيَّةَ لُغَةٍ أَجْنَبِيَّةٍ تَدْرُسُ فِي الْمَدْرَسَةِ؟
 هَلْ تَتَكَلَّمُونَ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا؟
 كَيْفَ تَتَكَلَّمُونَ بِالْعَرَبِيَّةِ؟

ДАРСИ 48

Машқи 1. Феъли **قَرَأَ** - ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда тасриф кунед.

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:

Ман китоб меҳонам. Оё ту ин ҳикояро хондаӣ? Оре, ман ин ҳикояро хондаам. Талабаҳо ҳикояи навро меҳонанд. Фотима китоб меҳонад. Аҳмад мачалла меҳонад. Ту дар кадом синф меҳонӣ? Мо дар мактаб забони арабиро меомӯзем.

Мо ба забони арабӣ нағз гап мезанем.

Мо ҳикояҳои шавқоварро мехонем.

Дар дарси арабӣ мо имло менависем.

Машки 3. Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

لَا تُؤَخِّرْ عَمَلَ الْيَوْمِ إِلَى الْغَدِ

الْاجْتِهَادُ خَيْرٌ بِضَاعَةٍ

ДАРСИ 49

Машки 1. Матнро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед.

الرَّبِيعُ

الرَّبِيعُ أَجْمَلُ فُصُولِ السَّنَةِ. فِي الرَّبِيعِ تَنْهَضُ
الطَّبِيعَةُ مِنْ نَوْمِهَا الشِّتَوِيِّ. فِي السُّهُولِ وَالْجِبَالِ كَثِيرٌ

مِنَ الْأَزْهَارِ. النَّهَارُ فِي الرَّبِيعِ طَوِيلٌ وَاللَّيْلَةُ قَصِيرَةٌ.
يَعْمَلُ التَّلَامِذَةُ فِي حَدِيقَةِ الْمَدْرَسَةِ

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

أَجْمَلَ فُصُولِ السَّنَةِ зеботарин фасли сол

تَنْهَضُ مِنْ نَوْمِهَا аз хобаш бедор мешавад

طَبِيعَةً табиат

نَهَارٌ рӯз

Машки 3. Дар бораи фасли баҳори шаҳратон (деҳаатон) нақл кунед.

ДАРСИ 50

ИФОДАИ ВАҚТ

Барои ифодаи вақт шумораҳои тартибӣ истифода бурда мешавад:

كَمْ السَّاعَةِ؟ - السَّاعَةُ كَمْ؟

السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ صَبَاحًا

السَّاعَةُ الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ قَبْلَ الظُّهْرِ.
 السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ ظَهْرًا.
 السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ بَعْدَ الظُّهْرِ.
 السَّاعَةُ السَّادِسَةَ مَسَاءً .
 السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ وَالنِّصْفُ.
 السَّاعَةُ الثَّلَاثَةَ وَالرُّبْعُ.
 السَّاعَةُ الرَّابِعَةَ وَالثَّلَاثُ.
 السَّاعَةُ الْخَامِسَةَ إِلَّا ثَلَاثًا.
 السَّاعَةُ الثَّامِنَةَ إِلَّا رُبْعًا.

Машки 1. Вақти дар соатҳо нишон додашударо ба арабӣ гӯед:

ДАРСИ 51

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي يَوْمِ الرَّاحَةِ

أَنْهَضُ مِنَ النَّوْمِ فِي يَوْمِ الرَّاحَةِ فِي السَّاعَةِ التَّاسِعَةِ

صَبَاحًا. بَعْدَ الْفُطُورِ أَقْرَأُ الْكُتُبَ أَوْ أَذْهَبُ إِلَى رَفِيقِي

وَنَلْعَبُ مَعَهُ بِالْأَعْيُنِ بِمُخْتَلَفَةٍ. يَسْكُنُ رَفِيقِي هَذَا فِي بَيْتِنَا
فِي الطَّبَقَةِ الثَّانِيَةِ. أَحْيَانًا نَذْهَبُ مَعَ رَفِيقِي إِلَى
الْمَتْحَفِ أَوْ حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ

Машки 2. Дар бораи рӯзи истироҳататон нақл кунед.

ДАРСҲОИ 52-53

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед ва ҳаракот гузоред:

عائلتنا

هَذِهِ صُورَةُ عَائِلَتِنَا. عَائِلَتُنَا كَبِيرَةٌ. هَذَا أَبِي وَهَذِهِ
أُمِّي. وَهَذَا جَدِّي وَهَذِهِ جَدَّتِي. لِي أَخَوَانِ. أَخِي الْكَبِيرُ

عَنْ الْيَسَارِ مِنْ جَدَّتِي. اسْمُهُ رُسْتَم. عُمُرُهُ ١٥ سَنَةً.
 وَهَذَا أَخِي الصَّغِيرُ. اسْمُهُ بَهْرَام. عُمُرُهُ ٧ سَنَوَاتٍ.
 هَذِهِ أُخْتِي الصَّغِيرَةُ. عُمُرُهَا ٣ سَنَوَاتٍ. اسْمُهَا دَلَارَا.
 وَهِيَ جَنْبَ أُمِّي وَأَنَا عَنْ الْيَسَارِ مِنْ أَبِي. عُمُرِي ١٣
 سَنَةً. اسْمِي فَرُخ. أَنَا تَلْمِيزُ الصَّفِّ السَّابِعِ. نَسْكُنُ فِي
 مَدِينَةِ دُوشَنبِه

Машки 2. Дар бораи ойилаи худ нақл кунед.

ДАРҶҲОИ 54-55

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

- Номи ту чист?
 - Номи ман Карим аст.
 - Ту чандсола ҳастӣ?
 - Ман сенздаҳсола ҳастам.
 - Ту дар кадом синф мехонӣ?
 - Ман дар синфи ҳафтум мехонам.
 - Оё ойилаи шумо калон аст?
 - Ойилаи мо иборат аз шаш нафар аст:
- падарам, модарам, хоҳарам, ду бародараму ман.

ДАРСИ 56

Машки 1. Тасрифи феъли **ذَهَبَ** (а) -ро дар замони ҳозира-оянда ба ёд оред.

Машки 2. Ибораҳои зеринро истифода бурда, ҷумлаҳо созад:

إِلَى الْمَكْتَبَةِ ба китобхона

إِلَى الْمَدْرَسَةِ ба мактаб

إِلَى السِّيْمَا ба кинотеатр

إِلَى الْحَدِيقَةِ ба боғ

إِلَى الْمَسْرَحِ ба театр

إِلَى الْمَتَحَفِ ба осорхона

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

مَا أَسْمُكَ؟ كَمْ سَنَةً عُمُرُكَ؟ هَلْ أَنْتَ تَاجِيكِيٌّ؟
أَيْنَ وُلِدْتَ؟ هَلْ تَسْكُنُ فِي الْمَدِينَةِ أَوْ فِي الْقَرْيَةِ؟

فِي أَيِّ شَارِعٍ تَسْكُنُ؟ فِي أَيِّ صَفٍّ تَدْرُسُ؟ هَلْ أَنْتَ
تَلْمِذٌ طَلِيعِي؟

ДАРСИ 57

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

لِي صَدِيقٌ قَدِيمٌ. اسْمُهُ فَرْهَادٌ. عُمُرُهُ ١٣ سَنَةً.
يَدْرُسُ صَدِيقِي فِي الصَّفِّ السَّابِعِ. هُوَ رِيَاظِي حَسَنٌ
وَيُحَسِّنُ السَّبَّاحَةَ. يَسْكُنُ فَرْهَادٌ فِي بَيْتٍ جَدِيدٍ فِي
شَارِعٍ وَاسِعٍ وَجَمِيلٍ. أَبُوهُ مِهْنَدِسٌ وَأُمُّهُ مُعَلِّمَةٌ. أُخْتُهُ
فَاطِمَةُ تَلْمِذَةٌ الصَّفِّ الرَّابِعِ. تَعَزِّفُ فَاطِمَةُ عَلَى
الْكَمَانِ حَسَنًا جَدًّا.

Машки 2. Ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

رِيَاظِي جَيِّدٌ варзишгари хуб

يُحَسِّنُ السَّبَّاحَةَ вай хуб шиноварӣ мекунад

تَعْرِفُ عَلَى الْكَمَانِ вай гиччак менавозад

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ لَكَ صَدِيقٌ؟ هَلْ هُوَ رِيَّاضِيٌّ؟ هَلْ لَهُ
أُخْتُ؟ مَا أَسْمُ أُخْتِهِ؟ هَلْ تَعْرِفُ أُخْتَهُ عَلَى
الْكَمَانِ؟ هَلْ تَعْرِفُ (أَنْتَ) عَلَى الْكَمَانِ؟ هَلْ
أَنْتَ رِيَّاضِيٌّ؟ هَلْ تُحَسِّنُ السَّبَّاحَةَ؟ هَلْ تَلْعَبُ
بِكُرَةِ الْقَدَمِ؟

Машки 4. Зарбулмасали зеринро тарҷума
ва аз ёд кунед:

شَرُّ الْبِلَادِ مَكَانٌ لَا صَدِيقَ بِهِ.

ДАРСИ 58

مَلَابِسُ

هَذَا فُسْتَانٌ

هَذَا بَنْطَلُونٌ

دُرَّاعَةٌ

هَذَا قَمِيصٌ

هَذِهِ جَاكِيتَةٌ

هَذِهِ بَدَلَةٌ رَجَالِيَّةٌ

هَذِهِ بِلُوزَةٌ

خَفٌّ صَيْفِيٌّ

جُوب

مَعْطَف

قُبْعَة

بَنْطَلُون قَصِير

Машки 1. Номҳои либосҳои аз ёд кунед.

ДАРСИ 59

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

هَذَا فَسْتَانٌ. هَذَا فَسْتَانٌ جَمِيلٌ. هَذِهِ دَرَّاعَةٌ. هَذِهِ

دَرَّاعَةٌ جَمَشِيدٌ. هَذِهِ قُبْعَةٌ. هَذِهِ قُبْعَةٌ بَهْرَامٌ.

هَذَا جُوبٌ. هَذَا جُوبٌ زَيْنَبُ. هَذِهِ بِلُوزَةٌ. هَذِهِ بِلُوزَةٌ

مَرِيْمُ

Машки 2. Тасрифи феъли **لَبَسَ** (либос пӯшидан) - ро дар замони гузашта ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед:

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) لَبِسْتُ ман пӯшидам	(نَحْنُ) لَبِسْنَا мо пӯшидем
II қ.м.	(أَنْتَ) لَبِسْتَ ту пӯшидӣ	(أَنْتُمْ) لَبِسْتُمْ шумо пӯшидед
II қ.з.	(أَنْتِ) لَبِسْتِ ту пӯшидӣ	(أَنْتِنَ) لَبِسْتِنَ шумо пӯшидед
III қ.м.	(هُوَ) لَبَسَ вай пӯшид	(هُمْ) لَبَسُوا онҳо пӯшиданд
III қ. з.	(هِيَ) لَبَسَتْ вай пӯшид	(هُنَّ) لَبَسْنَ онҳо пӯшиданд

Тасрифи феъли **لَبَسَ** - ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед:

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَلْبَسُ ман мепӯшам	(نَحْنُ) نَلْبَسُ мо мепӯшем
II қ.м.	(أَنْتَ) تَلْبَسُ ту мепӯшӣ	(أَنْتُمْ) تَلْبَسُونَ шумо мепӯшед
II қ.з.	(أَنْتِ) تَلْبَسِينَ ту мепӯшӣ	(أَنْتُنَّ) تَلْبَسْنَ шумо мепӯшед
III қ.м.	(هُوَ) يَلْبَسُ вай мепӯшад	(هُمْ) يَلْبَسُونَ онҳо мепӯшанд
III қ. з.	(هِيَ) تَلْبَسُ вай мепӯшад	(هُنَّ) يَلْبَسْنَ онҳо мепӯшанд

ДАРСҲОИ 60-61

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي الصَّيْفِ الْبَسُ الْمَلَابِسَ الْخَفِيفَةَ الْبَيْضَاءَ
الْمَصْنُوعَةَ مِنَ الْقُطْنِ. وَفِي الشِّتَاءِ الْبَسُ الْمَلَابِسَ
الْمُدْفِئَةَ الْمَصْنُوعَةَ مِنَ الصُّوفِ لِأَنَّهَا تَحْفَظُ حَرَارَةَ
الْجِسْمِ. مَلَابِسِي دَائِمًا نَظِيفَةٌ سَلِيمَةٌ. أَنَا أَعْنِي كَثِيرًا
بِتَرْتِيبِ مَلَابِسِي. بَعْدَ رُجُوعِي مِنَ الْمَدْرَسَةِ أَضَعُهَا فِي
صَوَانِ الْمَلَابِسِ وَأَجْعَلُ كُلَّ شَيْءٍ مِنْهَا فِي مَوْضِعٍ
خَاصٍّ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

مَلَابِسٌ مُدْفِئَةٌ либосҳои гарм

مَلَابِسٌ خَفِيفَةٌ либосҳои сабук

قُطْنٌ пахта

مَصْنُوعٌ истехсолшуда

صُوف^{٢٨} пашм

أَعْنِي^{٢٨} بِتَرْتِيبِ^{٢٨} مَلَابِسِي^{٢٨}

ба тартиби либосҳоям риоя мекунам

صَوَانُ^{٢٨} الْمَلَابِسِ^{٢٨} ҷевони либос

أَضَعُهَا^{٢٨} онҳоро мегузорам

أَحْفَظُهَا^{٢٨} онҳоро муҳофизат мекунам

مَوْضِعِ^{٢٨} خَاصِّ^{٢٨} ҷойи махсус

أَجْعَلُهَا^{٢٨} онҳоро мегузорам

Машки 3. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Фирӯз куртаи сафед пӯшид. Ин куртаи Зайнаб аст. Ин куртаи кабуд аст. Куртаи Зайнаб кабуд аст. Ин шими Фирӯз аст. Ин палтои Лайло аст.

Ин костюми Рустам аст. Костюми Рустам сиёҳ аст.

Машқи 4. *Ҳар пагоҳӣ шумо чӣ мепӯшед, номбар кунед.*

ДАРСИ 62

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

کتابي
أَبِي أَشْتَرِي لِي كِتَابًا جَدِيدًا. بِهِ دُرُوسٌ مُفِيدَةٌ
وَحِكَايَاتٌ لَطِيفَةٌ وَصُورٌ جَمِيلَةٌ. كِتَابِي شَكْلُهُ حَسَنٌ
وَوَرَقُهُ أَبْيَضٌ وَخَطُهُ جَمِيلٌ.
أَنَا أَقْرَأُ فِي كِتَابِي كُلَّ يَوْمٍ

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед.*

اِشْتَرَى (يَشْتَرِي) харид

مُفِيدٌ фойданок

خَطٌ хат

كُلُّ يَوْمٍ хар рӯз

خَيْرُ الْجَلِيسِ беҳтарин ҳамнишин

شَرُّ الْأَصْحَابِ бадтарин дӯст

جَهْلٌ нодонӣ

Машки 3. Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

خَيْرُ الْجَلِيسِ فِي الزَّمَانِ كِتَابٌ.

الْجَهْلُ شَرُّ الْأَصْحَابِ

ДАРСИ 63

Машки 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:

نَشِيدُ الْكِتَابِ

رَوْضَةٌ فِيهِ الثَّمَارُ

بِاعْتِنَاءٍ وَأَصْطِبَارٍ

بَيْنَ بَحْثٍ وَاعْتِبَارٍ

وَصَدِيقِي بِالنَّهَارِ

لِلْمَعَانِي وَالْفَخَارِ

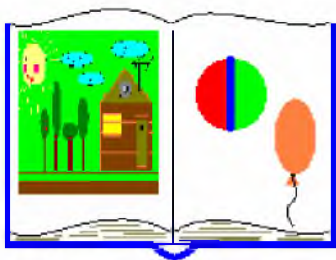
يَا كِتَابِي أَنْتَ عِنْدِي

أَقْطِفُ الْأَزْهَارَ مِنْهَا

وَأُمُضِي الْوَقْتَ فِيهَا

أَنْتَ بِاللَّيْلِ سَمِيرِي

يَا كِتَابِي أَنْتَ بَابٌ

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

بَوَغ رَوْضَةٍ (رياض)

مِثْمَر (ثَمَر، أَثْمَار)

قَطْفَ кандан (мева)

بَاعْتَاءَ бодикқат

بِاصْطِبَارٍ босабр

أَمْضِيَّ الْوَقْتِ вақтро мегузаронам

بَحْثٌ وَاعْتِبَارٌ баҳс ва андеша

فَخَارٌ фахр

مَعْنَى маъно, идея (مَعَان)

سَمِير хамсӯҳбат

Машки 3. Дар бораи китоб нақл кунед.

ДАРСИ 64

ИСМҲОИ ЧИНСИ МАРДОНА ВА ЗАНОНА (такрор)

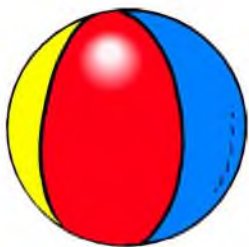
Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

أَحْمَدُ تَلْمِيزٌ مُجْتَهِدٌ. هَذَا دَرَسٌ صَعَبٌ. هَذَا
بَيْتٌ كَبِيرٌ. هَذِهِ غُرْفَةٌ كَبِيرَةٌ. هَذَا مَصْنَعٌ كَبِيرٌ. هَذِهِ
بَنَاءٌ جَدِيدَةٌ. هَذَا كِتَابٌ عَرَبِيٌّ. هَذِهِ مَجَلَّةٌ عَرَبِيَّةٌ.
التِّفَاحُ فَاكِهَةٌ لَذِيذَةٌ. هُنَاكَ حَدِيقَةٌ كَبِيرَةٌ. لِي هَرٌّ
جَمِيلٌ. عَلَى الْحَائِطِ صُورَتَانِ جَمِيلَتَانِ.

Машки 2. Ибора ва ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Китоби калон. Гули зебо. Себи сурх. Кӯчаи дароз. Майдони васеъ. Ин хона калон аст. Дар ҷевон китоби арабӣ мавҷуд аст. Дар портфел қалами нав аст. Ман қалами сурх дорам.

ДАРСИ 65

Машки 1. Номи рангҳоро ба ёд оред. Онҳоро истифода бурда, ҷумлаҳо созед:

Машки 2. Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

لِي قَلَمٍ أَحْمَرٍ. لَكَ دَفْتَرٌ أَزْرَقُ. هَذَا فُسْتَانٌ أَصْفَرُ.
هَذِهِ مَحْفَظَةٌ زَرْقَاءُ. هَذِهِ وَرَقَةٌ صَفْرَاءُ. هَذِهِ وَرْدَةٌ
حُمْرَاءُ. هَذِهِ شَجَرَةٌ خَضْرَاءُ. هَذِهِ كُرَةٌ حُمْرَاءُ. هَذِهِ
كُرَةٌ خَضْرَاءُ.

Машки 3. Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Ин портфели сурх аст. Ин қалами кабуд аст. Ин қоғози сафед аст. Ман себи сурх дорам. Дари хона сафед аст.

ДАРСИ 66

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ

كُنْتُ فِي يَوْمِ الرَّاحَةِ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ.
تَقَعُ حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ قَرَبَ النَّهْرِ. هُنَاكَ كَثِيرٌ مِنْ
الْحَيَوَانَاتِ وَالطُّيُورِ الْمُخْتَلِفَةِ: النَّمْرُ وَالْأَسَدُ وَالْقَرْدُ
وَالْفِيلُ وَالثَّعْلَبُ وَالذَّبُّ وَالْأَرْنَبُ وَالْتَّمَسَاحُ وَالْبَبْغَاءُ
وَالطَّاوُوسُ وَالنَّعَامَةُ وَغَيْرُهَا مِنَ الْحَيَوَانَاتِ
وَالطُّيُورِ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

يَوْمَ الرَّاحَةِ рӯзи истироҳат

حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَات БОҒИ ХАЙВОНОТ

تَقَع ВОҶЕЪ АСТ

قَرْد МАЙМУН

فِيل ФИЛ

ثَعْلَب рӯбоҳ

تَمْسَاح ТИМСОҲ

نَعَامَةٌ шутурмурғ

بَبْغَاء تҮТӢ

طُيُور паррандаҳо

يُوجَدُ (تُوجَدُ) ҳаст, мавҷуд аст

ДАРСИ 67

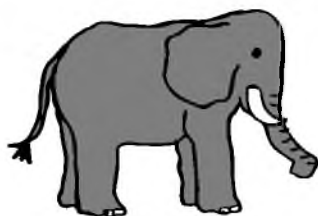
Машқи 1. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ كُنْتَ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ؟

أَيْنَ تَقَعُ حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ؟

هَلْ هُنَاكَ كَثِيرٌ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ؟

هَلْ رَأَيْتَ الْفِيلَ هُنَاكَ؟

هَلِ الْفِيلُ كَبِيرٌ؟

هَلْ يُوجَدُ التَّمَسَاحُ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ؟

هَلْ تُوجَدُ الطُّيُورُ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ؟

Машки 2. Дар бораи боги ҳайвонот нақл кунед.

ДАРСИ 68

Машки 1. Шеъри зеринро аз ёд кунед:

وَدَاعَا يَا مَدْرَسَتِي

غَدَا عُطْلَةُ الصَّيْفِ

وَدَاعَا يَا مَدْرَسَتِي

فِيكَ تَعَلَّمْتُ الْقِرَاءَةَ وَالْحِسَابَ

وَنَجَحْتُ إِلَى الصَّفِّ السَّادِسِ

وَدَاعَا يَا مُعَلِّمِي

أَنَا فِي الْعُطْلَةِ أَلْعَبُ

وَأُسَاعِدُ أَبَا وَمَامَا

Машки 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

وَدَاعَا хайр, алвидоъ

(يُنْجَحُ) НҶҶ муваффақият ба даст овардан

(يُسَاعِدُ) ёрӣ расондан

СИНФИ ҲАШТУМ

ДАРСҲОИ 1-3

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي الْعُطْلَةِ الصَّيْفِيَّةِ
لَقَدْ مَرَّتِ الْأَيَّامُ بِسُرْعَةٍ وَأَنْتَهَتْ الْعُطْلَةُ الصَّيْفِيَّةُ.
وَبَدَأَ الْعَامُ الدَّرَاسِيُّ الْجَدِيدُ. اجْتَمَعَ التَّلَامِيذُ حَوْلَ
مَدْرَسَتِهِمْ. التَّلَامِيذُ مُسْرُورُونَ بِالْعَامِ الْجَدِيدِ. جَمِيعُهُمْ
يَتَبَادَلُونَ التَّحِيَّةَ وَالتَّهْنِئَةَ بِالْعَامِ الْجَدِيدِ. ثُمَّ دَخَلَ
التَّلَامِيذُ غُرَّةَ التَّدْرِيسِ وَجَلَسُوا عَلَى الْمَقَاعِدِ فِي
مَكَانِهِمْ. وَبَعْدَ قَلِيلٍ دَخَلَ الْمُعَلِّمُ الْفَصْلَ وَقَالَ بِصَوْتٍ
عَالٍ:

كُلُّ عَامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ!

قال التلاميذ

- كلَّ عام وأنتم بخير، يا معلِّمنا !

قال المعلِّم:

كيف قضيتُمْ وقتًا في عطلة الصَّيف؟
رفع يده أحمد وقال:

أنا سافرتُ مع أبي إلى مدينة خجند.
قال المعلِّم:

ماذا رأيتَ هناك؟

قال أحمد:

- هي مدينة كبيرة وجميلة. وهناك آثار قديمة ومبان
كبيرة ومصانع كثيرة. وبقينا في خجند أسبوعاً كاملاً.

ثم رفع يده تلميذ آخر، اسمه رستم وقال:

- أنا سافرتُ مع أبي إلى القرية. يسكن هناك
جدي وجدتي. وقضينا هناك أسبوعاً بين الخضرة
والأشجار المثمرة والهواء النقيّ والفضاء الواسع
والجوّ الهادي!

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

مَرَّ гузашт

اَتَتْهَ ба охир расид

اجْتَمَعَ (يَجْتَمِعُ) чамъ шудан

حَوْلَ дар атрофи...

يَتَبَادَلُ (يَتَبَادَلُ) ба ҳамдигар мубодила кардан

تَحِيَّةٌ салом

تَهْنِئَةٌ табрик

مَقَاعِدُ (مَقَاعِدُ) ҳарак

بَصَوْتٍ عالٍ бо овози баланд

كُلَّ عامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ! соли нав муборак!

يَقْضِي (يَقْضِي) гузаронидан

يَرْفَعُ (يَرْفَعُ) бардоштан

سَافِرٌ (يُسَافِرُ) сафар кардан

آثَارٌ осор

مَبْنًى (مَبَانٍ) иморатҳо

مَصْنَعٌ (مَصَانِعُ) корхона (завод)

يَبْقَى (بَقِي) истодан

خَضْرَاءُ кабудӣ

أَشْجَارٌ مُثْمِرَةٌ дарахтҳои мевадор

الهَوَاءُ النَّقِيُّ хавои тоза

الْفَضَاءُ الْوَاسِعُ фазои васеъ

هَادِئٌ ором

رَكَبٌ (يَرْكَبُ) савор шуд

يُسَاعِدُ ёри мерасонад

ДАРСИ 4

Машки 1. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

كَيْفَ قَضَيْتَ عُطْلَةَ الصَّيْفِ؟
 إِلَى أَيْنَ سَافَرْتُمْ فِي عُطْلَةِ الصَّيْفِ؟
 مَعَ مَنْ سَافَرْتُمْ إِلَى الْقَرْيَةِ؟
 هَلْ أَعْجَبَتْكُمُ الرِّحْلَةُ؟
 مَاذَا عَمَلْتُمْ فِي الْقَرْيَةِ؟
 هَلْ عَمَلْتُمْ فِي الْمَزْرَعَةِ؟
 هَلْ سَاعَدْتُمْ جَدَّكَ وَجَدَّتَكَ فِي الْعَمَلِ

Машки 2. Дар бораи таътили тобистона нақл кунед.

ДАРСҲОИ 5-6

Машқи 1. Тасрифи феъли **سَافَرَ** -ро дар замони гузашта ба дафтарадон нависед.

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	سَافَرْتُ (أَنَا)ман сафар кардам	سَافَرْنَا (نَحْنُ)мо сафар кардем
II ҷ.м.	سَافَرْتَ سَافَرْتُمْ (أَنْتَ)ту сафар кардӣ	سَافَرْتُمْ سَافَرْتُمْ (أَنْتُمْ)шумо сафар кардед
II ҷ.з.	سَافَرْتَ سَافَرْتُمْ (أَنْتَ)ту сафар кардӣ	سَافَرْتُمْ سَافَرْتُمْ (أَنْتُمْ)шумо сафар кардед

III қ.м.	سافر (هو)вай сафар кард	سافروا (هم)онҳо сафар карданд
III қ.з.	سافرت (هي)вай сафар кард	سافرن (هن)онҳо сафар карданд

Машки 2. Тасрифи феъли *سافر* -ро дар замони ҳозира-оянда аз ёд кунед:

Шахс чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أنا أسافر ман сафар мекунам	نحن نسافر мо сафар мекунем
II қ.м.	أنت تسافر ту сафар мекуни	أنتم تسافرون шумо сафар мекунед
II қ.з.	أنت تسافرين ту сафар мекуни	أنتن تسافرن шумо сафар мекунед

III ч.м.	(هُوَ) يَسَافِرُ вай сафар мекунад	(هُمْ) يَسَافِرُونَ онҳо сафар мекунанд
III ч.з.	(هِيَ) تَسَافِرُ вай сафар мекунад	(هُنَّ) يُسَافِرْنَ онҳо сафар мекунанд

Машки 3. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Тобистон ман ба деҳа ба назди бобоям ва бибиям (модаркалонам) сафар кардам. Бобои ман дар деҳаи назди шаҳр зиндагӣ мекунад. Ман ба он ҷо бо автобус рафтам. Хонаи бобоям дар соҳили дарё ҷойгир мебошад. Мо ҳар рӯз оббозӣ мекардем.

Бобои ман боғи калон дорад. Ман ба корҳои бобоям ва модаркалонам ёрӣ расондам.

ДАРСИ 7

Машки 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

يَعِيشُ الْفَلَّاحُ فِي الْقَرْيَةِ فَيَزْرَعُ الْأَرْضَ وَيُرَبِّي
الْحَيَّوَانَ وَتُسَاعِدُهُ امْرَأَتُهُ. فَتَحْلُبُ اللَّبَنَ وَتَسْتَخْرِجُ

الْجَبْنَ وَالزُّبْدَ. كَذَلِكَ يُرَبِّي الطُّيُورَ لِتَبِعَهَا أَوْ يَأْكُلَ
لَحْمَهَا وَبَيْضَهَا .

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

يَعِيشُ зиндагӣ мекунад

يُرَبِّي الْحَيَّوَانَ وَالطُّيُورَ хайвону паррандахоро
парвариш мекунад

امْرَأَتُهُ завҷааш

تَحْلُبُ اللَّبَنَ шир мечӯшад

تَسْتَخْرِجُ الْجَبْنَ وَالزُّبْدَ панир ва равғани маска
мегирад

لَحْمٌ гӯшт

Машқи 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

مَاذَا يَعْمَلُ الْفَلَّاحُ؟

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ يُسْتَخْرَجُ الزُّبْدُ؟

لِمَاذَا تُرَبِّي الْفَلَاحَةَ الطَّيُورَ؟

ДАРСИ 8

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الأسرة

لي أب وأم وأخ وأخت. أخي يحبني وأحبه.
وأختي تحبني وأحبها. أطيع أبي وأمي وأحبهما. لنا
بيت جميل. أمام بيتنا حديقة كبيرة. أنا وأخي وأختي
نحب الجلوس في الحديقة تحت ظل الأشجار. في
الحديقة أزهار كثيرة وأشجار عالية.

Машки 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ تُحِبُّ أَخَاكَ وَأُخْتَكَ؟

هَلْ تُطِيعُ أَبَاكَ وَأُمَّكَ؟

ماذا تَبْتَ فِي الْحَدِيقَةِ؟

هَلْ تَجْلِسُونَ فِي الْحَدِيقَةِ؟

هَلْ تُحِبُّ الْأَزْهَارَ؟

هَلْ أَشْجَارُ الْحَدِيقَةِ عَالِيَةٌ؟

Машки 3. Тасрифи феъли **أَحَبَّ** -ро дар замони ҳозира–оянда ба дафтаратон нависед:

Шахс, чинс	Танҳо (муфрад)	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَحَبُّ ман дӯст медорам	(نَحْنُ) نَحِبُّ мо дӯст медорем

II ч.м.	تُجِبُّ (أَنْتَ) ту дӯст медорӣ	تُحِبُّونَ (أَنْتُمْ) шумо дӯст медоред
II ч.з.	تُحِبِّينَ (أَنْتِ) ту дӯст медорӣ	تُحِبِّينَ (أَنْتِنِ) шумо дӯст медоред
III ч.м.	يُحِبُّ (هُوَ) вай дӯст медорад	يُحِبُّونَ (هُمْ) онҳо дӯст медоранд
III ч.з.	تُحِبُّ (هِيَ) вай дӯст медорад	يُحِبِّينَ (هِنَّ) онҳо дӯст медоранд

ДАРСИ 9

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

ذَهَبْتُ أَنَا وَعَادِلٌ وَصَابِرٌ إِلَى حَوْضِ تَرْبِيَةِ
الْأَسْمَاكِ بِالْمَدِينَةِ. وَهُنَاكَ شَاهَدْنَا السَّمَكَ الْمُلَوَّنَ.
نَحْنُ غَيْرُنَا مَاءَ الْحَوْضِ وَوَضَعْنَا غِذَاءً لِلْأَسْمَاكِ

وَأَضَفْنَا إِلَيْهِ السَّمَكَ الْجَدِيدَ الَّذِي اشْتَرَيْنَاهُ مِنْ سُوقٍ
لِبَيْعِ الْأَسْمَاكِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

سَمَك (أَسْمَاكِ) моҳӣ

حَوْضُ تَرْبِيَةِ الْأَسْمَاكِ ҳавзи парвариши моҳӣ

مَلَوْنُ ранга

غَيْرَنَا مَاءُ الْحَوْضِ оби ҳавзро иваз кардем

وَضَعْنَا غِذَاءَ хӯрок гузоштем

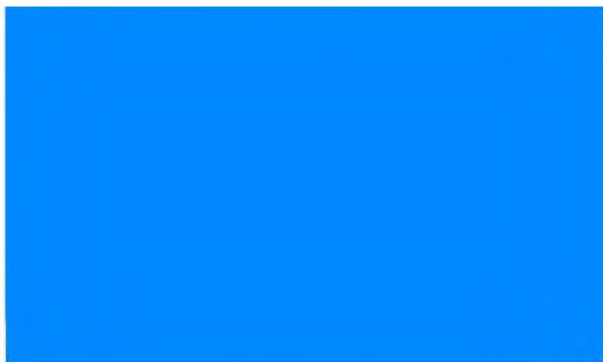
أَضَفْنَا илова кардем

الَّذِي кадоме ки

سُوقُ لِبَيْعِ الْأَسْمَاكِ бозори фурӯши моҳӣ

Машки 3. Феъли شاهد -ро дар замони
гузашта ва ҳозира-оянда тасриф кунед.

Машки 4. *Ҷонишинҳои шахсиро такрор кунед.*

ДАРСИ 10

Машки 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

بَيْنَ الصَّدِيقَتَيْنِ
سَاءُ وَصَفَاءُ تَلْمِذَتَانِ صَدِيقَتَانِ وَفِي يَوْمٍ مِنْ
الْأَيَّامِ قَالَتْ سَاءُ:
- كَيْفَ تَقْضِينَ وَقْتُكَ يَا عَزِيزَتِي؟
قَالَتْ صَفَاءُ:

- أَعُودُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ إِلَى الْمَنْزِلِ فَأَتَنَاوَلُ الْغَدَاءَ
وَأَسْتَرِيحُ قَلِيلًا ثُمَّ أُرَاجِعُ دُرُوسِي لِلْيَوْمِ الْتَّالِي. وَعِنْدَ
الْمَسَاءِ أَتَنَاوَلُ الْعِشَاءَ وَأَعُودُ ثَانِيَةً لِّأُرَاجِعَ دُرُوسِي، ثُمَّ
أَنَامُ مُبَكَّرَةً لِأَسْتَيْقِظَ نَشِيطَةً فِي الصَّبَاحِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

بارغاشتان (يَعُودُ) عاد

خӯроки нисфирӯзи طعامُ الغداءِ

истироҳат кардан (يَسْتَرِيحُ) استراح

дарсҳоямро такрор мекунам أُرَاجِعُ دُرُوسِي

لِلْيَوْمِ الْتَالِيِ барои рӯзи оянда

طَعَامُ الْعِشَاءِ хӯроки шом

(يَنَامُ) نام хоб рафтан

(يَسْتَيْقِظُ) استيقظ аз хоб бедор шудан

نَشِيطَةٌ рӯҳбаланд, бардам(она)

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

مَاذَا قَالَتْ سَنَاءٌ لِّصَدِيقَتِهَا؟

مَاذَا تَعْمَلُ صَفَاءُ بَعْدَ رَجُوعِهَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ؟

لِمَاذَا تَنَامُ صَفَاءُ مُبَكَّرَةً؟

مَتَى أَنْتَ تَرَجِعُ دُرُوسَكَ؟

ДАРСИ 11

Машки 1. Тасрифи феъли تَكَلَّمَ -ро дар

замони ҳозира-оянда такрор кунед:

Машки 2. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

أَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. فِي
دَرْسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ كَثِيرًا. فِي دَرْسِ
اللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ. فِي دَرْسِ اللُّغَةِ
التَّاجِيكِيَّةِ نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ التَّاجِيكِيَّةِ. بَأَيَّةِ لُغَةٍ تَتَكَلَّمُونَ
فِي دَرْسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟ هَلْ تَتَكَلَّمُونَ فِي دَرْسِ اللُّغَةِ
الرُّوسِيَّةِ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟ لَا، نَتَكَلَّمُ فِي دَرْسِ اللُّغَةِ
الرُّوسِيَّةِ بِاللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ. نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي دَرْسِ
اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ.

ДАРСИ 12

Машки 1. Феъли **تَكَلَّمَ** -ро истифода бурда,
чумлаҳо созед.

Машки 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

ما هذه؟ هل هذه غرفة الدراسة؟ ماذا يوجد على
 الحائط؟ هل هذه خريطة البلدان العربية؟ هل هذا
 درس اللغة العربية؟ هل تتكلمون في المدرسة باللغة
 العربية؟ هل تتكلم في البيت باللغة العربية؟

Машки 3. *Чумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Ин дарси забони арабӣ аст. Мо ба забони арабӣ гап мезанем. Рафиқи ман ба забони арабӣ нағз гап мезанад. Хохари ман ҳам ба забони арабӣ гап мезанад. Бародари ман ба забони русӣ гап мезанад.

ДАРСИ 13

Машки 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтарадон нависед ва ҳаракот гузоред:*

فِي الْأُسْبُوعِ سَبْعَةُ أَيَّامٍ: يَوْمُ الْأَحَدِ وَيَوْمُ الْاِثْنَيْنِ
 وَيَوْمُ الْاِثْنَاءِ وَيَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ وَيَوْمُ الْخَمِيسِ وَيَوْمُ
 الْجُمُعَةِ وَيَوْمُ السَّبْتِ. نَدْرُسُ مِنْ يَوْمِ الْاِثْنَيْنِ سِتَّةَ أَيَّامٍ

وَبَعْدَ ذَلِكَ نَسْتَرِيحُ فِي يَوْمِ الْأَحَدِ. فِي أَيَّامِ الْأَحَدِ
كَالْعَادَةِ نَسَافِرُ إِلَى ضَوَاحِي الْمَدِينَةِ وَنَتَنَزَّهُ هُنَاكَ
وَنَرْجِعُ إِلَى الْمَدِينَةِ فِي الْمَسَاءِ. الْيَوْمَ يَوْمُ الثَّلَاثَاءِ.
عِنْدَنَا أَرْبَعَةُ دُرُوسٍ. وَهِيَ: دَرَسُ الْلُغَةِ الْعَرَبِيَّةِ وَدَرَسُ
الْلُغَةِ الرُّوسِيَّةِ وَدَرَسُ الْحِسَابِ وَدَرَسُ الرَّسْمِ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

كَالْعَادَةِ одатан

ضَوَاحِي الْمَدِينَةِ атрофи шаҳр

نَسْتَرِيحُ истироҳат мекунем

نَرْجِعُ бармегардем

نَتَنَزَّهُ сайру гашт мекунем

ДАРСИ 14

Машки 1. Феъли **ذَهَبَ** -ро дар замони гузашта ва ҳозира-оянда тасриф кунед.

Машки 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي يَوْمٍ الْأَحَدِ ذَهَبْتُ مَعَ رَفِيقِي إِلَى حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ.

هَلْ تَذْهَبُ مَعَنَا إِلَى دَارِ السِّنِّمَا؟ لَا، أَنَا أَذْهَبُ إِلَى الْمَسْرَحِ. مَعَ مَنْ تَذْهَبُ إِلَى الْمَسْرَحِ؟ أَذْهَبُ إِلَى الْمَسْرَحِ مَعَ وَالِدَيَّ. وَهَلْ تَذْهَبُ غَدًا إِلَى الْمُتَحَفِ؟ لَا، أَنَا مَشْغُولٌ غَدًا. هَلْ ذَهَبْتَ إِلَى الْمَعْرَضِ الصَّنَاعِيِّ أَمْسَ؟ نَعَمْ، ذَهَبْتُ أَمْسَ إِلَى الْمَعْرَضِ الصَّنَاعِيِّ.

ДАРСИ 15

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Рӯзи якшанбе мо ба осорхона меравем.

Рӯзи душанбе мо чор дарс дорем.

Дирӯз мо ба кинотеатр рафтем.

Рӯзи якшанбе мо ба боғи ҳайвонот рафтем.
 Пагоҳ мо ба осорхонаи таърихӣ меравем.
 Рӯзи сешанбе мо ба китобхона меравем.
 Оё ту рӯзи якшанбе ба боғи маданият ва
 истироҳат рафтӣ? Оре, рӯзи якшанбе ман ба боғи
 маданият ва истироҳат рафтам.

Машки 2. Дар бораи рӯзи истироҳататон
 нақл кунед.

ДАРСИ 16

Машки 1. Матнҳои зеринро хонед ва
 тарҷума кунед. Ҷавоби чистонҳоро ёбед.

ذَيْلِي قَصِيرٌ وَجِسْمِي كَبِيرٌ وَرَقَبَتِي طَوِيلَةٌ أَسِيرٌ
 مَسَافَاتٍ بَعِيدَةٍ مِنْ غَيْرِ مَلَلٍ كَمَا أَصْبِرُ الْجُوعَ وَالْعَطَشَ
 أَيَّامًا كَثِيرَةً مِنْ غَيْرِ تَعَبٍ. يُسَمُّونِي "سَفِينَةً"
 الصَّحْرَاءِ".

شَكْلُهَا جَمِيلٌ، وَعُنُقُهَا طَوِيلٌ، وَجِلْدُهَا مُخَطَّطٌ مِثْلَ
 جِلْدِ النَّمْرِ وَيَدَاهَا أَطْوَلُ مِنْ رِجْلَيْهَا، تَلْتَقِطُ الْأَشْجَارَ
 الْعَالِيَةَ بِسُهُولَةٍ وَتَرَاهَا فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانِ ظَرِيفَةً لَطِيفَةً.
 فَمَا هِيَ؟

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

ذِيل дум

رَقَبَة гардан

يَسِير (سار) роҳ меравад

مِنْ غَيْرِ مَلَلٍ беором

أَصْبِر (صبر) сабр мекунам

جُوع гурусна

عَطَش ташнагӣ

مِنْ غَيْرِ تَعَبٍ монда нашуда

سَفِينَة кишти

جُلْد пӯст

مُخَطَّط нақшу нигор карда шуда

تَلْتَقُط (التقط) меғундорад

ДАРСИ 17

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед.

هذه غرفة كبيرة. هذه غرفة زينب. زينب اليوم
 مريضة وما ذهبت اليوم إلى المدرسة. هي نائمة في
 السرير. سريرها قرب النافذة. زارتها صديقاتها بعد
 الدروس. وجئن بزهور لها. تقول زينب لهن
 - شكرا لكن ، يا صديقتي!
 تجيب الصديقات:
 - لا شكر على الواجب!

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

онҳо (ч.з.) гул оварданд
 ҷавоб медиҳад
 намеарзад
 لا شكر على الواجب

Машқи 3. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Имрӯз Зайнаб ғоиб аст. Зайнаб касал аст. Вай дируз оби хунук хӯрдааст. Имрӯз ҳарораташ баланд аст. Духтур ба Зайнаб дору дод.

ДАРСИ 18

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

صَدِيقِي
يَدْرُسُ فِي صَفْنَا تَلْمِيزَ اسْمِهِ أَعْظَمَ. هُوَ صَدِيقِي.
نَلْعَبُ مَعَهُ فِي الْحَدِيقَةِ وَنَسْبَحُ مَعَهُ فِي الْمَسْبَحِ.
يَدْرُسُ أَعْظَمَ جَيِّدًا جَدًّا وَ يُسَاعِدُ أَصْدَقَاءَهُ. أَعْظَمُ
صَدِيقٌ جَيِّدٌ.

Машки 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

مَنْ هُوَ أَعْظَمُ؟

فِي أَيِّ صَفٍّ يَدْرُسُ أَعْظَمُ؟

كَيْفَ يَدْرُسُ أَعْظَمُ؟

هَلْ يُسَاعِدُ أَعْظَمُ أَصْدِقَاءَهُ؟

هَلْ أَعْظَمُ صَدِيقٌ جَيِّدٌ؟

Машки 3. Дар бораи рафиқи худ нақл кунед.

ДАРСИ 19

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Оё ту рафиқи наздик дорӣ? Оё ту ба рафиқат мактуб навиштиӣ? Оё ту дарси навро фаҳмидӣ? Оре, ман дарси навро нағз фаҳмидам.

Машки 2. Зарбулмасали зеринро аз ёд кунед:

حَافِظٌ عَلَى الصَّدِيقِ وَكَوْنِي الْحَرِيقِ

Машки 3. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

حافظ (علی) ҳимоя кардан

وَلَوْ ҳатто

حريق сӯхтор

شَرُّ الْبِلَادِ бадтарин мамлакат

مَكَان макон, ҷой

ДАРСҲОИ 20-21

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтарадон нависед.

الْحَقْلُ

الْفَلَّاحُ يَحْرُثُ الْأَرْضَ بِالْمِحْرَاثِ.

الْفَلَاحُونَ يَعِيشُونَ فِي الْقَرْيَةِ. الْفَلَّاحُ يَرْعَى الْغَنَمَ

وَيَزْرَعُ الْأَرْضَ. لِلْفَلَّاحِ ثَوْرٌ وَبَقَرَةٌ وَحِمَارٌ

وَجَمَلَ. الثَّورُ يَجْرِ الْمَحْرَاثَ. يَنْثُرُ الْفَلَّاحُ السَّمَادَ
 فِي الْأَرْضِ. السَّمَادُ يَنْفَعُ الزَّرْعَ وَيُقَوِّي الْأَرْضَ.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

حَرَثُ (يَحْرَثُ) шудгор кардан

رَعَى (يَرَعَى) чарондан

مَحْرَاثُ сипор

سَمَادُ пору, нури

نَثَرَ (يَنْثُرُ) пошидан

قَوَّى (يَقْوِي) боқувват кардан

ثَوْرُ барзагов

(يَجْرُ) جرّ кашола кардан; кашидан

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيْنَ يَعِيشُ الْفَلَّاحُونَ؟
مَاذَا يَفْعَلُ الْفَلَّاحُ بِالْمَحْرَثِ؟
مَاذَا يَصْنَعُ الْفَلَّاحُ فِي الْحَقْلِ؟
مَا هِيَ الْحَيَوَانَاتُ النّائِفَةُ لِلْفَلَّاحِ؟
لِمَاذَا يَنْثُرُ الْفَلَّاحُ السَّمَادَ فِي الْأَرْضِ؟

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الفواكه

لَنَا حَديقَةٌ وَاسِعَةٌ جَمِيلَةٌ. فِيهَا أَشْجارٌ كَثِيرَةٌ
مُثمِرَةٌ. فِي حَديقَتِنَا أَشْجارُ الْبُرْتَقَالِ وَالْيُوسُفِيِّ
وَاللِّيمُونِ وَالْخَوْخِ وَالرَّمَّانِ وَالتَّفَاحِ وَالْعِنَبِ وَالْكَرَزِ
وَالَّتِينِ وَالْمَشْمَشِ وَالْمَنْجُو وَالسَّفْرَجَلِ. لِحَديقَتِنَا
بُسْتَانِيٌّ نَشِيطٌ، يَحْرُسُهَا وَيَرْوِيهَا، وَيَقْلَمُ أَشْجارَهَا.

أَحَبُّ أَكْلِ الْفَاكِهَةِ الطَّازِجَةِ، لِأَنَّهَا لَذِيذَةُ الطَّعْمِ.
أَحَبُّ أَيْضًا أَكْلِ الْفَوَاكِهِ الْمُجَفَّفَةِ النَّظِيفَةِ كَالَّتَيْنِ
وَالْمَشْمَشِ وَالزَّبِيبِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

أَشْجَارٌ مُثْمِرَةٌ дарахтони мевадор
بُرْتُقَالٌ бӯртақол, афлесун, апелсин
مَنْجُو анбаҳ, манго
(يَحْرُسُ) حَرَسَ посбонӣ кардан
(يُرَوِّي) رَوَى обёри кардан
(يَقْلَمُ) قَلَمَ қаламча кардан
طَازِجٌ тоза
مُجَفَّفٌ хушк
زَبِيبٌ мавиз

ДАРСИ 24

Машки 1. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Мо боғи калон дорем. Дар боғ дарахтони мевадор бисёр аст. Мо себ, нок, ангур, шафтолу, анор, олу ва гелос мечинем. Ин себи ширин аст.

Ин шафтолу сурх аст.

Ана ангур, нок, анор ва олуболу. Ман ангур ва шафтолу ро нағз мебинам.

Машки 2. *Ба расмҳо нигоҳ карда, ҳикоя тартиб диҳед.*

ДАРСҲОИ 25-27

Машки 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

قَرِينَتَا
أَسْكُنُ فِي قَرْيَةٍ كَبِيرَةٍ. قَرِينَتَا وَقَعَةٌ عَلَى سَاحِلِ
النَّهْرِ الْكَبِيرِ وَالْجَمِيلِ. فِي قَرِينَتَا كَثِيرٌ مِنَ الْبُيُوتِ
الْجَمِيلَةِ وَالْجَدِيدَةِ وَمَدْرَسَاتٍ وَالْمُسْتَشْفَى وَدَارُ الثَّقَافَةِ
وَدَارُ السِّنِّمَا وَعِدَّةُ مَخَازِنَ وَرَوْضَةُ الْأَطْفَالِ.

وَفِي الْقَرْيَةِ حَدِيقَةُ الْفُؤَاكِهِ. وَهِيَ كَبِيرَةٌ جَدًّا.
وَهُنَاكَ كَثِيرٌ مِنَ التُّفَاحِ وَالْبَرْقُوقِ وَالْكَمَّثَرِ
وَالْكَرَزِ وَالْفُؤَاكِهِ الْآخَرَى.

وَفِي حُقُولِ الْقَرْيَةِ يُزْرَعُ الْقُطْنُ وَالْقَمْحُ
وَالشَّعِيرُ وَالذَّرَّةُ وَالْجُودَارُ الْخ.
وَفِي الْقَرْيَةِ مَبْقَلَةٌ. يُزْرَعُ فِيهَا الْبَنْدُورَةُ
(طَمَاطِمَةٌ) وَالْخِيَارُ وَالْكَرْنَبُ (مَلْفُوفٌ)
وَالْبَصَلُ وَالْجَزَرُ وَالْفِجْلُ وَالْبَنْجَرُ (الشَّمْنَدَرُ)
وَالثُّومُ.

يَجْمَعُ الْفُلَااحُونَ الْمَحْصُولَ وَيُسَاعِدُهُمُ
التَّلَامِيذُ.

فِي الْقَرْيَةِ كَثِيرٌ مِنَ السَّيَّارَاتِ وَالْجَرَّارَاتِ
وَقَاطِفَاتِ الْقُطْنِ.

وَفِي عَزْبَةِ الْمَوَاشِيِّ كَثِيرٌ مِنَ الْمَوَاشِيِّ وَالْبَقَرِ.
وَيَعْمَلُ فِي قَرْيَتِنَا عَدَدٌ كَبِيرٌ مِنَ الْأَطْبَاءِ
وَالْمُهَنْدِسِينَ الزَّرَاعِيِّينَ وَالْمُعَلِّمِينَ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

قَمْحٌ гандум

جَوْدَارٌ чавдор

ذَرَّةٌ чуворимакка

كَمْثَرَى НОК

شَمَامٌ харбуза

بَطِيخٌ тарбуз

شَعِيرٌ чав

خِيَارٌ бодиринг

جَزَرٌ сабзӣ

بَنْدُورَةٌ، طَمَاطَمَةٌ помидор

شالغامچا ^{۱۸}فجل

лаблабу ^{۱۸}بَنْجَر، ^{۱۸}شَمَنْدَر

карам ^{۱۸}کَرَنْب، ^{۱۸}مَلْفُوف

пиёз ^{۱۸}بَصَل

сир, саримсоқ ^{۱۸}سِر، ^{۱۸}ثُوم

соҳили дарё ^{۱۸}سَاحِلُ النِّهَرِ

хонаи маданият ^{۱۸}دَارُ الثَّقَافَةِ

кинотеатр ^{۱۸}دَارُ السِّينِمَا

боғчаи бачагон ^{۱۸}رَوْضَةُ الْأَطْفَالِ

мошинҳои пахтачинӣ ^{۱۸}قَاطِفَاتُ الْقُطْنِ

фермаи чорво ^{۱۸}عَزْبَةُ الْمَوَاشِي

агроном ^{۱۸}مِهْنَدِسُ زِرَاعِي

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيْنَ تَسْكُنُ؟
أَيْنَ تَقَعُ قَرْيَتُكُمْ؟

هَلْ فِي قَرْيَتِكُمْ كَثِيرٌ مِنَ الْبُيُوتِ الْجَمِيلَةِ؟
 ماذا من الفواكه يوجد في حديقة القرية؟
 هل يزرع القطن في حقول القرية؟

Машки 4. Дар бораи қишлоқи худ нақл кунед.

Машки 5. Дар бораи полизи худ нақл кунед.

ДАРСИ 28

Машқи 1. Матнҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед. Ҷавоби чистонҳоро гӯед:

مَنْ أَنَا؟

مُخَطَّطٌ بِالْأَخْضَرِ

وَالْمِيمُ فِي النَّهْيَةِ

قَدْ تَفَتَّحَ الشَّهِيَّةُ

لَوْنِي جَمِيلٌ أَصْفَرُ

الشَّيْنُ فِي الْبَدَايَةِ

رَائِحَتِي ذَكِيَّةٌ

وَمَنْ أُخْتِي؟

ادْخُلْ وَصَافِحْ أُخْتِي

وَطَمَعَهَا كَالسُّكَّرِ

إِنْ زُرْتَنِي فِي بَيْتِي

جَمِيلَةٌ مَدَوَّرَةٌ

وَالْخَاءُ فِي الْنَّهَائِهِ
لِرَائِحِ وَغَادِي
خُذْهَا عَلَى السَّكِينِ

الْبَاءُ فِي الْبَدَائِهِ
بَيَّاعُهَا يُنَادِي
يَا حُلُوةً كَالْتَيْنِ

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

مَخْطَاطُ نОҚШУ НИГОР карда шуда

رَائِحَةُ БҶҮЙ

شَهِيَّةُ ИШТИҲО

ذَكِيَّةُ хушбӯй, муаттар

صَافِحُ бо даст салом кардан

بَيَّاعُ фурӯшанда

يُنَادِي даъват мекунад

لِرَائِحِ وَغَادِي ба ҳар як раҳгузар

١٨
تین анчир

٥ ٩
خذ гир

ДАРСИ 29

Машки 1. Шеъри зеринро аз ёд кунед:

مَنْ أَنَا؟

فِي الْحَظِيرَةِ أَعِيشُ

ثَوْبِي مِنَ الرِّيشِ

تَرَانِي بِجَنَاحَيْنِ

أَمْشِي عَلَى رَجْلَيْنِ

١٨
جِسْمِي صَغِيرٌ

٩
أَجْرِي وَأَطِيرُ

أَنَا مَشْهُورٌ بِالصِّيَاحِ

تَسْمَعُنِي كُلَّ صَبَاحٍ
أَوَّلُ صَوْتِي (كَافٌ)
وَأَخْرَأَسْمِي (كَافٌ)
فَمَنْ أَنَا؟
(دِيكٌ)

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

حَظِيرَةٌ девор, панчара; молхона

أَعِيشَ зиндагӣ мекунам

ثَوْبٌ либос

رِيشَ пар

جَنَاحَ қанот

أَجْرِي мегардам

رَجُلٌ пой

أَمْشِي роҳ мегардам

أَطِير парвоз мекунам

صِيَّاح фарёд, бонг

ДАРСҲОИ 30-31

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

غَدَائِي
فِي الصَّبَاحِ أَتَنَاوَلُ طَعَامَ الْفُطُورِ، وَيَكُونُ مِنْ
غَدَاءٍ سَهْلٍ الْهَضْمِ كَالْخُبْزِ الْجَافِ وَاللَّبَنِ وَالْجُبْنِ
الْجَيِّدِ وَالْبَيْضِ.

وَفِي الظُّهْرِ أَتَاوَلُ طَعَامَ الْغَدَاءِ وَيَكُونُ غَالِبًا مِنْ
الْخُبْزِ وَالْخُضِرِ وَاللَّحْمِ الْمَسْلُوقِ وَالْأُرْزِ وَشَيْءٍ مِنْ
الْحَلْوَى وَالْفَاكِهَةِ النَّاضِجَةِ.

وَفِي الْمَسَاءِ أَتَاوَلُ طَعَامَ الْعِشَاءِ، وَالْأَفْضَلُ أَنْ
يَكُونَ سَهْلَ الْهَضْمِ كَطَعَامِ الصَّبَاحِ.
أَنَا أَغْسِلُ يَدَيَّ دَائِمًا قَبْلَ الْأَكْلِ وَبَعْدَهُ وَأَمْضِغُ
الطَّعَامَ جَيِّدًا وَأَنْظِفُ أَسْنَانِي.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

غذاء хӯрок, ғизо

سهل الهضم тезҳазмшаванда

خبز جاف нони хушк, қок

جبين панир

لحم مسلوq гӯшти пӯхта

فاكهة ناضجة меваи пӯхтагӣ

أَمْضِغُ الطَّعَامَ таомро меҳоям

أُنْظِفُ أَسْنَانِي дандонҳоямро тоза мекунам

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ تَغْسِلُ يَدَيْكَ قَبْلَ الْأَكْلِ وَبَعْدَهُ؟

هَلْ تُنْظِفُ أَسْنَانَكَ؟

مَاذَا تَأْكُلُ صَبَاحًا؟

مَاذَا تَأْكُلُ فِي الظُّهْرِ؟

مَاذَا تَأْكُلُ فِي الْمَسَاءِ؟

Машки 4. Нақл кунед, ки нагоҳӣ чӣ меҳӯред.

Машки 5. Нақл кунед, ки дар ошхонаи мактаб чӣ меҳӯред.

ДАРСИ 32

Машки 1. Матни зеринро хонед ва ба дафтарадон нависед:

دُوشنبه

مَدِينَةُ دُوشنبه عَاصِمَةُ جُمهُورِيَّةِ تَاجِيكَسْتَان.

دُوشنبه مَدِينَةُ جَمِيلَةٍ. هِيَ أَجْمَلُ مَدِينَةٍ فِي آسِيَا

الْوُسْطَى. فِي دُوشنبه كَثِيرٌ مِنَ الْبُيُوتِ الْعَالِيَةِ الْعَصْرِيَّةِ

وَالشُّوَارِعِ الْوَاسِعَةِ وَالْحَدَائِقِ الْجَمِيلَةِ. فِي شُورَاعِ

دُوشنبه وَمِيَادِينِهَا كَثِيرٌ مِنَ الْأَشْجَارِ الشَّاهِقَةِ

وَالْجَمِيلَةِ. هُنَا مَيْدَانٌ كَبِيرٌ وَجَمِيلٌ.

فِي مَدِينَةِ دُوشنبه عِدَّةُ مَصَانِعٍ وَمَعَامِلٍ وَدُورِ السِّنِّمَا

وَحَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ وَالْمَتَاحِفِ وَدُورُ الْأَثَارِ وَالْجَامِعَةِ

وَالْمَعَاهِدِ وَالْمَدَارِسِ.

Машки 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

عاصمة¹⁸ пойтахт

أَجْمَلُ مَدِينَةٍ¹⁸ зеботарин шаҳр

كثِيرٌ مِنَ الْبُيُوتِ الْعَالِيَةِ الْعَصْرِيَّةِ¹⁸ бисёр хонаҳои
баланди ҳозиразамон

آسِيَا الْوُسْطَى¹⁸ Осиёи Миёна

كثِيرٌ مِنَ الْأَشْجَارِ الشَّاهِقَةِ¹⁸ бисёр дарахтҳои
баланд

عَدَّةٌ¹⁸ якчанд

مَتَحَفٌ (متاحف) осорхона (музей)

دُورُ الْآثَارِ (دور الآثار) осорхона

الْجَامِعَةُ (جامعة) донишгоҳ

مَعَاهِدُ (معاهد) донишкада

ДАРСИ 33

Машқи 1. Муколамаи зеринро хонед ва тарҷума кунед :

رِسْتَمُ:

- أَيْنَ تَسْكُنُ، يَا أَحْمَدُ؟

أَحْمَدُ:

- أَسْكُنُ فِي تَاجِيكَسْتَانِ.

رِسْتَمُ:

- مَا هِيَ عَاصِمَةُ تَاجِيكَسْتَانِ؟

أَحْمَدُ:

- عاصمة تاجيكستان هي مدينة دوشنبه.

رستم:

- ماذا تقول في زراعة تاجيكستان؟

أحمد:

- يزرع في حقول تاجيكستان القطن والقمح
والذرة. ويزرع في الحدائق العنب وفواكه لذيذة
أخرى.

Машки 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أين تسكن؟

في أي شارع تسكن؟

أيّة مدينة هي عاصمة تاجيكستان؟

هل مدينة دوشنبه كبيرة وجميلة؟

هل في دوشنبه كثير من البيوت العالية؟

ما أَسْمُ هَذَا الْمَيْدَانِ؟
 هَلْ هَذَا الْمَيْدَانُ كَبِيرٌ وَجَمِيلٌ؟
 هَلْ تَوْجَدُ فِي دُوشَنبَه حَديقَةَ الْحَيَوَانَاتِ؟

ДАРСИ 34

Машки 1. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Шаҳри Душанбе пойтахти Ҷумҳурии Тоҷикистон аст. Кӯча ва майдонҳои Душанбе васеъ ва зебоанд. Дар Душанбе мактабҳои миёна, донишқадаҳо ва донишгоҳҳо бисёр аст. Дар Душанбе якчанд театр ва кинотеатрҳо ҳастанд. Дар канори дарёи Душанбе боғи ҳайвонот ҷой гирифтааст. Мактаби мо дар соҳили дарёи Душанбе ҷой гирифтааст. Ман дар мактаби миёна меҳонам.

Машқи 2. Дар бораи шаҳратон ба арабӣ нақл кунед.

ДАРСИ 35

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

دَمَشَقْ

دَمَشَقْ أَعْظَمُ مَدِينَةٍ فِي آسِيَا الْغَرْبِيَّةِ. إِنَّ الْعَرَبَ
يَسْمُونِ دَمَشَقَ جَنَّةَ الدُّنْيَا. فِيهَا مَنَازِلُ بَدِيعَةٍ وَحَدَائِقُ
جَمِيلَةٍ وَأَثَارٌ قَدِيمَةٍ. وَفِيهَا نَهْرٌ طَوِيلٌ، اسْمُهُ بَرَدَى.

Машки 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

آسِيَا الْغَرْبِيَّةِ Осиёи Ғарбӣ

يَسْمُونِ меноманд

جَنَّةَ الدُّنْيَا ҷаннати дунё

مَنَازِلُ (مَنَازِلُ) манзара

بَدِيعٍ аҷиб

بَرَدَى Барада (номи дарё)

ДАРСИ 36

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

بَلَدَتِي
بَلَدَتِي فِي ضَوَاحِي الْقَاهِرَةِ تُحِيطُ بِهَا الْمَزَارِعُ
وَالْحُقُولُ وَتَزِينُهَا الْأَشْجَارُ وَالنَّخِيلُ. بِقَرْبِهَا يَجْرِي مَاءُ
النَّيْلِ، فَيَجْعَلُ مَنَظَرَهَا جَمِيلًا، وَهَوَاءُهَا عَلِيلاً. فِيهَا
دَجَاجٌ وَبَطٌّ وَحَمَامٌ كَثِيرٌ، وَبَقَرٌ وَجَمَالٌ وَحَمِيرٌ.
فِي حُقُولِهَا يُزْرَعُ الْقَمْحُ وَالشَّعِيرُ وَفِي بَسَاتِينِهَا
يُوجَدُ الْعَنْبُ وَالَّتِينُ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

بَلَدَةٌ шаҳрча, макон

ضَوَاحٍ (ضَوَاح) канор

أَحَاطَ (أَحَاط) ихота мекунад

مَزْرَعَةٌ (مَزْرَع) замини қорам, шудгор,

мазраа

زَيْنٍ (زَيْن) зинат медихад

نَخِيلٍ дарахти хурмо

النَّيْلِ Нил, номи дарё

يَجْعَلُ مَنَظَرَهَا جَمِيلًا وَهَوَاءَهَا عَلِيًّا

манзараашро зебо ва ҳавоашро тоза мекунад

عَلِيلٍ тоза (дар бораи ҳаво, шамол)

بَطٍ (بُطُوط) мурғобӣ

حَمَامٍ кабутар

حَمِيرٍ (حَمِير) хар

يُؤْخَذُ гирифта мешавад

تین анчир

عَوَام ғаввос

ДАРСИ 37

Машки 1. Матни зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Ман дӯст дорам. Номаш Аҳмад аст. Вай дар шаҳри Димишқ зиндагӣ мекунад.

Чанд рӯз пеш ман аз Аҳмад мактуб гирифтам. Аҳмад дар мактуби худ дар бораи шаҳрашон нақл мекунад. Димишқ шаҳри калон ва зебо мебошад. Вай пойтахти Ҷумҳурии Сурия мебошад.

Дар он кӯчаҳои васеъу калон, майдонҳову боғҳои зебо бисёр аст. Дар Димишқ музейҳо, ҷойҳои таърихӣ ва осори қадима зиёд аст.

Машки 2. Зарбулмасали зеринро аз ёд кунед:

فَرَخُ الْبَطِّ عَوَامٌ

ДАРСИ 38

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Муаллим ба синф даромад. Талаба ҷумлаи арабиро хонд.

Муаллим талабаро пурсид. Аҳмад ба дарс тайёр аст. Дари синф кушода аст.

Машки 2. Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума карда, аз ёд кунед:

فِي الْإِعَادَةِ إِفَادَةٌ
 الدَّارِسُ يَغْلِبُ الْفَارِسَ
 الْعِلْمُ لِكُلِّ زَمَنٍ لَهُ قِيَمَةٌ وَثَمَنٌ

Машқи 3. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

إِعَادَةٌ такрор

إِفَادَةٌ фоида

دَارِسٌ дарсхон, хонанда

يَغْلِبُ ғалаба мекунад

فَارِسٌ савора

ثَمَنٌ нарх, арзиш

قِيَمَةٌ қимат, арзиш

ДАРСИ 39

ФЕЪЛИ АМР (فَعْلُ الْأَمْرِ)

Феъли амр аз феъли замони ҳозира-оянда бо иваз кардани префикси «йа» ба «и» ё

«y» ва афтидани садоноки ҳарфи охирин сохта мешавад:

كَتَبَ ← يَكْتُبُ ← اَكْتُبْ ← اَكْتُبِي ← اَكْتُبُوا
جَلَسَ ← يَجْلِسُ ← اجْلِسْ ← اجْلِسِي ← اجْلِسُوا
دَخَلَ ← يَدْخُلُ ← ادْخُلْ ← ادْخُلِي ← ادْخُلُوا
ذَهَبَ ← يَذْهَبُ ← اذْهَبْ ← اذْهَبِي ← اذْهَبُوا

Сиғаи амрии феълҳои **أَخَذَ** «гирифтан», **أَكَلَ** (хӯрдан), **أَمَرَ** (фармон додан) бо шаклҳои **خَذَ** (гир), **كَلَّ** (хӯр), **مَرَّ** (фармон деҳ) сохта мешавад. Сиғаи амрии феълҳои **قَالَ** (гуфтан) ва **قَامَ** (хестан) шаклҳои **قَلَّ** (ч.з. **قَوْلِي**) ва **قَمَّ** (ч.з. **قَوْمِي**) дорад.

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

اقْرَأِ الدَّرْسَ! اذْهَبْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ! اذْهَبِي إِلَى الْبَيْتِ!
اغْسِلْ وَجْهَكَ! اقْرَأْ هَذِهِ الْجُمْلَةَ! اقْرَأِي هَذِهِ الْجُمْلَةَ!

اسْرَعِي يَا لَيْلِي! انْظُرِي إِلَى هَذِهِ الصُّورَةِ! افْتَحِ الْبَابَ يَا
أَحْمَدُ! ادْخُلُوا الْغُرْفَةَ! اسْمَعُوا! اُكْتُبُوا!

Машқи 2. Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Ҳикояро хонед! Чумларо нависед! Забони арабиро нағз омӯzed! Дафтаратро гир! Ба тахта баро! Дароетон! Бо диққат гӯш кунед! Машқро хонед! Аз хоб хезед ва дастурӯятонро шуед! Шинед ва хӯроки пагоҳиро хӯред!

ДАРСИ 40

НИДО

Барои мурочиат дар забони арабӣ ҳиссачаҳои нидо **يا** ва **أَيُّهَا** (ч.з. **أَيْتُهَا**) истифода бурда мешаванд.

Баъд аз ҳиссачаи **يا** исми мунодо на артикл қабул мекунад, на танвин: **يا أَسْتَاذُ** - муаллим!

يا حَسَنَ - ҳой, Ҳасан!

Агар исми баъд аз ҳиссачаи **يا** омада дар ҳолати изофӣ бошад, он вақт ин исм мансуб шуда меояд:

يا رَفِيقَنَا! - эй, рафиқи мо!

يا عَبْدَ اللَّهِ! – эй, Абдулло!

Баъд аз ҳиссачаи **أَيُّهَا** (**أَيْتُهَا**) исми муайян истифода бурда мешавад:

أَيُّهَا الرَّفِيقُ! – эй, рафиқ!

أَيُّهَا الْمُعَلِّمَةُ! эй, муаллима!

Машки 1. Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

يا مُحَمَّدُ! هَلْ تَذْهَبُ مَعِيَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ الْيَوْمَ؟ لا، يا رَفِيقِي، لا أَذْهَبُ الْيَوْمَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ مَعَكَ. أَنَا مَشْغُولُ الْيَوْمَ. يا فَاطِمَةُ! هَلْ كَتَبْتَ مَقَالََةً لَجَرِيدَةِ الْحَائِطِ؟ نَعَمْ، يا زَيْنَبُ، قَدْ كَتَبْتُ مَقَالََةً عَنِ الْبُلْدَانِ الْعَرَبِيَّةِ. أَكْتُبُ دُرُوسَكَ، يا حُسَيْنُ، وَبَعْدَ ذَلِكَ نَذْهَبُ لَزِيَارَةِ رَفِيقِنَا الْمَرِيضِ

ДАРСҲОИ 41-42

ФЕЪЛИ МАНСУБ

Баъд аз феълхое, ки имконият, хоҳиш, зарурият ва дигар маъноҳои модалӣ доранд, ҳиссачаҳои **أَنْ ، لِ ، لَأَنْ ، حَتَّى** -«ки, то ки, то он вақте, ки» меоянд, ки феъли баъд аз худ омадаро мансуб мекунад. Феъли мансуб аз феъли замони ҳозира-оянда бо иваз кардани анҷомаи **— ба —** сохта мешавад. Нӯн-и охирин дар баъзе шаклҳо партофта мешавад:

أُرِيدُ أَنْ أَذْهَبَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ

Ман ба китобхона рафтан мехоҳам (Ман мехоҳам, ки ба китобхона равам).

Машқи 1. Тасрифи феъли **أَرَادَ** —ро дар замони гузашта ва ҳозира-оянда аз ёд кунед.

Тасрифи феъли **أَرَادَ** *хостан* дар замони гузашта

Шахс чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَرَدْتُ ман хостам	(نَحْنُ) أَرَدْنَا мо хостем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) أَرَدْتَ ту хостӣ	(أَنْتُمْ) أَرَدْتُمْ шумо хостед
II ҷ.з.	(أَنْتِ) أَرَدْتِ ту хостӣ	(أَنْتُنَّ) أَرَدْتُنَّ шумо хостед
III ҷ.м.	(هُوَ) أَرَادَ вай хост	(هُمْ) أَرَادُوا онҳо хостанд
III ҷ.з.	(هِيَ) أَرَادَتْ вай хост	(هُنَّ) أَرَدْنَ онҳо хостанд

Тасрифи феъли **أَرَادَ** дар замони ҳозира-
оянда

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أُرِيدُ мехоҳам	(نَحْنُ) نُرِيدُ мо мехоҳем

II қ.м.	(أَنْتَ) تُرِيدُ ту меҲОҲӢ	(أَنْتُمْ) تُرِيدُونَ шумо меҲОҲЕД
II қ.з.	(أَنْتِ) تُرِيدِينَ ту меҲОҲӢ	(أَنْتِن) تَرِدْنَ шумо меҲОҲЕД
III қ.м.	(هُوَ) يَرِيدُ вай меҲОҲАД	(هُمْ) يَرِيدُونَ ОНҲО меҲОҲАНД
III қ.з.	(هِيَ) تَرِيدُ вай меҲОҲАД	(هِنَّ) يَرِدْنَ ОНҲО меҲОҲАНД

Машки 2. *Ўумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Ман ба кино рафтан меҲОҲАМ.

Оё ту меҲОҲӢ, ки ҳамроҳи ман ба кино равӣ?

Оре, ман меҲОҲАМ, ки ҳамроҳи ту ба кино равам.

Вай меҲОҲАД, ки ба ҷануби Ўмхурӣ сафар кунад.

Дирӯз Рустам хост, ки ба майдони варзиш равад.

Нодира хост, ки дарро кушояд.

Рафиқи ман хост, ки аз китобхона китоби навро гирад.

Ман меҲОҲАМ, ки ба Баҳром мактуб нависам.

ДАРСИ 43

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

حِيلَةُ الْفَارِ

رَأَى فَارَ جَرَّةً فِيهَا عَسَلٌ. فَأَرَادَ أَنْ يَأْكُلَ مِنْهُ.

وَلَمَّا لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْوُصُولِ إِلَيْهِ خَشِيَ الْغَرَقَ فِيهِ صَارَ

يُدْلِي ذَنْبَهُ الطَّوِيلَ فِي الْجَرَّةِ وَيَغْمِسُهُ فِي الْعَسَلِ، ثُمَّ

يُخْرِجُهُ وَيَلْحَسُ مَا بِهِ. وَاسْتَمَرَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى شَبِعَ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

فَارٌ муш

جَرَّةٌ кӯза

عَسَلٌ асал

لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْوُصُولِ إِلَيْهِ ба вай расида

НАТАВОНИСТ

از تارسی ғарқ шудан خَشِيَّةُ الْغَرَقِ فِيهِ

думастро ба кӯза صَارَ يُدْلِي ذَنْبَهُ فِي الْجَرَّةِ

андохтан гирифт

ғўтондан (يَغْمِسُ) غَمَسَ

лесидан (يَلْحَسُ) لَحَسَ

давом додан اسْتَمَرَ

то ки حَتَّى

сер шудан شَبَعَ

ДАРСҲОИ 44-45

Маши 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед, онро ба дафтаратон нависед:

تَخَلَّفَ تَلْمِيزٌ يَوْمًا عَنِ الْمَدْرَسَةِ. وَذَهَبَ لِيلْعَبَ.
فَقَابَلَ فِي الطَّرِيقِ كَلْبًا يَجْرِي. فَأَرَادَ أَنْ يَلْعَبَ مَعَهُ،
فَتَرَكَهُ الْكَلْبُ وَذَهَبَ لِيَحْرُسَ الْغَنَمَ. ثُمَّ نَظَرَ عَصْفُورًا

عَلَى شَجَرَةٍ. فَأَرَادَ أَنْ يَلْعَبَ مَعَهَا، فَلَمْ تَلْتَفِتْ إِلَيْهِ
 وَاشْتَغَلَتْ بِعَمَلِ عُشِّهَا. ثُمَّ رَأَى نَحْلَةً فَوْقَ زَهْرَةٍ. فَطَلَبَ
 أَنْ يَلْعَبَ مَعَهَا فَلَمْ تَنْظُرْ إِلَيْهِ. وَطَارَتْ إِلَى الْخَلِيَّةِ لِعَمَلِ
 الْعَسَلِ. وَلَمَّا رَأَى التَّلْمِيزُ أَنَّ كُلَّ حَيَوَانَ مُجَدِّ فِي
 شُغْلِهِ، مُوَظَّبٌ عَلَى عَمَلِهِ، خَجَلَ وَنَدِمَ وَعَزَمَ عَلَى أَلَّا
 يَتَخَلَّفَ عَنْ مَدْرَسَتِهِ مَرَّةً أُخْرَى.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба
 дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

تَخَلَّفَ (ба мактаб) на рафт

لِيَحْرُسَ الْغَنَمَ то ки гӯсфандчаронӣ кунад

عَصْفُور گунҷишк

لَمْ تَلْتَفِتْ إِلَيْهِ ба вай диққат надод

عُش лона

نَحْلَةٌ занбӯри асал

خَلِيَّةُ галаи занбӯр

مَجْدُ бочидду чаҳд

مَوَاضِبُ машғул

مَلُولُ зикшуда

لَيْسَ нест

Машки 3. Зарбулмасали зеринро хонед ва ба дафтаратон нависед. Онро тарҷума ва аз ёд кунед:

لَيْسَ لِلْمَلُولِ صَدِيقٌ

ДАРСИ 46

ФЕЪЛИ МАЧЗУМ

Баъд аз ҳиссачаи инкории **لَمْ** феъли мачзум истифода бурда мешавад. Феъли мачзум аз феълҳои мансуб ба воситаи иваз кардани анҷомаи **لَمْ** ба **لَمْ** сохта мешавад:

يَكْتُبُ вай нанавишт.

Барои манъ кардани амал феъли мачзум
бо ҳиссаҷаи инкории **لَا** ба кор бурда
мешавад:

لَا تَكْتُبُ *Нанавис!*

لَا تَقْرَأُ *Нахон!*

Машки 1. *Чумлаҳои зеринро хонед ва аз ёд
кунед:*

كَيْفَ تَعْنِي بِكِتَابِكَ.

أَوَّلًا: لَا تَضَعْ قَلَمًا بَيْنَ صَفَحَاتِ كِتَابِكَ.

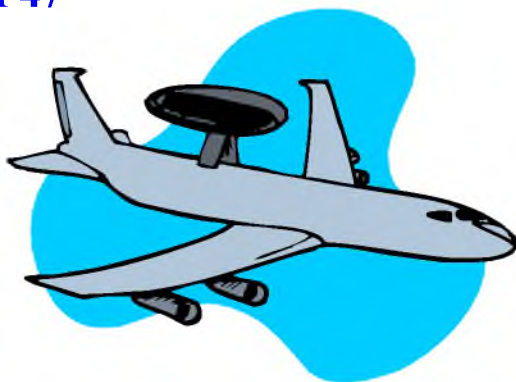
ثَانِيًا: لَا تُمْسِكْ كِتَابَكَ إِذَا كَانَتْ أَصَابِعُكَ مَبْلُورَةً.

ثَالثًا: لَا تَأْكُلْ وَأَنْتَ تَقْرَأُ.

رَابِعًا: لَا تَضَعْ كِتَابَكَ عَلَى الْأَرْضِ أَوْ عَلَى مَائِدَةِ
الطَّعَامِ

خَامِسًا: لَا تَكْتُبْ أَوْ تُصَوِّرْ شَيْئًا عَلَيْهِ.

ДАРСИ 47

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

بِمَا نَسَافِرُ
نَحْنُ نُسَافِرُ مِنْ بَلَدٍ إِلَى بَلَدٍ آخَرَ بِالْقِطَارِ أَوِ السَّيَّارَةِ
وَيُمْكِنُ أَنْ نُسَافِرَ بِالطَّائِرَةِ وَيُمْكِنُ أَنْ نُسَافِرَ بِالسَّفِينَةِ.

السَّفِينَةُ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ وَالطَّائِرَةُ تَطِيرُ فِي الْفُضَاءِ.
أَمَّا الْقِطَارُ وَالسَّيَّارَةُ فَهُمَا يَسِيرَانِ فِي الْبَرِّ وَيَقْطَعَانِ
الْمَسَافَاتِ الْبَعِيدَةَ.

وَالْقِطَارُ يَسِيرُ عَلَى سَكَّةٍ حَدِيدِيَّةٍ خَاصَّةً. أَمَّا
السَّيَّارَةُ فَهِيَ تَسِيرُ عَلَى الطَّرِيقِ الْمُعْبَدَةِ، نَرَكِبُ السَّفِينَةَ
فِي الْبَحْرِ. نَرَكِبُ الطَّائِرَةَ لِنَطِيرَ فِي الْجَوِّ وَنَرَكِبُ
الْقِطَارَ أَوْ السَّيَّارَةَ لِنُسَافِرَ فِي الْبَرِّ.

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

قطار поезд

طائرة самолет

سَفِينَة ڪِشْتِي

يَجْرِي (يَجْرِي) ګاشتان

فَضَاء ڦازو

يَطِير (يَطِير) پارڦوز ڪارڊان

يَسِير (يَسِير) سايڙ ڪارڊان، ګاشتان

قَطَعَ ٻوريڊان

سَكَّةَ حَدِيدِيَّة ڙوڇي اوڇان

جَو ڇاوو

بَر ڇوڇڪِي

طَرِيق ڙوڇ

ДАРСИ 48

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

القطار

يَسِيرُ الْقَطَارُ عَلَى قُضْبَانٍ مِنَ الْحَدِيدِ وَيَمْشِي
بِالْبُخَارِ وَهُوَ سَرِيعٌ جَدًّا. يَرْكَبُ فِيهِ النَّاسُ وَيَنْتَقِلُونَ مِنْ
بَلَدٍ إِلَى بَلَدٍ وَيَنْقُلُونَ بِهِ الْبَضَائِعَ وَالْحَيَوَانَاتِ وَالْخَضِرَ
وَالْفَاكِهَةَ. وَهُوَ يُوفِّرُ لَنَا الْوَقْتَ وَيُرِيحُنَا فِي السَّفَرِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

قَضْبَان

хати роҳи оҳан

حَدِيدٌ ОҲАН

يَنْتَقِلُونَ аз чойе ба чойе мегузаранд

بَضَائِعُ (بَضَائِعُ) МОЛ

يُوفِّرُ لَنَا الْوَقْتَ вақти моро сарф мекунад

يُرِيحُنَا فِي السَّفَرِ дар сафар бароямон роҳат

меоварад

ДАРСИ 49

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

تَجَنَّبْ خَطَرَ الْمُرُورِ فِي الشُّوَارِعِ
فَيَجِبُ عَلَيْكَ يَا بُنَيَّ أَلَّا تَسِيرَ فِي أَيِّ شَارِعٍ إِلَّا
إِذَا تَأَكَّدْتَ أَنَّهُ خَالٍ مِنَ الْعَرَبَاتِ وَالسَّيَّارَاتِ، لِتَجُودَ مِنَ
الْأَخْطَارِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

خَطَرٌ (أَخْطَارٌ) ХАТАР

مرور гузаштан

يَجِبُ عَلَيْكَ ба ту лозим аст

يَا بَنِي писарам

أَلَا то ки на...

إِلَّا ба ғайр аз

إِذَا агар

تَأْكُد боварӣ ҳосил кардан

خَال холи

(يَنْجُو) наҷот ёфтан

أَضْوَاءُ الْمُرُورِ чароғи раҳнамои гузаштан

Машки 3. Зарбулмасали зеринро тарҷума карда, аз ёд кунед:

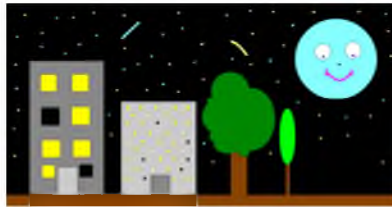
الْوَقَايَةُ خَيْرٌ مِنَ الْعِلَاجِ

ДАРСИ 50

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الليل والنهار

إِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ طَلَعَ النَّهَارُ، فَتَغَرَّدُ الطُّيُورُ
وَتَخْرُجُ مِنْ عُشَّاشِهَا لِلْبَحْثِ عَنْ قَوْتِهَا، وَيَذْهَبُ النَّاسُ
إِلَى عَمَلِهِمْ وَالتَّلْمِيزِ إِلَى مَدْرَسَتِهِ، وَالْفَلَاحِ إِلَى حَقْلِهِ،
وَالصَّانِعِ إِلَى مَصْنَعِهِ وَالتَّاجِرِ إِلَى مَحَلِّ تِجَارَتِهِ. فَإِذَا أَتَى
الَّيْلُ عَادَ كُلُّ وَاحِدٍ إِلَى بَيْتِهِ لِيُرِيحَ نَفْسَهُ مِنْ تَعَبِ
الْعَمَلِ بِالنَّهَارِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

طَلَعَ баромадан

نَهَارُ рӯз

تَغَرَّدَ (غَرَدَ) месарояд

لونا (عش) عَشَّاشٌ

хӯрок قوت

чустучӯ بَحْثٌ

коргар صَانِعٌ

точир, фурӯшанда تَاجِرٌ

чойи фурӯш مَحَلُّ التِّجَارَةِ

то ки худ истироҳат кунад لِيُرِيحَ نَفْسَهُ

хастагӣ تَعَبٌ

ДАРСИ 51

Машқи1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед.

العُصْفُورُ الصَّغِيرُ

حَيْثَمَا شِئْتُ أُطِيرُ	أَنَا عُصْفُورٌ صَغِيرٌ
وَعَلَى الْأَرْضِ أَسِيرُ	وَعَلَى الْغُصْنِ أُغْنِي
وَفِي الْحَقْلِ أَدُورُ	أَكُلُ الْأَثْمَارَ وَالْحَبَّ

فَفِي قَرَبِي غَدِيرٌ

وَإِذَا مَا كُنْتُ عَطْشَانٌ،

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

حَيْثَمَا شِئْتُ кучойе ки хоҳам

يَطِيرُ (طَارَ) паридан

حَبٌّ дона

يَدُورُ (دَارَ) давр задан

عَطْشَانٌ ташна

غَدِيرٌ чуйча, дарёча

ДАРСИ 52

Машки 1. Матни зеринро нависед ва тарҷума кунед:

أَزْهَارُ الرَّبِيعِ
 يُقْبَلُ الرَّبِيعُ فَيَعْتَدِلُ الْجَوُّ وَتَوَرَّقُ الْأَشْجَارُ
 وَتَكْتَسِي الْأَرْضُ بِالنَّبَاتِ، وَتَمْتَلِي الْحَدَائِقُ بِالْوَرْدِ
 وَالْفُلِّ وَالنَّرْجِسِ وَغَيْرِهَا مِنَ الْأَزْهَارِ الْجَمِيلَةِ
 وَالنَّاسُ يُحِبُّونَ الرَّبِيعَ وَيَخْرُجُونَ فِيهِ إِلَى الْحَدَائِقِ
 وَالْبَسَاتِينِ لِيَتَمَتَّعَ بِجَمَالِهَا.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

يُقْبَلُ меояд

يَعْتَدِلُ мӯътадил мешавад

تَوَرَّقُ бо баргҳо пӯшонда мешавад

تَكْتَسِي пӯшонда мешавад

نَبَات гиёҳ, растанӣ, набот

تَمْتَلِي пур мешавад

فل (гули) ёсумани арабӣ

نرجس (гули) наргис

يَتَمَتَّعُ (тәтә) лаззат бурдан

ДАРСИ 53

Машқи 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:

الْبَلْبَلُ

فِي قَفْصٍ مِنْ ذَهَبٍ

قَدْ كَانَ عِنْدِي بَلْبَلٌ

حُلُوٌّ طَوِيلُ الذَّنْبِ

ظَرِيفٌ شَكْلُ رِيشَةٍ

بِكُلِّ لَحْنٍ مُطْرَبٍ

وَكَانَ يَشْدُو دَائِمًا

مِنْ مَا كُلٍ أَوْ مَشْرَبٍ

وَلَمْ أَكُنْ أَمْنَعُهُ

بِدُونِ أَذْنَى سَبَبٍ

فَفَرَّ مِنِّي وَنَائَى

لَا تَشْتَرِي بِالذَّهَبِ

وَقَالَ لِي: حَرِيتِي

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

قَفَصٌ кафас

ذَهَبٌ тилло, зар

رِيش пар, қанот

طَوِيلُ الذَّنْبِ думдароз

حُلُو зебо

لَمْ أَكُنْ أَمْنَعُهُ ман манъ намекардам

كَانَ يَشْدُو месароид, суруд мехонд

مُطْرَبٌ мутриб, навозанда

لَحْنٌ оҳанг, лаҳн

فَرٌ гурехт

نَأَى дур шуд

بِدُونِ أَذْنَى سَبَبٍ бе ягон сабаб
 حَرِيتِي озодиам
 لَا تَشْتَرِي харида намешавад

ДАРСИ 54

Машқи 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:

الْوَرْدَةُ

أَنَا أَمِيرُ الزَّهْرِ أَنَا عَلِيُّ الْقَدْرِ
 رَائِحَتِي زَكِيَّةٌ وَصُحْبَتِي هَنِيَّةٌ
 شَوْكَتِي قَوِيَّةٌ أَحْمِي مِنَ الْأَذِيَّةِ
 تَزْدَانُ بِي الْمَجَالِسُ لِأَنِّي مُؤَانِسٌ

إِنْ كُنْتُ وَسْطَ بَاقِهِ أَكْسَبْتُهَا رِشَاقَهُ
أَوْجِئْتُ فِي زَهْرِيَّةٍ أَحْدَقْتُ الْبَرِيَّةَ

Машки 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

عَلِيَّ الْقَدَرِ баландкадр

زَكِيَّةٌ тоза

أَحْمِي ман ҳимоя мекунам

أَذِيَّةٌ нохушӣ, ногуворӣ

تَزْدَانُ оро дода мешавад

مُؤَانِسٌ ҳамсӯҳбат, дӯст

بَرِيَّةٌ беайбӣ, бегуноҳӣ

أَحْدَقْتُ ихота мекунад

أَكْسَبْتُ ҳамроҳ (илова) мекунад

رِشَاقَةٌ зебӯӣ, назокат

ДАРСИ 55

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الماءُ

يَنْزِلُ الْمَاءُ مِنَ السَّمَاءِ، وَيَجْرِي فِي الْأَنْهَارِ وَيَنْبَعُ
مِنَ الْعُيُونِ وَالْآبَارِ.

نَشْرَبُ الْمَاءَ الْعَذْبَ وَنُسْقِي مِنْهُ الْحَيَوَانَ وَالزَّرْعَ
وَنُتَظَّفُ بِهِ جُسُومَنَا وَمَلَابِسَنَا.

وَلَا نَشْرَبُ مَاءَ الْبَحَارِ الْمَلْحَ وَلَا نُسْقِي مِنْهُ
الْحَيَوَانَ، وَلَا الزَّرْعَ، وَلَا نُتَظَّفُ بِهِ جُسُومَنَا وَمَلَابِسَنَا.

اِشْرَبِ الْمَاءَ الْعَذْبَ النَّقِيَّ وَلَا تَشْرَبِ الْمَاءَ الْوَسِخَ،

وَلَا تَسْتَحِمَّ فِي الْمَاءِ الرَّاكِدِ!

Машқи 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

ماء об

جَرَى (يَجْرِي) чорӣ шудан

نَبَعَ (يَنْبَعُ) сарчашма гирифтан, сар шудан

عَيْن (عَيْنُون) чашма

بئر (آبار) чоҳ, қудуқ

الماء العذب оби ширин

نَظَفَ (يَنْظِفُ) тоза мекунад

جَسَم (جِسْم) бадан

وَسَخ ифлос, чиркин

اسْتَحَمَ (يَسْتَحِمُّ) оббозӣ кардан

الماء الراكد кӯлмак, оби истода

ДАРСИ 56

Машқи 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:

أُمِّي

أَنْتَ رَمَزٌ لِلْحَنَانِ	أَنْتَ لَحْنٌ فِي لِسَانِي
أَنْتَ حُبٌّ فِي جَنَانِ	لَسْتُ أَحْصِي فَضْلَ أُمِّي
كُلُّ يَوْمٍ مِنْكَ عِيدٌ	مُشْرِقٌ فِينَا سَعِيدٌ
ضاحِكٌ حُلُوٌّ جَدِيدٌ	نُورُهُ مِنْ وَجْهِ أُمِّي
كُلُّ مَجْدٍ أَبْتَنِيهِ	كُلُّ خَيْرٍ أَجْتَنِيهِ
كُلُّ فَوْزٍ أَرْتَجِيهِ	كُلُّهُ مِنْ فَضْلِ أُمِّي

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед.

رَمَزٌ рамз
 حَنَانٌ меҳрубонӣ
 لَحْنٌ оҳанг, наво
 جَنَانٌ дил
 مُشْرِقٌ дурахшон
 ضاحِكٌ хандон
 حُلُوٌّ ширин

نور нур, шуоъ

مجد шаън, шӯхрат

آبْتَنِيَه месозам ўро

اَجْتَنِيَه чамъ мекунам ўро

فوز зафар, барор

اَرْتَجِيَه орзу мекунам ўро

فضل хизмати шоиста

لَسْتُ اَحْصِي хисоб карда наметавонам

ДАРСИ 57

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

جَمْهُورِيَّةٖ تَاجِيكِسْتَان

تَقَعُ جُمْهُورِيَّةُ تَاجِيكِسْتَانُ فِي آسِيَا الْوُسْطَى.
وَتَحْدُ تَاجِيكِسْتَانُ بِالصِّينِ شَرْقًا وَجُمْهُورِيَّةَ أَفْغَانِسْتَانِ
جَنُوبًا وَبِجُمْهُورِيَّةِ أُوزْبِكِسْتَانِ وَجُمْهُورِيَّةِ قِيرْغِيزِسْتَانِ
غَرْبًا وَشَمَالًا.

إِنَّ تَاجِيكِسْتَانُ بَلَدٌ جَبَلِيٌّ. فِيهَا كَثِيرٌ مِنَ الشَّرَوَاتِ
الطَّبِيعِيَّةِ. يَشْتَغَلُ سُكَّانُ تَاجِيكِسْتَانِ بَزْرَاعَةَ الْقُطْنِ
وَالْقَمْحِ وَالرِّزِّ وَالشَّعِيرِ وَالذَّرَّةِ وَالْخَضِرَوَاتِ. فِي
تَاجِيكِسْتَانِ كَثِيرٌ مِنَ الْبَسَاتِينِ وَالْكُرُومِ.
يَشْتَغَلُ سُكَّانُ تَاجِيكِسْتَانِ كَذَلِكَ بِتَرْبِيَةِ الْمَوَاشِي
وَدَوْدَةِ الْقَزِّ.

فِي تَاجِيكِسْتَانِ كَثِيرٌ مِنَ الْمَصَانِعِ وَالْمَعَامِلِ
الْمُخْتَلِفَةِ.

Машки 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро
аз ёд кунед:

تَقَعُ (وَقَعَ) воқеъ гардидааст

تَحْدُ (حَدَّ) ҳамхудуд мебошад

شَرْقًا аз тарафи шарқ

غَرْبًا аз тарафи ғарб

جَنُوبًا аз тарафи жануб

شِمَالًا аз тарафи шимол

جَبَلِيّ кӯҳӣ

الثَّرَوَاتُ الطَّبِيعِيَّةُ боигариҳои табиӣ

يَشْتَغَلُ (اشْتَغَلَ) машғул мебошад

رِز биринч

ذَرَّة ҷуворимакка

خَضِرَوَات сабзавот

كِرْم (كِرْوَم) тоқзор

تَرْبِيَّةُ الْمَوَاشِي чорводорӣ

تَرْبِيَّةُ دَوْدَةِ الْقَز кирмакпарварӣ

ДАРСИ 58

Маши 1. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Тоҷикистон аз тарафи шарқ бо Республикаи Хитой ҳамхудуд мебошад. Тоҷикистон мамлакати кӯҳӣ мебошад. Дар Тоҷикистон боғҳо ва тоқзорҳо бисёранд. Дар Тоҷикистон шаҳрҳои калон ва зебо бисёр мебошад. Пойтахти Тоҷикистон шаҳри Душанбе мебошад. Дар водиҳои Вахш ва Ҳисор пахтаи бисёр мерӯяд. Дар тирамоҳ мо пахта чамъоварӣ мекунем.

Машқи 2. Дар бораи Тоҷикистон нақл кунед.

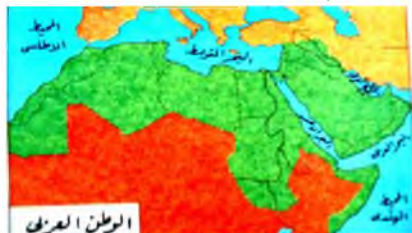

ДАРСИ 59

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الْوَطَنُ الْعَرَبِيُّ
يَمْتَدُّ الْوَطَنُ الْعَرَبِيُّ مِنَ الْخَلِيجِ الْعَرَبِيِّ إِلَى
الْمُحِيطِ الْأَطْلَسِيِّ. وَهَذَا الْوَطَنُ الْعَرَبِيُّ يَضُمُّ أَقْطَارًا

عَرَبِيَّةٌ. وَالْعَرَبُ جَمِيعًا لَهُمْ تَارِيخٌ وَاحِدٌ فِي الْمَاضِي
وَالْحَاضِرِ وَالْمُسْتَقْبَلِ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

يَمْتَدُّ تُولُ مَعَاشَاد

الْخَلِيجُ الْعَرَبِيُّ халиҷи Арабӣ

الْمُحِيطُ الْأَطْلَسِيُّ Уқёнуси Атлантик

يَضُمُّ دАР БАР МЕГИРАД

أَقْطَارٌ (قَطْرٌ) мамлакат, кишвар

فِي الْمَاضِي ДАР ГУЗАШТА

فِي الْحَاضِرِ ДАР ВАҚТИ ҲОЗИРА

فِي الْمُسْتَقْبَلِ ДАР ОЯНДА

ДАРСИ 60

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

جَزِيرَةُ الْعَرَبِ
بِلَادُ الْعَرَبِ أَوْ جَزِيرَةُ الْعَرَبِ هِيَ أَرْضٌ فِي
الْجَنُوبِ الْغَرْبِيِّ مِنْ قَارَةِ آسِيَا. هِيَ وَاسِعَةٌ جَدًّا. مَسَاحَةُ
جَزِيرَةِ الْعَرَبِ رُبْعٌ أَوْ رَبَّاقٌ تَقْرِيْبًا. هِيَ مُحَاطَةٌ بِالْبَحْرِ
الْأَحْمَرِ مِنَ الْغَرْبِ وَبِالْمُحِيطِ الْهِنْدِيِّ مِنَ الْجَنُوبِ
وَبِخَلِيجِ الْعَجَمِ مِنَ الشَّرْقِ.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

جَزِيرَةُ الْعَرَبِ Нимҷазираи Арабистон

مَسَاحَةُ масоҳа

خَلِيجُ الْعَجَمِ халиҷи Форс

مُحَاطَةٌ ихота карда шудааст

رُبْعٌ чоряк

بَاخْرِي سُرْخُ الْبَحْرِ الْأَحْمَرُ

Баҳри Сурх

الْمُحِيطُ الْهِنْدِيُّ

Уқёнуси Ҳинд

ДАРСИ 61

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

مِنْ عَادَاتِ الْعَرَبِ وَأَخْلَاقِهِمُ الْقَدِيمَةِ
الطَّعَامُ: الطَّعَامُ الْغَالِبُ فِي الْبَادِيَةِ التَّمْرُ وَاللَّبَنُ
وَالْأَرْزُ وَاللَّحْمُ فِي بَعْضِ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ. أَمَّا فِي الْمَدُنِ
فَالطَّعَامُ الرَّئِيسِيُّ الْأَرْزُ وَاللَّحْمُ وَالسَّمَكُ فِي الْجِهَاتِ
السَّاحِلِيَّةِ وَفِي أَوَاسِطِ بِلَادِ الْعَرَبِ يُسْتَعْمَلُ الْجَرِيشُ
(الْبُرْغُلُ) بِجَانِبِ الْأَرْزِ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

بَادِيَةٌ

бодия, саҳро

سَمَكٌ

моҳӣ

طَعَامُ رَئِيسِي таоми асосӣ

جَرِيش ярма, ғалладона

بِرْغَل ярмаи гандум

يَسْتَعْمَلُ истеъмол карда мешавад

بِجَانِبِ الْأَرْضِ дар баробари биринҷ

Машқи 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيَّ طَعَامٍ يَأْكُلُ الْبَدُوُّ فِي الْغَالِبِ؟
هَلِ الطَّعَامُ الرَّئِيسِيُّ فِي الْمَدْنِ مُمْتَازٌ عَنِ الطَّعَامِ فِي
الْبَادِيَةِ؟

ДАРСИ 62

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

مَنْ عَادَاتُ الْعَرَبِ وَأَخْلَاقُهُمُ الْقَدِيمَةُ
السَّنُّ — يَحْتَرِمُ الْعَرَبُ السَّنَّ إِحْتِرَامًا كَبِيرًا:
فَالصَّغِيرُ يَحْتَرِمُ الْكَبِيرَ وَالْأَوْلَادُ يَحْتَرِمُونَ آبَاءَهُمْ فَلَا

يُدْخِنُونَ أَمَامَهُمْ وَلَا يَرْفَعُونَ صَوْتًا عَلَيْهِمْ، وَأَكْبَرُ
 الْإِخْوَةَ عَادَةً يَقُومُ مَقَامَ الْأَبِّ. وَعَلَى الْعُمُومِ يَحْتَرِمُ
 مَنْ هُوَ أَقَلُّ سِنًا مَنْ هُوَ أَكْبَرُ مِنْهُ سِنًا.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

أَكْبَرُ الْإِخْوَةَ бародари калонтарин
 أَقَلُّ سِنًا аз ҳама хурд
 يَحْتَرِمُ ҳурмат мекунад
 سِنٌ синну сол
 (يُدْخِنُ) دَخَنٌ тамоку кашидан
 يَقُومُ مَقَامَ الْأَبِّ ҷои (мақоми) падарашро
 мегирад
 عَلَى الْعُمُومِ умуман

Машқи 3. *Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума карда, аз ёд кунед:*

أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ

مَنْ زَرَعَ الْمَعْرُوفَ حَصَدَ الشُّكْرَ
كَمَا تَزَرَعُ تَحْصُدُ

ДАРСИ 63

Машки1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

صَدْرُ الدِّينِ عَيْنِي بَطْلُ تَاجِيكْسْتَانِ وَكَاتِبُ
تَاجِيكِيٍّ مَشْهُورٍ وَمُؤَسِّسُ الْأَدَبِ التَّاجِيكِيِّ الْمُعَاصِرِ.
وَقَدْ أَلَّفَ كَذَلِكَ عَدَدًا كَبِيرًا مِنَ الْكُتُبِ الْعِلْمِيَّةِ فِي
تَارِيخِ الْأَدَبِ التَّاجِيكِيِّ
وَقَدْ تَرَجَّمَتْ مُؤَلَّفَاتُ صَدْرِ الدِّينِ عَيْنِي إِلَى لُغَاتٍ
مُخْتَلَفَةٍ.

وَقَدْ كَانَ صَدْرُ الدِّينِ عَيْنِي حَائِزًا عَلَى الْجَائِزَةِ
لِلدَّوْلَةِ وَكَانَ كَذَلِكَ أَوَّلَ رَئِيسِ أَكَادِيمِيَّةِ الْعُلُومِ
لِجُمْهُورِيَّةِ تَاجِيكْسْتَانِ.

ماشکی 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

مَنْ هُوَ صَدْرُ الدِّينِ عَيْنِي؟
مَاذَا أَلَفَ صَدْرُ الدِّينِ عَيْنِي؟
هَلْ قَرَأْتَ رَوَايَاتَ صَدْرِ الدِّينِ عَيْنِي؟
تَحَدَّثَ عَنْ كَاتِبٍ أَوْ شَاعِرٍ تَاجِيكِيٍّ مَشْهُورٍ آخَرَ.

ДАРСИ 64

ماشки 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

مِيرْزَا تُوْرْسُون زَادَه بَطْلُ تَاجِيكِسْتَان وَشَاعِرٌ تَاجِيكِيٌّ
مَشْهُورٌ. وَقَدْ أَلَفَ أَشْعَارًا وَقَصَائِدَ كَثِيرَةً. وَكَانَ مِيرْزَا
تُوْرْسُون زَادَه حَائِزًا عَلَى الْجَائِزَةِ
لِلدَّوْلَةِ وَبَطْلَ الْعَمَلِ الْإِشْتِرَاقِيِّ.

ماشки 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

مَنْ هُوَ مِيرْزَا تُوْرْسُون زَادَه؟
مَاذَا أَلَفَ مِيرْزَا تُوْرْسُون زَادَه؟
هَلْ قَرَأْتَ أَشْعَارًا وَقَصَائِدَ لِمِيرْزَا تُوْرْسُون زَادَه؟

تَحَدَّثَ عَنْ كَاتِبٍ أَوْ شَاعِرٍ تَاجِيكِيٍّ مَشْهُورٍ آخَرَ.

ДАРСИ 65

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الدَّجَاجَةُ وَالْثَّعْلَبُ

فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ مَرَضْتُ دَجَاجَةً فَجَاءَ إِلَيْهَا
ثَّعْلَبٌ لَزِيَارَتِهَا. كَانَتْ الدَّجَاجَةُ دَاخِلَ الْقَفْصِ. بَابُ
الْقَفْصِ مَقْفَلٌ. قَالَ الثَّعْلَبُ لِلدَّجَاجَةِ: أَخْبِرْنِي الْكَلْبُ
أَنْتَ مَرِيضَةٌ. أَحْضَرْتُ لَكَ دَوَاءً فِيهِ الشِّفَاءُ. قَالَتْ
الدَّجَاجَةُ: أَنَا مَرِيضَةٌ، وَيَتِمُّ شِفَائِي إِذَا بَعَدْتَ عَنِّي
وَرَجَعْتَ إِلَى جُحْرِكَ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

جاء омадан

أخبر хабар додан

أحضر омад, ҳозир шуд

دواء дору, даво

شفاء даво, шифо

يَتِمُّ شِفَائِي шифо меёбам

إِذَا بَعُدْتَ عَنِّي агар дур шавӣ

رَجَعُ баргаштан

جَرُّ лона

Машки 3. Ба расм нигоҳ карда, ҳикоя тартиб диҳед.

ДАРСИ 66

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الْفَلَّاحُ وَالطَّيُورُ

نَزَلَتِ الطَّيُورُ فِي يَوْمٍ عَلَى النَّخْلِ لِتَأْكُلَ الْبَلَحَ.

قَالَ الْفَلَّاحُ لِلطَّيُورِ: " لَا تَأْكُلُوا الْبَلَحَ وَهُوَ أَخْضَرُ لِأَنَّهُ

يَضُرُّ. إِنْ تَنْظَرُوا حَتَّى يَصِيرَ رُطْبًا " قَالَتِ الطَّيُورُ: " إِذَا

أَنْتَظِرُنَا حَتَّى يَصِيرَ رَطْبًا فَإِنَّكَ تَجْمَعُهُ كُلَّهُ وَلَا يَبْقَى مِنْهُ
شَيْءٌ لَنَا

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

نَزَلَ фуромадан, нишастан

نَخْل дарахти хурмо

بَلَح хурмои тоза, пухта

يَضُر зарар мекунад

أَنْتَظِرُوا حَتَّى يَصِيرَ رَطْبًا интизор шавед, то ки
хурмои пухта гардад

Машқи 3. Ба расм нигоҳ карда, ҳикоя тартиб диҳед.

ДАРСҲОИ 67-68 (ТАҚРОР)

МАТНҲОИ ИЛОВАҒӢ БАРОИ ХОНИШИ БЕРУНАЗСИНӢ

نُصُوصٌ لِلْقِرَاءَةِ

مَنْ هِيَ؟

صَدِيقَتِي مُدَوَّرَةٌ

مَنْفُوخَةٌ مَكُورَةٌ

ثِيَابُهَا مِنْ جِلْدٍ

لَا تَشْكِي مِنْ بَرْدٍ

فِي جَوْفِهَا هَوَاءٌ

وَلَيْسَ فِيهِ مَاءٌ

أَضْرِبُهَا فَتَهْرَبُ

لَكِنِّهَا لَا تَغْضَبُ

تَنْسَابُ فِي الْمَيْدَانِ

فِي أَرْجُلِ الْفَتِيَانِ
وَتَنْشِي كَالسَّمَكَةِ
فَتَرْتَمِي فِي الشَّبَكَةِ

عَصَافِيرِي

طِيرِي! طِيرِي! يَا عَصَافِيرِي
فَوْقَ الشَّجَرِ فَوْقَ الثَّمَرِ

طِيرِي طِيرِي
حَطِّي حَطِّي يَا عَصَافِيرِي
فَوْقَ الشَّجَرِ بَيْنَ الثَّمَرِ
حَطِّي حَطِّي

غَنِّي غَنِّي يَا عَصَافِيرِي
بَيْنَ الزَّهْرِ جَنْبَ النَّهْرِ

غَنِيَّ غَنِيَّ

هَذَا الْعُشُّ فِيهِ الْقَشُّ

نَامِي فِيهِ يَا عَصَافِيرِي

نَامِي نَامِي

طِيرِي طِيرِي هَيَّا هَيَّا

حَطِّي حَطِّي هَيَّا هَيَّا

غَنِيَّ غَنِيَّ هَيَّا هَيَّا

نَامِي نَامِي هَيَّا هَيَّا

هَيَّا هَيَّا

يَا عَصَافِيرِي

لَطِيفَةٌ

قَالَ رَجُلٌ لِّصَبِيِّ مِنَ الْعَرَبِ مَنْ أَبُوكَ؟ قَالَ وَوَّوَّ
لَأَنَّ اسْمَ أَبِيهِ كَانَ كَلْبًا.

لَطِيفَةٌ

دَقَّ رَجُلٌ عَلَى بَابٍ فَقَالَ صَاحِبُ الْبَيْتِ: - مَنْ هَذَا؟
قَالَ: - أَنَا. فَقَالَ صَاحِبُ الْبَيْتِ: - لَسْتُ أَعْرِفُ فِي
إِخْوَانِنَا أَحَدًا اسْمُهُ أَنَا.

التُّوتُ

شَجَرَتُهُ عَالِيَةٌ كَبِيرَةٌ، أَغْصَانُهَا كَثِيرَةٌ
وَأَوْرَاقُهَا خَضِرَاءُ جَمِيلَةٌ وَثَمَرُهَا حُلْوٌ لَذِيذٌ الطَّعْمُ
مُخْتَلَفٌ أَلْوَانُهُ وَيَكْثُرُ شَجَرُ التُّوتِ فِي الْبَرِّيِّ حَوْلَ
الْحُقُولِ وَعَلَى جَوَانِبِ الطَّرِيقِ الزَّرَاعِيَّةِ
وَالْفَلَاحُونَ يُحِبُّونَ شَجَرَ التُّوتِ وَيَعْتَنُونَ كَثِيرًا
بِزِرَاعَتِهِ لِأَنَّهُمْ يَنْتَفِعُونَ بِظِلِّهِ وَيَأْكُلُونَ مِنْ ثَمَرِهِ
وَيَعْمَلُونَ مِنْ خَشْبِهِ أَدَوَاتِ الزَّرَاعَةِ وَبَعْضُ الْأَثَاثِ

وَيَتَغَذَّى دُودُ الْقَرْ بِأَوْرَاقِهِ لِيُخْرِجَ لَنَا الْحَرِيرَ
الَّذِي نَصْنَعُ مِنْهُ أَفْخَرَ الثِّيَابِ

النَّحْلَةُ

إِنَّ النَّحْلَةَ مِنَ الْحَشَرَاتِ النَّافِعَةِ. فَهِيَ تَخْرُجُ لَنَا
الْعَسَلَ الَّذِي نَأْكُلُهُ. وَعَسَلُ النَّحْلِ غِذَاءٌ جَيِّدٌ مُفِيدٌ
لِلْجِسْمِ. وَالنَّحْلَةُ صَغِيرَةٌ الْجِسْمِ نَشِيطَةٌ الْحَرَكَةِ ،
مُنَظَّمَةٌ فِي عَمَلِهَا، مُتَعَاوِنَةٌ مَعَ زَمِيلَاتِهَا، تَسْكُنُ فِي
خَلِيَّةٍ. تَطِيرُ النَّحْلَةُ بَيْنَ الْأَزْهَارِ وَتَمْتَصُّ مِنْهَا الْغِذَاءَ.
ثُمَّ تَخْرُجُ لَنَا عَسَلًا فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ.

ЛУҒАТИ АРАБӢ-ТОҶИӢ

ا

أَب	падар
إِبْرَة	сӯзан
أَبْرِيل	апрел
أَبْيَضُ (يَبْيِضُ. 3. 4)	сафед
يَأْتِي (أَتَى)	омадан (меояд)
آت	оянда
أَثَات	лавозимоти (асбоб)-и хона, монанди миз, ҷевон, курсӣ ва ғ.)
أَثَر (أَثَرَ)	осор, осори боқимондаи таърихии маданияти гузашта
اِثْنَان (3. 4)	ду
أَجَابَ (يُجِيبُ)	ҷавоб додан (ҷавоб медихад)
اجْتَمَعَ	чамъ шудан
اجْتَمَعِي	чамъоварӣ кардан, кандан
اجْتِهَاد	кӯшиш
أَجْرِي (جَرَى. ниг.)	ман медавам
أَجْمَل	зеботар, зеботарин
أَجْنَبِي	хориҷӣ, бегона
أَحَاطَ (يُحِيطُ)	ихота кардан
أُحِبُّ	ман дӯст медорам
احْتَرَمَ	эҳтиром кардан

أَحَدٌ	касе, ягон кас
(يُحَدِّقُ) أَحَدَقِي	ихота кардан
إِحْتِفَالٌ	чаши, ид
(حَمْرَاءُ 4.3.) أَحْمَرُ	сурх
(يُحَسِّنُ) أَحْسَنُ	хуб кардан
أَحْسَنُ	беҳтарин; накӯтарин
(يُحْصِي) أَحْصِي	ҳисоб кардан, шумурдан
أَحْيَانًا	баъзан, гоҳо, аҳёнан
(إِخْوَةٌ) أَخٌ	бародар
(إِخْوَانٌ) أَخٌ	дӯст
(أَخَوَاتٌ) أَخْتٌ	хохар
(يَأْخُذُ) أَخَذَ	гирифтан
(يُؤَخِّرُ) أَخَّرَ	ба таъхир андохтан; дер мондан
آخِرٌ	охирин
أُخْرَى 4.3. آخِرٌ	дигар
(يُخْرِجُ) أَخْرَجَ	баровардан
خَضْرَاءُ 4.3. أَخْضَرُ	сабз
(آدَابٌ) أَدَبٌ	бо одоб будан; адаб, одоб, адабиёт
(يُدْلِي) أَدْلَى	фурувардан
أَدَوَاتٌ	асбоб
إِذَا	агар
إِذِنْ	пас, дар ин ҳолат
أَذِيَّةٌ	азият, ранҷ

(يُرِيحُ) أَرَا حَ	роҳат додан
(يُرِيدُ) أَرَادَ	хостан
أَرْبَعَةٌ 4.3. أَرْبَعُ	чор
أَرْتَجِي	орзу кардан, хостан
أَرْبَعُونَ	чил
أَرْزُ	биринч
(أَرَا ضَ). أَرْضُ	замин, фарш
(أَرَانِبُ) أَرْنَبُ	харгӯш
أَرِينِي	ба ман нишон деҳ
زَرْقَاءُ 4.3. أَزْرَقُ	кабуд, нилӣ
(أَسَابِعُ). أَسْبُوعُ	хафта
اسْتَحْمَ	оббозӣ кардан
اسْتَخْرَجَ	ба даст даровардан, пайдо кардан
(يَسْتَرِيحُ) اسْتَرَا حَ	истироҳат кардан
اسْتَعْمَلَ	истеъмол кардан
اسْتَلَمَ	гирифтан, дарёфт кардан
اسْتَمَرَ	давом додан
اسْتَيْقَظَ	бедор шудан (кардан)
(أَسْوَدُ) أَسَدُ	шер
أَسْرَةٌ	ойила
(يُسْقِي) اسْقَى	обёри кардан
(أَسْمَاءُ). اسْمُ	ном
سَمَرَاءُ 4.3. أَسْمَرُ	қаҳваранг

سَوْدَاءُ 4.3. أُسْوَدُ	сиёҳ
آسِيَا الْوُسْطَى	Осиёи Миёна
(يَشْتَرِي) اشْتَرَى	харидан
اشْتَغَلَ (بِه)	машғул будан (ба...)
شَهْبَاءُ 4.3. أَشْهَبُ	хокистарранг, хокистарӣ
(أَصَابِعُ) إصْبَعُ	ангушт
إِصْطَبَارُ	сабр
اصْطَفَى	саф кашидан
صَفْرَاءُ 4.3. أَصْفَرُ	зард
(يُضِيفُ) أَضَافُ	илова (изофа) кардан
(وَضَعَ. ниг.) أَضَعَ	мегузорам
(يُطِيعُ) أَطَاعَ	итоат кардан
(طَارَ) أَطِيرُ	ман парвоз мекунам, мепарам
إِعَادَةٌ	такрор
اعْتَبَارُ	андеша, эътибор, диққат
اعتَدَلَ	мӯътадил шудан
يَعْتَنِي (اعتنى)	диққат додан
إِعْتِنَاءُ	диққат
أَعْجَبَ	хайрон кардан, ба тааччуб овардан
أَعْظَمُ	бузургтар, бузургтарин
أَعْلَى	баландтар, баландтарин, олитарин
أَعْنِي	яъне, ман дар назар дорам

أَعِشْ	ман зиндагӣ мекунам
أَغْطِيسْ	август
(أَغَانِ). أَغْنِيَّةٌ	суруд, тарона
إِفَادَةٌ	фоида
أَفْخَرُ	аълосифат; накӯтарин
أَفْضَلُ	беҳтарин
أَفْغَانِسْتَان	Афғонистон
(يُقِيمُ) أَقَامَ	ташқил кардан
(يُقْبِلُ) أَقْبَلَ	омадан
اِقْتِصَادٌ	иқтисодиёт
(يُقَسِّمُ) أَقْسَمَ	қасам хӯрдан
أَكْتُوبر	октябрь
اِكْتَسَبَ	ба даст овардан, ҳосил кардан
اِكْتَسَى	пӯшонда шудан
(يَأْكُلُ) أَكَلَ	хӯрдан
إِلَّا	агар не, вагарна, ба чузъ
إِلَّا	то ки на
الْآنَ	ҳозир, ҳоло
الْيَوْمَ	албом
التَّفَتِ	диққат додан, рӯй овардан
التَّقَطَ	ғундоштан
إِلَى. اِخْتِصَ .إِلْخِ	ва ғайра
آخِرُهُ	

الَّذِي
(يُؤَلِّفُ) أَلْفَ

...ки

таълиф кардан, навиштан

إِلَى
(أُمّهَاتٍ) أُمِّ

ба

модар

أَمَامَ

дар пеши

أَمَامِي

пеш

أَمْتَدَّ

тӯл кашидан

أَمْتَلَأَ

пур шудан

(نِسَاءً) أَمْرَأَةً

зан

أَمْسَ

дирӯз, дина

(يُمْسِكُ) أَمْسَكَ

доштан, даст гирифтан

أَمْشِي

ман роҳ меравам

إِمْلَأْ

диктант, имло

أَمِيرٍ

амир

أَنْ

ки

إِنْ

агар

أَنَا

ман

إِنَاءً

зарф, асбоб

أَنْتَ 4.3. أَنْتِ

ту

إِنْتِجَ

истеҳсолот

إِنْتَعَشَ

сиҳат шудан

(يَنْتَفِعُ) أَنْتَفَعَ

фоида гирифтан

إِنْتَهَى

тамом шудан, ба охир
расидан

إِنْسَانٌ
 (يُنْشَدُ) أَنْشَدَ
 انْقَازَ
 انْتَقَلَ
 اهْتِمَامَ
 بَاهْتِمَامَ
 أَوْ
 (يُورِقُ) أَوْرَقَ
 أَوْصَانِي
 أَوَّلَ
 أَوَّلًا
 أَبْضًا
 أَيْلُولَ
 آيْنَ
 آيَ

инсон
 суруд хондан
 халоскунӣ
 гузаштан
 шавқу ҳавас
 бо шавқу ҳавас
 ё
 сабзпӯш шудан
 ба ман тавсия дод
 якум, аввал
 аввалан, нахустин
 инчунин, ҳам
 сентябр
 кучо, дар кучо
 кадом, чӣ хел

ب

بَاءُ
 بَائِعَةٌ
 (أَبْوَابُ) بَابُ
 بابا
 بابا ميلاد
 بادِيَةٌ
 بَارِدُ
 (يَبِيعُ) بَاعَ

ҳарфи ب
 фурӯшанда (ҷ.з.)
 дар
 бобо
 бобои барфӣ
 биёбон
 хунук, сард
 фурӯхтан

بَاقَة	гулдаста
بَاكِرا	барвақт
(آبار) بئر	чоҳ,
بِعَاء	тӯти
بِجَانِب...	дар баробари..., ҳамзамон
بَحْث	баҳс
(بَحَار) بَحْر	баҳр
بُخَار	бухор
(يَبْدَأ) بَدَأ	сар (шурӯъ) кардан
بَدَايَة	ибтидо, аввал
بَدِي	моҳи пурра
بَدَلَة	костум
بَدِيع	боҳашамат
(يَبْدُل) بَدَّل	дареғ надоштан
بَر	хушкӣ
بَرْتَقَال	пуртукол
بَرْد	хуноқӣ
بَرْدِي	Барада (номи дарё)
بَرِيَة	беайбӣ
بِرْغَل	ғалладонаи пӯст ҷудокарда,
	ярма
بَرْقُوق	олу
بَسْتَانِي	боғ
بَسْتَانِي	боғбон
بَشَرِيَة	башарият, одамизод
بَصَر	хисси биной, чашм
بَصَل	пиёз

بَضَاعَةٌ	мол
بَطْ	мурғобӣ
بَطْل	қаҳрамон
بَطِيخ	тарбуз
بَعْد	баъд аз
بَعِيد	дур
بَعْض	баъзе
بَقَرَاتُ (بَقَرَة)	гов
يَبْقَى (بَقِيَ)	мондан
بَلَا	бе
بَلِيل	булбул
بَلَح	хурмои тоза
بُلْدَان، بِلَاد) بُلْد	кишвар
بَلَدَة	шаҳрча, макон
بِلَوْرَة	куртача
بَلُونَات مَنفُوحَة	пуфакҳо
بَنَات) بِنْت	духтар
بَنْجَر	лаблабу
بَنْدُورَة	помидор
بَنْطَلُون	шалвор, шим
بَنْفَسَج	бунафша
بِنَايَة	бино, иморат
بَنِي	қаҳваранг
بِيَاع	фурӯшанда (мард)
بَيُوت) بَيْت	хона
(بَيُوض) بَيْض	тухм
بَيْع	фурӯш, фурӯхтан

بَيْنَ

байн, байни...

ت

١٨

تَاجِرٍ

تَاجِيكِي

(يَتَأَخَّرُ) تَأَخَّرَ

تَأَكَّدَ

تَارِيخٍ

تَالٍ

تَاسِعٍ

(يَتَبَادَلُ) تَبَادَلَا

(يَتَعَشَّى) تَعَشَّى

تَعْلِمٍ

تِجَارَةٍ

(يَتَجَلَّبُ) تَجَلَّبَا

(يَتَجَوَّلُ) تَجَوَّلَا

تَحْتَ

تَحَدَّثَ

تَحِيَّةٍ

١٩

تَخَلَّفَ

تَدْرِيسٍ

(يَتَدَلَّى) تَدَلَّى

تَرَابٍ

تِرَانِي

تَرْبِيَةِ الْأَسْمَاكِ

تَرْبِيَةِ الْمَوَاشِي

(ارْتَمَى) تَرْتَمَى

точир, бозаргон

точикӣ

ба вақти дигар мондан

яқин кардан

таърих

оянда, зерин,

нӯҳум

мубодила кардан

хӯроки шабона хӯрдан

таълим гирифтан

тичорат, савдогарӣ

чалб шудан

саёҳат кардан

дар таги..., дар зери..., таҳти

нақл кун

саломдихӣ, дуруд

ҳозир нашудан, мондан

таълим

фурумадан

хок

ту маро мебинӣ

моҳипарварӣ

чорводорӣ

меафтад

(يُترجم) تَرْجِمَ	тарчума кардан
ترتيب	тартиб
(يترك) تَرَكَ	мондан
(يسر) سَرَّ	хурсанд кардан
تسعة 4.3 تسع	нӯҳ
تسعون	навад
(وضع. ниг.) تَضَعَ	мегузорад
تطور	инкишоф, тараққӣ
(يتعلم) تَعَلَّمَ	ёд гирифтан, омӯхтан,
(يتغذى) تَغَذَّى	таълим гирифтан
تفاح	хӯрок (ғизо) хӯрдан
تفاحة	себ, дарахти себ
(يتفرج) تَفَرَّجَ	як дона себ
تفضل	тамошо кардан
تقديمية	марҳамат
تقريباً	пешравӣ, тараққӣ
(وقع) وَقَعَ	тақрибан, қариб
(يتكلم) تَكَلَّمَ	ҷойгир аст
تلك	гап задан
(تلميذ) تَلْمِذٌ	он (ҷ.з.)
(تلاميذ، تلامذة) تَلَامِيذُ	талаба
(تلميذات) تَلْمِذَاتُ	толиба
تم	тамом шудан
(إمتص) اِمْتَصَّ	мечаббад
(يتمتع) يَتَمَتَّعُ	лаззат бурдан

تَمَرٌ

хурмо

تَمْرِينٌ

машқ

تَمْسَاحٌ

тимсоҳ

يَتَنَاوَلُ (تَنَاوَلَ)

хӯрдан, тановул кардан

اِثْنَى (تَنْثِي)

каҷ мешавад, акиб мегардад

يَتَنَزَّهُ (تَنَزَّهَ)

сайр кардан, гардиш кардан

اِنْسَابٌ (تَنْسَابٌ)

медавад

تَهْنِئَةٌ

табрик

تَوْتُ

тут, дарахти тут

تَوَجَّدَ

мавҷуд аст

تَيْنٌ

анчир

ث

ثَالِثٌ

сеюм

ثَامِنٌ

ҳаштум

ثَانٍ

дуюм

ثَانِيَا

сонӣ, дуум

ثَانِيَةً

бори дуум, такроран

ثَرَوَاتٌ (ثَرَوَةٌ)

боигарӣ, сарват

ثَعْلَبٌ (ثَعْلَابٌ)

рӯбоҳ

ثَقَافَةٌ

маданият

ثَلَاثَةٌ 4.3. ثَلَاثٌ	се
ثَلَاثُونَ	сй
ثَلَاثٌ	сеяк
(ثُلُوجٌ) ثُلُجٌ	барф
ثُمَّ	баъд аз он, сонй
ثَمَانٌ	ҳашт
ثَمَانُونَ	ҳаштод
(أَثْمَارٌ) ثَمَرٌ	мева, самар
ثَمَنٌ	наrx
(ثِيَابٌ) ثَوْبٌ	либос
ثَوْرٌ	барзагов
ثَوْمٌ	сир, сирпиёз

ج

(يَجِيئُ) جَاءَ	омадан
جَافٌ	хушк
جَانِبٌ	канор, лаб
جَاكِيتَةٌ	пиҷак
(جَامِعَاتٌ) جَامِعَةٌ	донишгоҳ
(جَاءَ. نِيغ.) جِئْنَا	омаданд онҳо (4.3.)
(جِبَالٌ.) جَبَلٌ	кӯҳ

جَبَلِيَّ	кӯҳӣ, кӯхистонӣ
جَبْن	панир
(أَجْحَارُ) جَحْرُ	лона, сӯрох, хона
جَدَّ	чидду чаҳд (кӯшиш)кардан
جَدَّ	падаркалон
جَدَّة	модаркалон
جَدًّا	бисёр
(جَدْرَانُ) جِدَارُ	девор, тавора
جَدِيدُ	нав
جَر	кашола кардан
جَرَّة	кӯза
جَرَّارَةٌ	трактор
(أَجْرَاسُ) جَرَسُ	занг
(جَرَائِدُ) جَرِيدَةٌ	рӯзнома
(يَجْرِي) جَرَى	давидан
جَرِيشُ	ғалладонаи пӯст чудокарда, ярма
جَزَر	сабзӣ
جَزِيرَةُ الْعَرَبِ	Нимҷазираи Арабистон
جَسْم	тан, ҷисм
(يَجْعَلُ) جَعَلَ	кардан, сохтан

جُغْرَافِيَا	чуғрофия
جَلْدٌ	чарм, пӯст
(يَجْلِسُ) جَلَسَ	нишастан
جَلِيسٌ	ҳамсӯҳбат, ҳамнишин
جَمَالٌ	зебой
(يَجْمَعُ) جَمَعَ	чамъоварӣ кардан
(جَمَالٌ) جَمَلٌ	шутур
جُمْلَةٌ	чумла
جُمْهُورِيَّةٌ	чумхурӣ
جَمِيعٌ	ҳама, тамоm
جَمِيلٌ	зебо, хушрӯ
جَنَاحٌ	канот
جَنَانٌ	дил
جَنَّةٌ	боғ
الْجَنَّةُ	чаннат, бихишт
جَنْبٌ	назди..., дар назди...
جَنُوبٌ	чануб
جَنُوبًا	аз тарафи чануб
جَهَةٌ	тараф
جُهُودٌ	кӯшиш

جَهْلٌ	нодонӣ
(أَجْوَاءٌ) جَوٌّ	ҳаво
جَوَابٌ	ҷавоб
جُوبٌ	қисми либоси занона аз камар поён, доман
جَوْدَارٌ	чавдор
جُوعٌ	гуруснагӣ, гушнагӣ
(أَجْوَافٌ) جَوْفٌ	дарун
جَيِّدٌ	хуб, нағз
جَيْشٌ	артиш

ح

حَائِزٌ عَلَى الْجَائِزَةِ لِلدَّوْلَةِ	дорандаи мукофоти давлатӣ
(حَيْطَانٌ) حَائِطٌ	девор
(حَاجَاتٌ) حَاجَةٌ	кор, хочат, зарурият
حَارٌّ	гарм, гармчӯшон
حَاصِلٌ	ҳосил, маҳсул
(يُحَافِظُ عَلَى) حَافِظٌ عَلَى	ҳимоя кардан

حُبُّ	муҳаббат, ишқ
حَبٌّ	дона
حَتَّى	хатто
حَجْرَةٌ	хона
(يَحُدُّ) حَدٌّ	хамхудуд будан
(يُحَدِّثُ) حَدَّثَ	нақл кардан
حَدِيدٌ	оҳан
حَدِيقَةٌ	боғ
حِذَاءٌ	пойафзол
حَرَارَةٌ	гармӣ
(يَحْرُثُ) حَرَثَ	шудгор кардан
(يَحْرُسُ) حَرَسَ	посбонӣ кардан
(حَرَكَاتٌ) حَرَكَةٌ	ҳаракат
حَرِيرٌ	шоҳӣ, абрешим

حَرْفٌ	ҳарф
حَرِيَّةٌ	озодӣ
حَرِيْقٌ	сӯхтор
حِسَابٌ	ҳисоб, математика
(يَحْسُنُ) حَسَنٌ	хуб будан
حَسَنٌ	хуб, нағз
حَشَرَاتٌ	ҳашарот
(يَحْصُدُ) حَصْدٌ	даравидан
(يُحْصِلُ) حَصْلٌ عَلَى	ба даст овардан
(يَحْضُرُ) حَاضِرٌ	ҳозир будан, ҳузур доштан
(يُحْضِرُ) حَاضِرٌ	овардан, ҳозир кардан
حَطٌّ	фуромадан
حَظِيْرَةٌ	девор; оғил
(يَحْفَظُ) حَفْظٌ	аз ёд кардан

حَفْلَة	чашн
حَفْلَة رَأْسِ السَّنَةِ	чашни соли нав
حَفْلَة مُوسِيقِيَّة	шабнишини муסיқӣ, концерт
(حَقُول) حَقْل	сахро, дашт, киштзор
حِكَايَة	ҳикоя
(يَحْلُبُ) حَلَب	дӯшидан (шир)
حَلَو	ширин
حَلَوَى	ҳалво
(حَمِير) حَمَار	хар
حَمَام	кабутар
حَمَل	барра
حَنَان	меҳрубонӣ, дилсӯзӣ
حَوَاس	ҳиссиёт, эҳсос
حَوْض	ҳавз, обанбор

حَوْلَ

дар гирди...

حَيْثُمَا

дар ҳар ҷое набошад

حِيلَةً

ҳила

(حَيَوَانَات) حَيَوَانَ

ҳайвон

خ

خَاءَ

харфи خ

خَالٍ

холи

خَاصَّ

махсус, хос

خَامِسَ

панҷум

خَبَرَ

хабар

خَبِزَ

нон

خَبِزَ جَافَ

нони хушк

(يَخْجَلُ) خَجَلٍ

хиҷолат кашидан

(أَخَذَ. نِيْغَ) خَذَ

гир

(خَرَائِطُ) خَرِيطَةٌ	харита
خَرِيفٌ	тирамох
خَزَانَةٌ	чевон
خَشَبَةٌ	чӯб, кундачӯб
خَشَبِي	чӯбин
خَضَارٌ	кабудӣ, сабзабот
خَضِرَةٌ	кабудӣ, сабзабот
خَضِرَاءُ. 3. 4. أَخْضَرٌ	сабз
خَطٌ	хат
خَطَرٌ	хатар
خَفٌ	пойафзол, мӯза
خَفِيفٌ	сабук
خِلَالٌ	дар вақти
خَلَصَ	халос кардан

(أَخْلَاق) خَلَقَ

ахлоқ

(خَلَايَا) خَلَّى

қуттии занбӯри асал

خَلِيجَ

халиҷ

الْخَلِيجُ الْعَرَبِيّ

Халичи Арабӣ

خَمْسَةٌ 4.3. خَمْسَ

панҷ

خَمْسُونَ

панҷоҳ

خَوْخَ

шафтолу

خِيَارَ

бодиринг

خَيْرَ

бехтарин

د

دَائِمًا

доимо, ҳамеша

(يَلُورُ) دَارَ

давр задан

دَارَ

хона

دَارُ الثَّقَافَةِ

хонаи маданият

دارُ السِّينِما	кинотеатр
دَارس	дарсхон, талаба
دَب	хирс
دَجَاجَة	мурғ; мокиён
(يُدْخِنُ) دَخْن	тамоку кашидан
(يَدْخُلُ) دَخَلَ	даромадан
دَر	гавҳар
دَرْب	роҳ
دَرَجَة	баҳо
دِرَاسِي	тахсили
دِرَاعَة	нимтана
(يَدْرُسُ) دَرَسَ	омӯхтан, дарс хондан
(دُرُوسُ) دَرَس	дарс
دِرَاسِي	таълимӣ

سَنَةِ دَرَا سِيَّةٔ

соли хониш

دَسَمْبَر

декабр

دَفْتَر

дафтар

دَفْتَرُ الْوَا جِبَاتِ وَالْعَلَامَاتِ

рӯзнома(-и мактабӣ)

(يَدُقُّ) دَقَّ

тақ-тақ кардан, задан
(занг)

دُكَّان

дӯкон

(يَدُلُّ) دَلَّ

нишон додан

دَهْلِيْز

дахлез, роҳрав

دَوَاء

даво

دُوْدُ الْقَزِّ

кирмак

دُون

бе..., бидуни...

دِيْك

хурӯс

دِيَوَان

девон

ذ

ذَنْبٌ	гург
(يَذُوقُ) ذَاقَ	чашидан
ذَبَابٌ	магас
ذَرَّةٌ	чуворимакка
ذَكَرَى	хотир, ёд
ذَكِيَّةٌ	муаттар, хушбӯ
ذَلِكَ	он
ذَنْبٌ	дум
(يَذْهَبُ) ذَهَبَ	рафтан
ذَهَبٌ	тилло
ذَوْقٌ	хиссаи зоиқа
ذَيْلٌ	дум
	ر
رَأْسٌ	сар

(يَرَى) رَأَى	дидан
رائِحٌ وَغَادٍ	рахгӯзар
رائِحَةٌ	бӯй
رَابِعٌ	чорум
(يُرْاجِعُ) رَاجِعٌ	такрор кардан
رَاحَةٌ	роҳат
رَادِيُو	радио
رَاعٍ	чӯпон
رَاكِبٌ	савора
رَاكِدٌ	кӯлмак, оби истода
رَبْعٌ	чоряк
رَبِيعٌ	баҳор
(يَرْبِي) رَبِي	парвариш меунад
(يَرْجِعُ) رَجَعٌ	баргаштан

رَجَالِي	мардона
(أَرْجُلُ) رَجُلٌ	по, пой
(يَرْجِعُ) رَجَعُ	баргаштан
رُجُوعٌ	баргаштан
رَحْبٌ	васеъ
(رِحَالَتٌ) رِحْلَةٌ	саёҳат
(يُرَدُّ) رَدٌّ	жавоб гардондан
رُزٌ	биринч
(يَرْسُمُ) رَسَمٌ	расм кашидан
رَسَامٌ	рассом
رَشَاقَةٌ	зебой, назокат
رُطَبٌ	хурмои тоза
(يَرْعَى) رَعَى	чаронидан
رَغِيفٌ	нон

رَفَّ	раф
(يَرْفَعُ) رَفَعَ	бардоштан
رَفِيقٌ	рафик
رَقَبَةٌ	гардан
(يَرْقُصُ) رَقَصَ	ракс кардан
رَقْصٌ	ракс
(يَرْكَبُ) رَكَبَ	савор шудан
(يَرْكُضُ) رَكَضَ	давидан, тохтан
رُمَادِيٌّ	хокистарранг
رُمَانٌ	анор
رَمَزٌ	рамз
رَوَايَةٌ	ҳикоя, нақл, ривоят
رُوسِيٌّ	русӣ
(رِيَاضٌ) رَوْضَةٌ	боғ

رَوْضَةُ الْأَطْفَالِ

боғчаи бачагон

(يُرَوَّى) رَوَى

обёри кардан

رِيَاضَةٌ

варзиш, тарбияи бадан

رِيَاضِي

варзишгар, варзишчӣ

رِيشْ

пар

(أُرِيْفٌ) رِيفٌ

қишлоқ, деҳа

ز

(يَزُورُ) زَارٌ

зиёрат кардан; омада
рафтан

زَائِرٌ

зиёраткунанда

زَبْدٌ

равғани маска

زَبِيبٌ

мавиз

زُجَاجٌ

шиша, оина

زِرٌّ

тугма

زُرْتُ

ман зиёрат кардам

(يَزْرَعُ) زَرَاعٌ

коридан, коштан

زِرَاعَةٌ	зироат, кишт
زِرَاعَةُ الْقُطْنِ	зироати пахта
زَكِيٌّ	тоза
زَمِيلٌ	ҳамкор
زَمَانٌ	замон
زَمَنٌ	замон
زَهْرٌ (زُهُورٌ، أَزْهَارٌ).	гул
زِيَادَةٌ	зиёдкунӣ
زِيَارَةٌ	омадурафт
زَيْتٌ	равған
زَيْنٌ (يَزِينُ) زَيْنَ	оро додан, зеб(зинат) додан

س

يَسْأَلُ (سَأَلَ)	пурсидан, савол додан
-------------------	-----------------------

سؤال ¹⁸	савол
سائق الجرارة ⁸	тракторчӣ, тракторрон
سابع ²⁸	ҳафтум
ساحة ¹⁸	майдон
ساحل ¹⁸	соҳил, лаб, канор
سادس ¹⁸	шашум
(يسير) سار ⁸	роҳ гаштан, рафтан
ساعة ¹⁸	соат
(يساعد) ساعد ⁸	ёри додан
(يسافر) سافر ⁸	сафар кардан
(سكان) ساكن ¹⁸	сокин
سبب ¹⁸	сабаб
سباحة ¹⁸	шино, оббозӣ
سبتمبر ⁸	сентябр

(يَسْبَحُ) سَبَحَ

шино кардан, оббозӣ
кардан

سَبْعَةٌ 4.3 سَبْعَ

ҳафт

سَبْعُونَ

ҳафтод

سَبْرَةٌ

тахта

سَتَّ

шаш

سَتُون

шаст

سِتَارَةٌ

парда

سَجَّاتٍ

дафтари ёддоштҳо

سَحَابٍ

абр

(يَسُرُّ) سُرَّ

хурсанд шудан

سُرْعَةٌ

суръат

سَرِيرٍ

кат, тахт

(سَطُورٍ) سَطْرٌ

сатр

سَعِيدٍ

хушбахт

سَفَرٌ جَلٌ ¹⁸	биҳй
سُفُوحُ الْجَبَلِ ¹⁸	доманаи кӯх
سَفِينَةٌ ¹⁸	киштӣ
سَقْفٌ ¹⁸	сақф, шифт
سَكَّةٌ ¹⁸	роҳ
سُكَّرٌ ¹⁸	шакар, қанд
يَسْكُنُ (سَكَنَ) ¹⁸	зиндагӣ кардан
سَكِينٌ ¹⁸	корд
سَلَامٌ عَلَى ¹⁸	салом додан
سَلَامٌ ¹⁸	сулҳ, тинҷӣ, осоиштагӣ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ ¹⁸	ассалому алайкум
سَلَمٌ ¹⁸	сулҳ
سَلِيمٌ ¹⁸	солим , сихат
سَمَاءٌ ¹⁸	осмон

سَمَادٌ

пору

(يَسْمَعُ) سَمِعَ

шунидан, гӯш кардан

(أَسْمَاكُ) سَمَكٌ

моҳӣ

سَمِيرٌ

ҳамсуҳбат

(يَسْمِي) سَمَّى

ном гузоштан

(أَسْنَانٌ) سَنَةٌ

дандон

(سَنَوَاتٌ) سَنَةٌ

сол

(سَهْلٌ) سُهُولٌ

ҳамворӣ

سَهْلٌ

осон

سَهْوَةٌ

осонӣ

سَهْلُ الْهَضْمِ

осонҳазм

سُوقٌ

бозор

(سَيَّارَاتٌ) سَيَّارَةٌ

мошин

سِينَمَا

кино, синамо

ش

(يَشَاءُ) شَاءَ	хостан
شَابٌ	чавон
(شَوَارِعُ) شَارِعٌ	кӯча
(يُشَاهِدُ) شَاهِدٌ	тамошо кардан
شَاهِقٌ	баланд
شَايٌ	чай
شَبَابٌ	чавонон
شَبَّاكٌ	тиреза
(يَشْبَعُ) شَبَعٌ	сер шудан
شَبَكَةٌ	тӯр, шабака
شِتَاءٌ	зимистон
شَتَوَى	зимистонӣ
(أَشْجَارٌ) شَجَرَةٌ	дарахт

شَرِّ

бадӣ

(يَشْرَبُ) شَرِبَ

нӯшидан

(يُشْرِحُ) شَرَحَ

эзоҳ додан, фаҳмондан

شَرْقًا

аз тарафи шарқ

شَرِيطَةٌ

тасма; навор

شَعْبِيّ

халқӣ

(أَشْعَارُ) شَعَرَ

шеър

شِعَار

шиор

شَعِير

чав

شُغْل

шуғл

شِفَاء

шифо

(يَشُقُّ) شَقَّ

шикоф кардан

(يَشْكُرُ) شَكَرَ

миннатдор будан, шукр
гуфтан

شُكْرًا

ташаккур

لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ

намеарзад

شَكْلٌ

шакл

(يَشْكُو) شَكَا

шикоят кардан

شَمٌّ

бӯ кашидан

شِمَالًا

аз тарафи шимол

شَمَامٌ

харбуза

شَمْسٌ

офтоб

شَمْنَلَر

лаблабу

(أَشْهَرُ) شَهْرٌ

моҳ

شَوْكَةٌ

хор; чангол

شَيْءٌ

чиз

شَيْنٌ

шарфи

ص

(أَصْحَابٌ) صَاحِبٌ	соҳиб
(يَصِيرُ) صَارَ	сар кардан
صَانَعٌ	коргар
صَبَاحٌ	пагоҳӣ, субҳ
صَبَاحًا	пагоҳӣ
(يَصْبِرُ) صَبَرَ	сабр кардан
(صَبِيَانٌ) صَبِيٌّ	писар
(يَصْحُ) صَحَّ	росту дуруст будан, сихат будан
صَحِيحٌ	дуруст, сахех
صَدَاعٌ	дарди сар
(صُدُورٌ) صَدَرَ	сари дил, дил, садр, қафаси сина
صَدَاقَةٌ	дӯстӣ
صَدِيقٌ	дӯст

صَدِيقَةٌ ¹⁸	дугона
صَعَبٌ ¹⁸	душвор, мушкил
صَغِيرٌ ¹⁸	хурд, майда
صَفٌّ ¹⁸	синф
صَفْحَةٌ ¹⁸	саҳифа
صَنَعَ (يَصْنَعُ)	истехсол кардан
صِنَاعَةٌ ¹⁸	саноат
صَوْتُ ¹⁸	овоз
صَوَّرَ (يَصُورُ)	расм кашидан, тасвир кардан
صَوْرَةٌ (صُورٌ) ¹⁸	сурат, расм
صَوَّصَ ¹⁸	чӯча
صُوفٌ ¹⁸	пашм
صَوَانٌ ¹⁸	чевон
صَيَّاحٌ ¹⁸	чегзани, фарёд

صَيْفٌ

тобистон

صَيْفِي

тобистонӣ

الصَيْنِ

ҳарфи ص

ض

ضاحِكٌ

хандида истода, хандон

(ضَوَّاحٌ) ضاحِيَةٌ

атроф, гирду атроф

ضَحِكٌ

ханда

ضَخْمٌ

калон, бузург

يَضُرُّ (يَضَرُّ) ضَرٌّ

зарар расонидан

(يَضْرِبُ) ضَرْبٌ

задан

(ضَفَادَةٌ) ضِفْدَةٌ

кӯрбоққа

يَضُمُّ (يَضُمُّ) ضَمٌّ

зам кардан, изофа
кардан

(أَضْوَاءٌ) ضَوْءٌ

чароғ, рушноӣ, нур

أَضْوَاءُ الْمُرُورِ

чароғи рахнамо

ضيق¹⁸

танг

ط

(يَطِير) طار¹⁸

паридан

طائر¹⁸

парранда, мурғ

طائرة¹⁸

ҳавопаймо; самолёт

طارح¹⁸

тоза

طاقة¹⁸

каллапӯш

طاولة¹⁸

миз

طاووس¹⁸

товус

(طَبَّاشِير) طَبَشُورَة¹⁸

бӯр

طبق¹⁸

табақ

طبقة¹⁸

ошёна, табақа

طبل¹⁸

табл, нақора

(أَطْبَاء) طبيب¹⁸

табиб, духтур

طَبِيعَةٌ

табиат

(طَرَقَ). طَرِيقٌ

роҳ

طَعَامٌ

хӯрок, таъом

طَعَامُ الْفُطُورِ

хӯроки пагоҳӣ

طَعَامُ الْغَدَاءِ

хӯроки нисфирӯзӣ

طَعَامُ الْعِشَاءِ

хӯроки шабона

طَعْمٌ

таъм

(أَطْفَالٌ) طِفْلٌ

кӯдак, бача

طِفْوَلةٌ

бачагӣ, кӯдакӣ

طَقَسَ

ҳаво, обу ҳаво

(طَلَّاعٌ) طَلِيعِيٌّ

пешрав, пешгард,
пешоҳанг

(يَطُولُ) طَالٌ

дароз шудан

طَوِيلٌ

дароз

(يَطِيبُ) طَابَ

хуб будан

(يَطِيرُ) طَارَ

парвоз кардан, паридан

(طَيَّورُ) طَيْرٌ

парранда

ظ

ظَبِيٌّ

оху

ظَرِيفٌ

зариф, нозук, нафис, пок

ظِلٌّ

соя

(يَظْهَرُ) ظَهَرَ

зоҳир шудан

ظَهْرٌ

пешин, нисфирӯзӣ

بَعْدَ الظُّهْرِ

баъди пешин

قَبْلَ الظُّهْرِ

пеш аз пешин

ع

عَائِلَةٌ

ойила

(يَعِيشُ) عَاشَ

зиндагӣ кардан

عَاشِرٌ

дахум

عاصمة ^{١٨}	пойтахт
عالم ^{١٨}	олим
عالية. ٣. ٤ عال ^{١٨}	баланд
(أعوام) عام ^{١٨}	сол
كلَّ عامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ! ^{١٨}	Соли наватон муборак!
عامل ^{١٨}	коргар
عاملة ^{١٨}	коргарзан
عدة ^{١٨}	якчанд
عدد ^{١٨}	адад, шумор
عداوة ^{١٨}	душманӣ, адоват
عذب ^{١٨}	ширин
(عربات) عربة ^{١٨}	ароба (мошина)
عربي ^{١٨}	арабӣ
عريض ^{١٨}	васеъ

عَزَبَةُ الْمَوَاشِي	фермаи чорво
عَزَفَ عَلَى	навохтан
عَزَفَ عَلَى الْكَمَانِ	ғижжак навохтан
عَزِيزٌ	азиз, меҳрубон
عَسَلٌ	асал
(عُشَّاشٌ) عُشٌّ	лона
عَشْرَةٌ 4.3. عَشْرٌ	дах
عَشْرُونَ	бист
عَصْرِيٌّ	ҳозиразамон
(عَصَافِيرٌ) عَصْفُورٌ	гунчишк
عَطَشٌ	ташнағӣ
عَطْشَانٌ	ташна
عُطْلَةٌ صَيْفِيَّةٌ	таътили тобистона
عَظِيمٌ	бузург, азим

عَقْلٌ

ақл, хирад

عِلَاجٌ

муолича, табобат

عَلَامَةٌ

баҳо, аломат

عِلْمٌ

илм

عِلْمُ النَّبَاتِ

илми наботот, ботаника

عِلْمِيٌّ

илмӣ

عَلَمٌ

байрақ, парчам

عَلَى

дар болои...

عَلِيلٌ

форам, салқин

عَمٌّ

амак

عُمُرٌ

умр

يَعْمَلُ (عَمِلَ)

кор кардан, сохтан

عَمَلٌ

кор, амал

عَلَى الْعُمُومِ

умуман

عَمِيقٌ ¹⁸	чукур, амик, жарф
عَنْ ⁰	дар бораи...
عَنْبٌ ¹⁸	ангур
عَنْقٌ ^{18 0 18}	гардан
عِنْدٌ ⁰	дар, дар назди...
عَيْنِي (يَعْنِي) ¹⁸	дар назар доштан
عَوَامٌ ^{18 3}	шиновар, оббоз
أَعْيَادٌ (أَعْيَادٌ) ^{18 18}	ид
عَيْنٌ (عَيْنٌ) ^{18 0 18 18}	чашм
غ	
غَائِبٌ ¹⁸	ғоиб
غَابَةٌ ¹⁸	беша
غَالِبًا، فِي الْغَالِبِ	бисёртар, ғолибан
غَدًا	фардо, пагоҳ

غدير ¹⁸	ҷўйча, нахрча
غذاء ¹⁹	ғизо, хўрок
غربا ²⁰	аз тарафи ғарб
(يَغْرُسُ) غرس ²¹	шинондан (дарахт, гул)
(غرفة) غرفة ²²	хона, хучра
(يَغْسِلُ) غسل ²³	шустан
غشي عليه ²⁴	вай беҳуш шуд
(أَغْصَان) غصن ²⁵	шохи дарахт
(يَغْضَبُ) غضب ²⁶	қахр кардан, дар ғазаб шудан
غطاء ²⁷	болопӯш, сарпӯш
(يَغْلِبُ) غلب ²⁸	ғалаба кардан
(أَغْنَام) غنم ²⁹	гӯсфанд
(يُغْنِي) غنى ³⁰	суруд хондан
غن لي ³¹	барои ман суруд хон

غَنِي

ғанй, бой

غَنَاء

суруд

(يَغِيرُ) غَيْرَ

дигаргун кардан, тағйир
додан

غَيْرَهَا

ғайрахо

ف

فَ

ва (*пайвандак*)

فَارٍ

муш

فَائِدَة

фоида

فَارِس

савора

(فَوَاكِه) فَاكِهَة

мева

فَبْرَايِر

феврал

(يَفْتَحُ) فَتَحَ

кушодан

(فَتَيَان) فَتَى

писар

فَتَاة

духтар

فَجَلَّ	шалғам
فَخَارَ	бисёр фахркунанда
يَفِرُّ (فَرَّ)	гурехтан
فَرَجِنِي	ба ман нишон дех
فَرَخَ	чӯча
فَسَاتِينُ (فُسْتَانُ)	либос, пӯшок
يَفْسِدُ (فَسَدَ)	вайрон кардан, фасод кардан
فَصَلَ	синф, синфхона
فَصُولُ (فَصُولُ)	фасли сол
فَضَاءَ	фазо
فَضْلَ	фазл, хирад
مِنْ فَضْلِكَ	марҳамат карда..., лутфан
فَطَوْرَ	ношто, хӯроки чошт
فَقَطَ	факат, танҳо

فَلَّ ӕсумани арабӣ

(فَلَّاحُونَ) фалахон дехқон

(فَنَاجِنٌ) фенаҷин пиёла

(يَفْهَمُ) фаҳмидан

فَوْزٌ зафар, барор

فَوْقَ дар болои...

فِي дар (пешоянд)

فِيلٌ фил

ق

قَابِلٌ пешвоз гирифтан,
рӯбарӯ шудан

قَارَةُ آسِيَا қитъаи Осиё

قَاطِفَةُ الْقَطَنِ мошини пахтачинӣ

قَاعَةٌ толор (зал)

(يَقُولُ) қал гуфтан

(قَالَ. ниг.) қал бигӯй

(يَقُومُ) قَامَ	хестан
قَامَ بِرَحْلَةٍ	ба саёҳат баромадан
قَبْلَ	пеш аз
قَدْ	аллакай
(يَقْدِرُ) قَدَرَ	тавонистан, қудрат доштан
عَلِيُّ الْقَدْرِ	баландқадр
قَدِيمٌ	кӯҳна, қадим
(يَقْرَأُ) قَرَأَ	хондан
قَرَبَ	дар назди
قَرِيبٌ	наздик
(أَقْرَدُ) قَرَدٌ	маймун, бўзина
قَرْيَةٌ	қишлоқ
قَشٌّ	қоҳ, пахол
(قَصَصٌ) قِصَّةٌ	ҳикоя, нақл
(يَقْصُرُ) قَصَرَ	кӯтоҳ шудан
(قَصَائِدُ) قَصِيدَةٌ	қасида

قَصِيرٌ	кӯтоҳ
قَضِيبٌ (قَضْبَانٌ)	хатт(-и роҳи оҳан)
يَقْضِي (قَضَى)	гузарондан
قَطَارٌ	қатора (поезд)
قَطْرٌ	мамлакат
يَقْطُفُ (قَطَفَ)	кандан
قَطْنٌ	пахта
يَقْفُزُ (قَفَزَ)	чаҳидан
قَفَصٌ	қафас
يَقْفُلُ (قَفَلَ)	кулф кардан
أَقْفَالٌ (قَفَلَ)	кулф
قَلٌّ	кам будан
قَلِيلٌ	кам
قَلَّةٌ	камӣ
يُقَلِّمُ (قَلَّمَ)	қаламча кардан
أَقْلَامٌ (قَلَّمَ)	қалам
قَمٌ (قَامَ. ниг.)	бихез (аз чой)

قَمَح	гандум
قَامُوس	луғат
(قَمْصَان) قَمِيص	курта
قَهْوَة	қаҳва
قَوْت	авқот
(أَقْوَال). قَوْل	сухан, калима, гап
(يُقَوِّى) قَوَى	боқувват кардан
قَوَى	боқувват
قِيلَ	гуфта шуд
قِيَمَة	қимат, арзиш, нарх

ك

ك	хамчун, монанди
كَاف	харфи ك
كَالْعَادَة	одатан, чун одат
كَكَاو	какао
كَبِير	калон
كَامِل	комил
(يَكْتَبُ) كَتَبَ	навиштан
كِتَابَة	навиштан(и)
(كَتَبَ) كَتَاب	китоб
كَاتِب	нависанда

كثرة	бисёри
كثير	бисёр
كثيرا	бисёр
كذلك	инчунин
كرة	тӯб
كرة السلة	баскетбол
الكرة الطائرة	волейбол
كرة القدم	футбол
(يكرر) كرر	такрор кардан
كرز	олуболу
(كراسي) كرسي	курсӣ
(كروم) كرم	токи ангур
كرب	карам
(يكسو) كسا	пӯшидан
كل شيء	хар чӣ
كل صباح	хар пагоҳӣ
كل عام وأنتم بخير!	Соли наватон муборак!
كل يوم	хар рӯз
(كلاب) كلب	сағ
كلام	сухан
كلمة	калима
كم	чанд, чӣ қадар
كما	монанди он ки

کَمان^{۱۸}

کَمَثَرِی^۸

کُوب^{۱۸}

(يَكُونُ) کَانَ

(أَكْيَاسُ) کِيس^{۱۸}

کَيْفَ

ғижжак

нок, муруд

стакан

будан

халта

чӣ тавр, чӣ хел

ل

ل

لَا

لَأَنَّ

(يَلْبَسُ) لَبَسَ

لِبَاسٍ

لَبَنِ

لَذِيذٍ

لِسَانٍ

لَطِيفٍ

لَطِيفَةٍ

لِحَافٍ

لَحْمٍ

لَحْنٍ

(يَلْعَبُ) لَعَبَ

(أَلْعَابُ) لَعِبَ

أَلْعَابُ رِيَاذِيَّةٍ

то ки (*бо феъл*)

не

барои он ки

пӯшидан

либос

шир

бамаза, лазиз

забон

хушбӯй; нозук

латифа

болопӯш

гӯшт

оҳанг

бозӣ кардан

бозӣ

бозихои варзишӣ

(لَعِبَ) لُعِبَ

لُعِبَ

اللُّغَةُ التَّاجِيكِيَّةُ

اللُّغَةُ الرُّوسِيَّةُ

اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

(يَلْقَى) لَقِيَ

لَكِنْ

لَمْ يَس

لَكِنِّي

لَهُ

(أَلَوَاحٍ) لَوْحٌ

(أَلَوَان) لَوْنٌ

لِي

لَيْسَ

لَسْتُ أَعْرِفُ

لَيْلَةً

لَيْمُونٌ

бозича, зоча, лӯхтак

забон

забони тоҷикӣ

забони русӣ

забони арабӣ

вомехӯрад

вале, лекин

ҳисси ломиса

лекин ман

вай (ҷ.м.) дорад

тахта

ранг

ман дорам

нест

ман намедонам

шаб

лиму

۲

مَا

مَاءٌ

مَائِدَةٌ

مَاذَا

(مَوَادُّ) مَادَّةٌ

المَوَادُّ الدِّرَاسِيَّةُ، المَوَادُّ

المَدْرَسِيَّةُ

чӣ; он чизе, ки

об

миз, дастархон

чӣ

фанн (-и таълимӣ)

фанҳои таълимӣ,

мактабӣ, дарсӣ

مارس

ماضية 4.3. ماض

ماكنة

ماما

ماهر

مايو

مؤانس

مؤسس

مؤلفات

مبلول

مبارك

مبكرة

(مباقل) مبقلة

(مبان) مبني

(مجالس) مجلس

(متاحف) متحف

متعاون

(أمثال) مثل

متعدد

مجتهد

مجد

مجد

مجفف

مجلة

март

гузашта

чихоз, машина (чун
чихоз)

модар, оча

моҳир

май

дӯст, ҳамсӯҳбат

асосгузор, муассис

асарҳо

тар

муборак

бармаҳал, барвақт

полиз

иморат

мачлис

осорхона (музей)

баҳамдигарёридиханд

а, ёрии ҳамдигарӣ

зарбулмасал

сершумор

боғайрат

шаън, шараф, шӯҳрат,

мачд, шукӯҳ

кӯшишкунанда

хушк, қоқ

мачалла (журнал)

مُحَاطٌ
 مُحِبَّةٌ
 مُحَرَّاثٌ
 مُحْصُولٌ
 مُحْطَةٌ
 مُحْفَظَةٌ
 مُحَلٌّ
 مُحِيطٌ
 الْمُحِيطُ الْأَطْلَسِيُّ
 مُخْتَلَفٌ
 مَخَازِنٌ (مَخَازِنُ)
 مُخَطَّطٌ
 مَدْرَسَةٌ
 مَدْفُئَةٌ
 مَدَوْرٌ
 مَدِينَةٌ (مَدَنٌ)
 (يَمْرٌ) مَرٌّ
 لَأَوَّلِ مَرَّةٍ
 مَرءٌ
 مَرَاةٌ
 مُرَادٌ
 مُرَبِّي
 (يَمْرُضُ) مَرَضٌ
 مَرِيضٌ

ихоташуда
 муҳаббат
 сипор
 маҳсул
 истгоҳ
 ҷузьдон (портфел)
 ҷой,
 муҳит
 Укёнуси Атлантик
 гуногун
 дӯкон
 нақшу нигор карда
 шуда
 мактаб
 гарм
 гирд, доирашакл,
 мудаввар
 шаҳр
 гузаштан, гузар
 кардан,
 бори якум
 мард
 ойина
 Мурод, исми хос
 мураббо
 касал шудан
 касал, бемор

مَزْدَانِ
 (مَزَارِعُ) مَزْرَعَةٌ
 مَسَاءُ
 مَسَاحَةٌ
 مَسَاحَةٌ
 مُسَافِرُ
 مَسِيحُ
 مُسْتَشْفَى
 مُسْتَقْبَلُ
 (مَسَارِحُ) مَسْرِحُ
 مَسْرِعًا
 مَسْرُورُ
 مَسْطَرَةٌ
 (يَمْسِكُ) مَسِكَ
 مَسْلُوقُ
 مُشْرِقُ
 مُشْغُولُ
 مَشْمُوشُ
 مَشْهُورُ
 (يَمْشِي) مَشْيُ
 مَصْبَاحُ
 (مَصَانِعُ) مَصْنَعُ
 مَصْنُوعُ
 (يَمْضِي) مَضِيْعُ
 (يَمْضِي) مَضَى

зебузинатдодашуда
 шудгор, мазраа
 шабона, бегоҳӣ
 хаткӯркунак
 масоҳа
 мусофир
 ҳавзи оббозӣ
 беморхона, шифохона
 оянда
 театр
 тез,зуд
 хурсанд
 хаткашак
 даст расондан
 бирён
 дурахшон
 банд, машғул
 зардолу
 машхур, шӯҳратнок
 роҳ гаштан, пиёда
 гаштан
 лампа, чироғ
 корхона (завод)
 истехсолшуда,
 сохташуда
 хоидан
 гузарондан

مَطْبَخٌ

مَطْرٌ

مُطْرِبٌ

مَطْرَقَةٌ

مَعَ

مُعَاصِرٌ

مُعَبَّدٌ

مُعْتَدِلٌ

مَعْرُضٌ

مَعْرُوفٌ

مُعَسِّكُ الْأَطْفَالِ الطَّلَائِعِ

مُعْطَفٌ

مُعَلِّمٌ

مُعَلِّمَةٌ

مُعَمِّلٌ (مُعَامِلٌ)

مَعْنَى (مَعَانٍ)

مَعْنَاهُ

مَعْنَاهُ

مَعْهَدٌ

مَفْهُومٌ

مُفِيدٌ

مَقَالَةٌ

مَقَامٌ

مَقَاعِدُ (مَقْعَدٌ)

مَقْفُولٌ

ошхона

борон

мутриб, навозанда

болға

бо хамрохи...

муосир

асфалтфарш

муътадил

намоишгоҳ

некӣ, нек, хайр

урдугоҳи наврасони

пешқадам

палто

муаллим

муаллима

корхона, коргоҳ

маъно

маънои он

донишкада (институт)

фаҳмо

фоидабахш, фоиданок

мақола

мақом

харак, ҷои нишаст

баста, қуфл

مَقْفَلٌ
مَقْلَمَةٌ
مَكَانٌ
مَكْتَبٌ
مَكْتُوبٌ

مَكُورٌ
(مَلَلٌ) مِنْ غَيْرِ مَلَلٍ
(مَلَابِسٌ) مَلْبَسٌ

مَلْعَبٌ
مَلْعَقَةٌ
مَلْفُوفٌ
مَلُولٌ
مَلُونٌ
مُمْتَازٌ
مُمْتَعٌ
مُمَسَّحَةٌ
مَمْلَكَةٌ
مِنْ

مِنْ
(مَنَازِلٌ) مَنَزِلٌ
مَنْظَرٌ
مَنْظِمٌ
مَنْفُوخٌ
مُهَنْدِسٌ زِرَاعِي
مَوْتٌ

баста, қуфлкарда
қаламдон
қой
мизи хатнависӣ
мактуб
курашакл,
курамонанд
беором, ноором
либос
майдон(-и варзишӣ),
стадион
қошук
карам
малул, ранчур
рангин, ранга
фарқнок, мумтоз
шавқовар
латта
мамлакат
кӣ?
аз
манзил, хона
манзара
боинтизом, муназзам
пур аз ҳаво
агроном
марғ

مَوْسِمٌ
 مَوَاشٍ
 مُوَاطِبٌ
 (مَوَاضِعُ) مَوْضِعٌ
 (مَوْضُوعَاتُ) مَوْضُوعٌ
 (مَيَادِينُ) مَيْدَانٌ
 مِيمٌ

мавсим
 чорво
 машғул
 чой, мавзеъ
 мавзӯъ
 майдон
 харфим

ن

(يَنَامُ) نَامٌ
 نَامِي
 نَائِمٌ
 نَائِي
 نَادِرٌ
 (يُنَادِي) نَادِي
 نَاسٌ

хоб рафтан
 хоб рав (ч.з.)
 хоб рафта
 дур шудан
 камёб
 чеғ задан
 мардум
 пӯхта, расида, меваи
 пӯхта
 тиреза
 фоиданок
 растанӣ сабз шудан,
 сабзидан
 растанӣ
 сарчашма гирифтан
 мо сӯҳбат мекунем
 пошидан
 дуредгар
 муваффақ шудан

نَاضِجٌ
 نَافِذَةٌ
 نَافِعٌ

(يَنْبِتُ) نَبَتٌ
 نَبَاتٌ
 (يَنْبِعُ) نَبْعٌ
 نَتَحَدَّثُ
 (يَنْثُرُ) نَثْرٌ
 نَجَارٌ
 (يَنْجَحُ) نَجَحٌ

نَجْمٌ
يَنْجُو (نجو)
نَحْسِبُ
نَحْلَةٌ
نَرْجِسُ
(رأى. nig.) نرى

(يَنْزِعُ) نَزَعُ
(يَنْزِلُ) نَزَلَ
(يَنْسِي) نَسِيَ
(يَنْشُدُ) نَشَدَ
نَشِيدٌ
(يَنْشَطُ) نَشَطَ
نَشِيطٌ
(نصوص) نص
نَصِفُ
نَظَّارَةٌ
نَظَامٌ
(يَنْظُرُ) نَظَرَ
(يَنْظِفُ) نَظَفَ

أَنْظِفُ أَسْنَانِي
نَظِيفٌ
(يَنْظِمُ) نَظَّمَ
نَعَامَةٌ
نَعِجَةٌ
نَعْلٌ

ситора
начот додан
мо ҳисоб мекунем
занбӯри асал
гули наргис
мо мебинем
кашидан, берун
кардан
фуромадан
фаромуш кардан
сароидан
суруд
фаъол будан
фаъол
матн (текст)
нисф, ним
айнак
тартиб, низом
назар кардан, нигоҳ
кардан
тоза кардан
ман дандонҳоямро
тоза мекунам
тоза
ташкил кардан
шутурмурғ
гӯсфанд
пойафзол

نَعِمَ
نَفْسَ
نَفَعَ

نَقَلَ (يَنْقُلُ) نَقْلَ
نَقَلَ الْمَاءَ
نَقَلَ النَّصِيحَةَ
نَقِيَّ
(أَنْمَارٍ) نَمْرٍ
(نَهْرٍ) نَهَارٍ

نَهَارَكَ سَعِيدٍ
نَهَايَةَ
(أَنْهَارٍ) نَهْرٍ
(يَنْهَضُ) نَهْضَ
نُورٍ
(أَنْوَاعٍ) نَوْعٍ
نُوفَمْبَرٍ
نَوْمٍ

هَادِي
هَجَمَ عَلَيْهِ
(هَدَايَا) هَدِيَّةٍ
هَذَا
هَذِهِ

оре
чон, rūx
фоида овардан
кашондан; накл
кардан, тарҷума
кардан
об кашондан
матнро накл кардан
тоза
бабр
rūz
тамоми rūz хурсанд
бошӣ
охир, интиҳо
дарё
хестан
нур, rūшноӣ
навъ, хел
ноябр
хоб

•

ором
ба вай ҳучум (ҳамла)
кард
ҳадя, инъом
ин(ҷ.м.)
ин(ҷ.з.)

هَرَّةٌ 4.3. هَر

(يَهْرَبُ) هَرَبَ

هَضَمَ

هَمَّ

هَنَ

هَنَا

هُنَاكَ

هَنِيئًا مَرِيئًا

هُوَ

هَوَاءَ

هِيَ

هِيَ هِيَ

وَ

(وَاجِبَاتٍ) وَاجِبَ

وَاجِبَاتٍ مَنْزِلِيَّةٍ

وَاحِدٍ

(أَوْدِيَّةٍ) وَادٍ

وَاسِعٍ

وَافِرٍ

وَاقِعٍ

وَالِدٍ

وَتَدٍ

وَدَاعًا

وَرَاءَ

гурба

гурехтан, гурехта

рафтан

ҳазм

онҳо (ҷ.м.)

онҳо (ҷ.з.)

ин чо

дар он чо

Ош шавад! Нӯши чон
шавад!

вай (ҷ.м.)

ҳаво

вай(ҷ.з.)

тезтар, ба пеш!

و

ва (пайвандак)

вазифа

вазифаи хонагӣ

як

водӣ

васеъ, фарох

фаровон

вокеъ

падар

меҳи чӯбин

хайр, алвидоъ

дар паси...

(يُوجَعُ) وَجَعٌ

وَجَعَتْ أَسْنَانِي

(وُجُوهُ) وَجْهٌ

وَدٌ

وَرَاءُ

وَرْدَةٌ

(أَوْرَاقُ) وَرَقٌ

وَسَادَةٌ

وَسْخٌ

وَسْطٌ

أَسِيَا الْوُسْطِي

وَصُولٌ

(يَضَعُ) وَضِعٌ

(أَوْطَانُ) وَطَنٌ

وَعْدٌ

وَفَاءٌ

(يُوفِرُ) وَفْرٌ

وَقَايَةٌ

وَقْتُ

(يَقَعُ) وَقَعٌ

(يَقِفُ) وَقْفٌ

وُلْدٌ

وَلَدٌ

يَا

дард кардан

дандонхоям дард

мекунад

рӯ, чехра, симо

дӯстӣ

дар пушти, дар акиби

гули садбарг

барг, варақ

болишт

ифлос, чиркин

васат, миёна, мобайн

Осиёи Миёна

расидан

гузоштан

ватан

ваъда

вафо

зиёд кардан

эҳтиёткунӣ

вақт

чой гирифтан, воқеъ

будан

истодан

таваллуд шудан

писарбача

ى

э, эй

يَاسْمِينُ
(أَكَلَ) يَأْكُلُ

يَتَجَهَّ

يَتَغَذَّى

يَجِبُ إِلَّا يُؤْكَلُ
(أَجَابَ) يُجِيبُ

يَحِبُّ

يُحَسِّنُ (أَحْسَنَ) السَّبَّاحَةَ

(أَخْرَجَ) يُخْرِجُ

(أَيَادٍ) يَدُ

يَرْضِيهِ

يَسَارُ

مَنْ الْيَسَارِ

يَسِرُّ

يَنَازِرُ

يَنْتَفِعُ بِهِ

يُوجَدُ

يُوسِفُ أَفْنَدِي

يُولِيُو

(أَيَّامَ) يَوْمِ

الْيَوْمِ

يَوْمًا

كُلَّ يَوْمٍ

يَوْمِ الْاِثْنَيْنِ

يَوْمِ لَأَحَدٍ

ёсуман

вай хӯрок меҳӯрад

равона мешавад

вай (ч.м.) хӯрок

меҳӯрад

лозим аст, ки хӯрда

нашавад

ҷавоб медиҳад

дӯст медорад

нағз шино мекунад

мебарорад

даст

ӯро розӣ мекунад

чап

аз чап

хурсанд мешавад

январ

истифода мекунад

мавҷуд аст

мандарин

июл

рӯз

имрӯз

рӯзе

хар рӯз

душанбе

якшанбе

يَوْمُ الْاَرْبَعَاءِ
يَوْمُ الْاَثَلَاءِ
يَوْمُ الْجُمُعَةِ
يَوْمُ الْخَمِيسِ
يَوْمُ الرَّاحَةِ
يَوْمُ السَّبْتِ
يُونِيُو

чоршанбе
сешанбе
чумъа
панчшанбе
рузи истирохат
шанбе
июн

ЛУҒАТИ ТОҶИКӢ - АРАБӢ

А

август
автобуси бузурги
мусофиркашӣ
агроном
адабиёт
адад
аз
аз ёд кардан
аллакай
албом
амак
ангур
анор
апрел
арабӣ
артиш
асарҳо

أَغْصُطُسُ
حَافِلَةٌ
مُهَنْدِسُ زَرَاعِي
(آدَابُ) آدَبُ
عَدَدٌ
مِنْ
حَفْظُ
قَدْ
أَلْبُومُ
عَمِ
عَنْبُ
رَمَانٍ
أَبْرِيلِ
عَرَبِي
جَيْشُ
مُؤَلَفَاتُ

атроф

ақл

ضاحية¹⁸
عقل¹⁸

Б

бабр

نمر¹⁸

байн, байни

بين¹⁸

байрак

(أعلام) علم¹⁸

баланд

عالية¹⁸ 4.3. عال¹⁸

барвақт

باکرا¹⁸

баргаштан

رجع¹⁸

барзагов

ثور¹⁸

бародар

إخوة أخ¹⁸

барои он ки

لأن¹⁸

барф

ثلج¹⁸

баскетбол

كرة السلة¹⁸

баста

مقفول¹⁸

бача

(أولاد) ولد¹⁸

бачагӣ

طفولة¹⁸

баҳо

(علامات) علامة¹⁸

баҳор

ربيع¹⁸

баҳр

(بحار) بحر¹⁸

беша

غابة¹⁸

беҳтарин

الأفضل¹⁸

бино

بناية¹⁸

биринч

أول، رز¹⁸

бисёр

كثير¹⁸

бисёртар

غالب¹⁸

бобо
 бобои барфӣ, бобои
 Соли Нав
 бодиринг
 бозӣ
 бозӣ кардан
 болаззат
 болишт
 болои, дар болои...
 болопӯш
 бори аввал
 боғ
 боғи ҳайвонот
 боғчаи бачагон
 боғайрат
 будан
 бузург
 булбул
 бунафша
 бўр

جَدُّ
 بابا ميلاد
 خيار
 (الْعَاب) لَعِبَ
 لَعِبَ
 لذِيذ
 وسَادَة
 فوق
 غطاء، لحاف
 لَأَوَّلَ مَرَّةٍ
 بُسْتَان، حَدِيقَة
 حَدِيقَة الْحَيَوَانَات
 رَوْضَة الْأَطْفَالِ
 مُجْتَهِد
 (يَكُون) كَانَ
 عَظِيم
 بُلْبُل
 بِنَفْسِح
 (طَبَاشِير) طَبَشُورَة

В

вазифаи хонагӣ
 вай
 варақ
 вақт
 васеъ
 ватан

واجِبَات مَنَزَلِيَّة
 هي. 4.3. هو
 ورق
 وقت
 واسع، رَحْب، عَرِيض
 وطن

вафо
водӣ
волейбол
воқеъ
воқеъ гардидааст

وَفَاءٌ
(أَوْدِيَّةٌ) وَادٍ
الْكُرَّةُ الطَّائِرَةُ
وَأَقَعَ
تَقَعَ

Г

гандум
гап задан
гардан
гарм
гармӣ
гирифтан
гир
гови дӯшой
гоҳ-гоҳ
гузарондан
гузашта
соли гузашта
гузоштан
гул
гули садбарг
гуногун
гурба
гӯсфанд
гуфтан
гӯш
гӯш мекунад

قَمْحٍ
تَكَلَّمَ
رَقِيَّةٌ
حَارٌّ، مُدْفِئٌ
حَرَارَةٌ
أَخَذَ
خَذَ
بَقَرَةٌ
أَحْيَانًا
قَضِي
مَاضٍ
سَنَةٌ مَاضِيَةٌ
وَضَعَ (يَضَعُ)
وَرْدٌ، زَهْرٌ (زَهْوَرٌ)
وَرْدَةٌ
مُخْتَلَفٌ
هَرٍ
نَعَجَةٌ
(يَقُولُ) قَالَ
(آذَان) أُذُنٌ
يَسْمَعُ

гӯшт

لَحْمٌ

F

ғайра ва ҳоказо

إِلْخ

ғижжак

كَمَانٌ

ғоиб

غَائِبٌ

ғоз

وَزٌّ

Д

давидан

(يَرْكُضُ) رَكَضٍ

давлат

دَوْلَةٌ

дар

(أَبْوَابُ) بَابٌ

дар (пешоянд)

فِي

дар дасти

عِنْدَ

дар атрофи, дар гирди

حَوْلَ

дар болои

عَلَى

дар бораи

عَنِ

дар вақти

خِلَالِ

дар назди

قُرْبَ، جُنْبَ

дар пеши...

أَمَامَ

дар пушти...

وَرَاءَ

поён, тахти...

تَحْتَ

дарахт

شَجَرَةٍ

дарди сар

صَدَاعٌ

дард мекунад

وَجَعٌ

дароз

طَوِيلٌ

даромадан

دَخَلَ

дарё

(أَنْهَارٌ) نَهْرٌ

даст
дафтар
дах
дахум
девон
девор
декабр
деҳқон
дигар
дидан
мо мебинем
диктант
дина, дирӯз
доимо
доманаи кӯҳ
донишкада
ду
дур(p)
духтар
духтур
душанбе
душвор
дуюм
дӯкон
дӯст
дӯсти

(أَبَاد) يَد
(دَفَاتِر) دَفْتَر
عَشْرِ
عَاشِر
دِيَوَان
جِدَار، حَائِط
دَسْمِير
فَلاح
أُخْرَى. 4.3 آخر
(يَرَى) رَأَى
نَرَى
إِمْلَاء
أَمْسِ
دَائِمًا
سَفْحُ الْجَبَل
مَعْهَد
اِثْنَان. 4.3 اِثْنَانِ
دَرْ
بَنْت، فَتَاة
طَبِيب
يَوْمُ الْاِثْنَيْنِ
صَعْب
ثَانِيَة. 4.3 ثَانِ
دُكَّان
صَدِيقِ
وَد، صَدَاقَة

Ё

ёри додан

سَاعَدَ

ёсуман

يَاسْمِينُ

ёсумани арабӣ

فَل

З

забон

لُغَة

забони тоҷикӣ

اللُّغَةُ التَّاجِيكِيَّةُ

забони русӣ

اللُّغَةُ الرُّوسِيَّةُ

забони арабӣ

اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

завод

مَصْنَع

зал (толор)

قَاعَة

замин

أَرْض

зан

امْرَأَة

занг зад

دَقَّ الْجَرَسِ

занг

جَرَسِ

зард

صَفْرَاءُ 4.3. أَصْفَرُ

зебо

جَمِيل

зеботар

أَجْمَل

зебу зинат додашуда

مُزْدَان

зимистон

شَتَاء

зимистонӣ

شَتَوِي

зиндагӣ кардан

سَكَنَ (V)

зи роат

زِرَاعَة

зоча, лӯхтак

لَعْبَة

зоғ

غَرَاب

И

ибтидо	بِدَايَةُ
ид	(أَعْيَادُ) عِيدُ
иди ботантана	حَفْلَةُ، إِحْتِفَالُ
иди Соли нав	حَفْلَةُ رَأْسِ السَّنَةِ
илм	عِلْمٌ
илмӣ	عِلْمِيٌّ
ин	هذه 4.3. هذا
инкишоф	تَطَوُّرٌ
инсоният	بَشَرِيَّةٌ
инчунин	أَيْضًا، كَذَلِكَ
истироҳат кардан	اسْتِرَاحَ
иштиҳо	شَهِيَّةٌ
июл	يُولْيُو
июн	يُونِيُو

К

кабуд	زَرْقَاءُ 4.3. أَزْرَقِي
кабудӣ	خَضِرِيٌّ
кадом	أَيُّ
какао	كَأَكَاوُ
кайфу сафо кардан	تَمَتَّعَ
калима	كَلِمَةٌ
каллапӯш	قُبْعَةٌ
калон	كَبِيرٌ، ضَخْمٌ

кам	قَلِيلٌ
кандан	حَفَرٌ
карам	كَرْنَبٌ، مَلْفُوفٌ
кардан	جَعَلَ
касал шудан	مَرَضَ
касал	مَرِيضٌ
касалхона	مُسْتَشْفَى
кат	سَرِيرٌ
кашондан	نَقَلَ
...ки	الَّذِي
кино	سِينَمَا
кинотеатр	دَارُ السِّينَمَا
китоб	(كَتَبَ) كِتَابٌ
китобхона	مَكْتَبَةٌ
кишвар	مَمْلَكَةٌ، بَلَدٌ
киштӣ	سَفِينَةٌ
консерт	حَفْلَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ
кор кардан	عَمَلَ
кор	(أَعْمَالَ) عَمَلٌ
коргар	عَامِلٌ
коргарзан	عَامِلَةٌ
корд	سَكِينٌ
коридан	زَرَعَ
костум	بَدَلَةٌ
курсӣ	(كِرَاسِيٍّ) كِرْسِيٌّ
курта	قَمِيصٌ
кучо, дар кучо	أَيْنَ

кӯдак
кӯдакӣ
кӯтоҳ
кӯча
кӯшиш
кӯҳ
кӯҳна

طِفْلٌ
طِفْوَلةٌ
قَصِيرٌ
شَارِعٌ
جِهْدٌ
جَبَلٌ
قَدِيمٌ

Қ

қалам
қаламдон
қанд
қаҳва
қаҳваранг
қишлоқ
қошук
қуфл

قَلَمٌ
مَقْلَمَةٌ
سَكْرٌ
قَهْوَةٌ
سَمَرَاءُ 4.3. أَسْمَرٌ
قَرْيَةٌ
مِلْعَقَةٌ
قَفْلٌ

Л

лаблабу
лаблабуи сурх
лампа
лекин
либос
луғат
лӯхтак

شَمَنْدَرٌ
بَنْجَرٌ
مَصْبَاحٌ
لَكِنْ
مَلْبَسٌ، فُسْتَانٌ
قَامُوسٌ
لَعِبَةٌ

М

мавзӯъ	مَوْضُوعٌ
мавсим	مَوْسِمٌ
мавҷуд аст	يُوجَدُ
магас	ذَبَابٌ
май	مَایو
майдон	مَیْدَانٌ، سَاحَةٌ
маймун	قَرْدٌ
мактаб	مَدْرَسَةٌ
мактуб	مَكْتُوبٌ
ман	أَنَا
манзара	مَنْظَرٌ
манзил	مَنْزِلٌ
мард	رَجُلٌ
март	مَارِسٌ
марҳамат, лутфан	مِنْ فَضْلِكَ، تَفَضُّلٍ
матн	نَصٌ
мафтун кардан, дар аҷаб монондан	أَعْجَبَ
махсус	خَاصٌ
машғул будан	اشْتَغَلَ بِهِ
машқ	تَمَرِينٌ
машхур	مَشْهُورٌ
маҷалла	مَجَلَّةٌ
махсул	مَحْصُولٌ
мева	فَاكِهَةٌ
миз	طَاوِلَةٌ، مَائِدَةٌ

мизи хатнависӣ
 модар
 модаркалон
 мошин
 мошини пахтачинӣ
 моҳ
 муаллим
 муаллима
 мубодила кардан
 музей
 мураббо
 мурғ
 муътадил
 мухаббат
 муҳандис

مَكْتَبٌ
 أُمٌّ
 جَدَّةٌ
 سَيَّارَةٌ
 قَاطِفَةُ الْقُطْنِ
 شَهْرٌ
 مُعَلِّمٌ
 مُعَلِّمَةٌ
 تَبَادُلٌ
 مَتَحَفٌ
 مُرَبِّي
 دَجَاجَةٌ
 مُعْتَدِلٌ
 حُبٌّ، مَحَبَّةٌ، وَدٌ
 مُهَنْدِسٌ

Н

нав
 навиштан
 нависанда
 навохтан
 наздик
 назди..., дар назди
 намоишгоҳ
 намеарзад
 нағз дидан
 нақл кун
 нигоҳ кардан

جَدِيدٌ
 كَتَبَ
 كَاتِبٌ
 عَزَفَ عَلَى
 قَرِيبٌ
 قَرَبَ
 مَعْرُضٌ
 لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ
 أَحَبَّ
 تَحَدَّثَ
 نَظَرَ

ним	نصف ^{١٨}
нимтана	دِرَاعَة ^{١٨}
нишастан	جَلَسَ ^{١٨}
нишон деҳ ба ман	(أَرِينِي) فَرَجِينِي ^{١٨}
ном	اسْم ^{١٨}
нон	خَبَزَ، رَغِيفَ ^{١٨}
нони хушк	خَبَزَ جَافَ ^{١٨}
ноябр	نوفمبر ^{١٨}
нӯшидан	(a) شَرَبَ ^{١٨}
нӯҳ	تسع ^{١٨}
нӯҳум	تاسع ^{١٨}

O

одатан	كَالْعَادَةِ ^{١٨}
ойила	عَائِلَةٌ ^{١٨}
ойина	مِرَاةٌ ^{١٨}
октябр	أَكْتُوبَرُ ^{١٨}
олу	بَرْقُوقِ ^{١٨}
олуболу	كَرَزِ ^{١٨}
омадан	جَاءَ، أَتَى ^{١٨}
омада рафтан	(يَزُورُ) زَارَ ^{١٨}
омадурафт	زِيَارَةٌ ^{١٨}
омӯхтан	دَرَسَ ^{١٨}
он чо	هُنَاكَ ^{١٨}
оре	نَعَمْ ^{١٨}
Осиёи Миёна	آسِيَا الْوُسْطَى ^{١٨}
осмон	سَمَاءُ ^{١٨}

осон
осори таърихӣ
офтоб
ошхона
оҳу

سَهْلٌ
آثَارُ
شَمْسِ
مَطْبَخِ
طَبِي

П

пагоҳ
пагоҳӣ
падар
падару модар
падаркалон
палто
панир
панҷ
панҷум
панҷшанбе
парда
парранда
парта
паст
пахта
пашм
пеш аз
пешин
пешрав, пешгард
пиёз

غَدَا
صَبَاحًا
بَابَا، وَالِدٌ، أَبٌ
وَالِدَانِ
جَدٌ
مَعْطَفٌ
جَبِنٌ
خَمْسٌ
خَامِسٌ
يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ
سِتَارَةٌ
(طُيُورٌ) طَيْرٌ
تَحْتَهُ، مَقْعَدٌ
مُنْخَفِضٌ
قُطْنٌ
صُوفٌ
قَبْلُ
ظَهْرٌ
طَلِيعِي
بَصَلٌ

пиёла
писар
пиҷак
пояфзол
пойтахт
полиз
помидор
портфел (чузъдон)
пуфак
пӯшидан

فَنجَانٌ
وَلَدٌ
جَاكِيتَةٌ
حِذَاءٌ
عَاصِمَةٌ
مَبْقَلَةٌ
بَنْدُورَةٌ، طِمَاطِمٌ
مَحْفَظَةٌ
بُلُونَاتٌ مَنفُوحَةٌ
لَيْسَ، كَسَا

Р

равона мешавад
равған
равғани маска
радио
рамз
рангин
расм кашидан
растанӣ
раф
рафик
рафтан
ракс кардан
рахмат
рах (роҳ)
русӣ

يَتَجَهُّ
زَيْتٌ
زَبْدَةٌ
رَادِيُو
شُعَارٌ
مَلُونٌ
(يَرْسُمُ) رَسْمٌ
نَبَاتٌ
رَفٌ
رَفِيقٌ
ذَهَبٌ
(يَرْقِصُ) رَقْصٌ
شُكْرًا
دَرْبٌ
رُوسِي

рӯбоҳ
 рӯз
 рӯзи истироҳат
 рӯзнома
 рӯзнома(-и мактабӣ)

ثَعْلَبٌ
 يَوْمٌ، نَهَارٌ
 يَوْمُ الرَّاحَةِ
 (جَرَائِدُ) جَرِيدَةٌ
 دَفْتَرُ الْوَاجِبَاتِ وَالْعَلَامَاتِ

С

сабз
 сабзӣ
 сабук
 савол
 савол додан
 саг
 саёҳат
 саёҳат кардан
 сайр кардан
 салом
 саноат
 салом додан
 сар
 сар кардан
 сафар кардан
 сафед
 сакф
 саҳифа
 се
 себ

خَضْرَاءُ. 4.3. أَخْضَرٌ
 جَزْرٌ
 خَفِيفٌ
 سُؤَالٌ
 (يَسْأَلُ) سَأَلَ
 كَلْبٌ
 رَحْلَةٌ
 تَنْزَهُ
 تَجَوَّلُ
 تَحِيَّةٌ
 صِنَاعَةٌ
 سَلَّمَ عَلَيَّ
 رَأْسٌ
 بَدَأَ
 (يُسَافِرُ) سَافَرُ
 بَيْضَاءُ. 4.3. أَبْيَضٌ
 سَقْفٌ
 صَفْحَةٌ
 ثَلَاثَةٌ. 4.3. ثَلَاثٌ
 تَفَاحٌ

сентябр	أَيْلُولُ
сероб	وَافِرُ الْمِيَاهِ
сешанбе	يَوْمُ الثَّلَاثَاءِ
сеюм	ثَالِثُ
сеяк	ثَلَاثُ
сиёҳ	سَوْدَاءُ 4.3. أَسْوَدُ
синамо	سِينَمَا
синну солаш	عَمْرُهُ
синф	صَفٌّ، حُجْرَةُ الدِّرَاسَةِ، فَصْلٌ
сир	ثَوْبٌ
ситора	نَجْمٌ
сихат будан	صَحَّ
сихат шудан	اِنْتَعَشَ
соат	سَاعَةٌ
сокин	سَاكِنٌ
сол	عَامٌ، سَنَةٌ
соли наватон муборак	كُلُّ عَامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ!
солим	سَلِيمٌ
соя	ظِلٌّ
соҳил	سَاحِلٌ
стадион	مَلْعَبٌ
сулҳ	سَلْمٌ
сурат	صُورَةٌ
суруд хондан	غَنِي، نَشَدٌ
суруд	(أَغَانٍ) أَغْنِيَةٌ
сурх	حَمْرَاءُ 4.3. أَحْمَرٌ
сӯҳбат кардан	تَحَدَّثَ

мо сӯҳбат мекунем

نَتَحَدَّثُ

Т

табак

طَبَقٍ

табл

طَبْلٍ

табиат

طَبِيعَة

табрик

تَهْنِئَة

таваллуд ёфтан

وُلِدَ

такрор кардан

كَرَّرَ

талаба

(تَلَامِيذُ، تَلَامِيذَة) تَلْمِيذٌ

тамошо кардан

شَاهَدَ، تَفَرَّجَ

тан

جِسْمٍ

тарбуз

بَطِيخٍ

тартиб

تَرْتِيبٌ، نِظَامٌ

тарҷума кардан

نَقَلَ، تَرْجَمَ

тасма

شَرِيطَة

тахта

لَوْحٌ، سَبُورَة

ташқил кардан

نَظَّمَ، أَقَامَ

таълимӣ

دَرَّاسِي

таълиф кардан

أَلَفَ

таърих

تَأْرِيخٌ

таътил

عَطْلَة

театр

مَسْرَحٌ

тимсоҳ

مَسْحَاحٌ

тинҷӣ

سَلَامٌ

тирамоҳ

خَرِيفٌ

тиреза

نَافِذَة

тобистон
товус
тоза кардан
тоза
толиба
толор
ток (ангур)
точикӣ
трактор
тракторчӣ
ту
тугма
тухм
тӯб
тӯтӣ

صَيْفٌ
طاوُوسٌ
نَظَفَ
نَظِيفٌ، نَقِيٌّ
(تَلْمِيزَات) تَلْمِيزَةٌ
قَاعَةٌ
(كُرُوم) كَرْمٌ
تَاجِيكِي
جَرَارَةٌ
سَائِقُ الْجَرَارَةِ
أَنْتَ 4.3. أَنْتَ
زَرٌّ
بَيْضٌ
كَرَةٌ
بَبْغَاءٌ

У

урдугоҳ
Урдугоҳи наврасон

مُعَسَّكْرٌ
مُعَسَّكْرُ الْأَطْفَالِ الطَّلَاعِ

Ф

фабрика
фанн(-и таълимӣ)
фасли сол
фаъол будан
фақат
фаҳмидан
фаҳмо

مَعْمَلٌ
مَادَّةٌ مَدْرَسِيَّةٌ
فَصْلُ السَّنَةِ
نَشْطٌ
فَقَطٌ
فَهْمٌ
مَفْهُومٌ

фаҳмондан
феврал
фермаи чорво
фил
фоида
фоидабахш
фуромадан
фурӯшандазан
футбол

شَرَحَ
فبراير
عَزَبَةُ الْمَوَاشِي
فيل
فائدة
مفيد
نزل
بائعة
كرة القدم

X

хабар
хандакардан
халта
халқӣ
хар
харбуза
харгӯш
харидан
харита
хаткашак
хаткӯркунак
хеле
хестан
хирс
хоб
хоидан

خير
ضحك
كيس
شعبي
حمام
شمام
أرنب
(يشتري) يشتري
خريطة
مسطرة
مساحة
جدا
نهض
دب
نوم
مضغ

хок
 хокистаранг
 хона
 хонаи маданият
 хондан
 хориҷӣ
 хотир
 хоҳар
 хуб, нағз
 хунук
 хурсанд
 хурсанд мекунад
 хӯрдан
 хӯрок
 хӯроки пагоҳӣ
 хуроки нисфирӯзӣ
 хӯроки шабона

تَرَابٌ
 أَشْهَبُ رُمَادِي
 حَجْرَةٌ غُرْفَةٌ
 دَارُ الثَّقَافَةِ
 قَرَأَ
 أَجْنَبِي
 ذِكْرِي
 (أَخَوَاتٍ) أَخْتٌ
 حَسَنٌ جَيِّدٌ
 بَارِدٌ
 مَسْرُورٌ
 يَسِرُ
 أَكَلَ، تَنَاوَلَ
 أَكَلَ، طَعَامٌ
 طَعَامُ الْفُطُورِ
 طَعَامُ الْغَدَاءِ
 طَعَامُ الْعِشَاءِ

X

ҳаво
 ҳаво, обуҳаво
 ҳадия
 ҳама
 ҳамворӣ
 ханӯз
 ҳар кадом
 ҳар рӯз

جَوٌّ، هَوَاءٌ
 طَقْسٌ
 (هَدَايَا) هَدِيَّةٌ
 جَمِيعٌ
 (سُهُولٌ) سَهْلٌ
 بَعْدُ
 كُلُّ
 كُلُّ يَوْمٍ

ҳарчи	كُلُّ شَيْءٍ
ҳафт	سَبْعَةٌ 4.3. سَبْعَ
ҳафта	أُسْبُوعٍ
ҳафтум	سَابِعٍ
ҳашт	ثَمَانٍ
ҳаштум	ثَامِنٍ
ҳикоя	حِكَايَةٍ
ҳисоб кардан	(يَحْسُبُ) حَسَبَ
ҳисоб	حِسَابٍ
ҳозир	الآنَ

Ч

чангол	شَوْكَةٌ
чанд	كَمْ
чап	يَسَارٍ
аз чап	مِنَ الْيَسَارِ
чироғ	مَصْبَاحٍ
чӣ тавр, чӣ хел	كَيْفَ
чор	أَرْبَعَةٌ 4.3. أَرْبَعِ
чорво	(مَوَاشٍ) مَاشِيَةٍ
чорводорӣ	تَرْبِيَةِ الْمَوَاشِي
чорум	رَابِعٍ
чоршанбе	يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ
чоряк	رَبْعٍ
чой	شَايٍ
чукур	عَمِيقٍ
чӯбин	خَشْبِي

чӯча

فَرَخ، صوص

Ч

чав

شَعِير

чавдор

جودار

чавоб медиҳад

يَجِيب، يرد

чавон

شَاب

чавонон

شَبَاب

чамъ кардан

(يَجْمَعُ) جَمَعَ

чаҳидан

(يَقْفِزُ) قَفِزَ

чевон

خَزَانَة

чой

مَوْضِع

чуворимакка

ذَرَة

чумла

جُمْلَة

чумъа

يَوْمُ الْجُمُعَة

чӯра

صَدِيق

Ш

шаб

لَيْلَة

шабона

مَسَاء

бо шавқу хаваси

калон

بَاهِتَمَامٍ كَبِير

шавқовар

مَمْتَع

шакар

سُكَّر

шалғамча

فَجَل

шанбе

يَوْمُ السَّبْتِ

шафтолу

خَوْخ

шаш

سِتَّة 4.3. ست

шашум	سادس ¹⁸
шаҳр	مَدِينَة
шер	أسد ¹⁸
шеър	(أَشْعَار ¹⁸) شَعْر ¹⁸
шим	بَنَظْلُون
шино кардан	سَبَح
шино	سَبَاحَة
шинондан (<i>дарахт, гул</i>)	غرس ¹⁸
шиор	شعار ¹⁸
шиша	زُجَاج ¹⁸
шир	لَبَن ¹⁸
шоир	شاعر ¹⁸
шоҳӣ	حَرِير ¹⁸
шумора	عَدَد ¹⁸
шутурмурғ	نَعَامَة
шунидан	(يَسْمَعُ ¹⁸) سَمِعَ
шустан	(يَغْسِلُ ¹⁸) غَسَلَ

Я

январ	يَنَائِر ¹⁸
як	واحدة ¹⁸ ۛ.3. واحد ¹⁸
якум	أَوَّل ¹⁸

МУНДАРИҶА

СИНФИ ҲАФТУМ

Тасрифи феъли ذهب	дар замони ҳозира-оянда	13
Тасрифи феъли كان	дар замони гузашта	17
Тасрифи феъли دخل	дар замони ҳозира-оянда	21
Тасрифи феъли جلس	дар замони ҳозира-оянда	22
Тасрифи феъли كتب	дар замони гузашта	25
Тасрифи феъли كتب	дар замони ҳозира-оянда	26
Тасрифи феъли قال	дар замони гузашта	27
Тасрифи феъли قال	дар замони ҳозира-оянда	28
Шумораи дутоғӣ		31
Ҷамъи шикаста (جمع التكسير)		33
Ҷамъи солим (الجمع السالم)		34
Пайвандакҳои او، ثمّ، ف، و		42
Шумораҳои миқдорӣ аз 11 то 19		43
Шумораҳои даҳӣ		46
Ҷумлаи феълӣ (الجملة الفعلية)		47
Тасрифи феъли تكلم	дар замони ҳозира-оянда	60
Ифодаи вақт		65
Тасрифи феъли لبس	дар замони гузашта	75
Тасрифи феъли لبس	дар замони ҳозира-оянда	76
Исмҳои ҷинси мардона ва занона (такрор)		82

СИНФИ ҲАШТУМ

Тасрифи феъли سافر	дар замони гузашта	94
Тасрифи феъли سافر	дар замони ҳозира-оянда	95
Тасрифи феъли أحبّ	дар замони ҳозира-оянда	99
Феъли амр (فعل الأمر)		139
Нидо		141
Феъли мансуб		143
Тасрифи феъли أراد	дар замони гузашта	143
Тасрифи феъли أراد	дар замони ҳозира-оянда	144
Феъли маҷзум		149
Матнҳои иловагӣ барои хониши беруназсинфӣ		182
Луғати арабӣ-тоҷикӣ		187
Луғати тоҷикӣ-арабӣ		255

*Ба чопаш 00. 00. 2009 имзо шуд. Андозаи қоғаз 60x90 1/16.
Чопи офсетӣ. Қоғази офсетӣ. Гарнитураи Times New Roman Tj
Љузъи чопӣ 17,5. Адади нашр 5000 нусха.*

ООО «ГРАФ ПОЛИГРАФ»
